

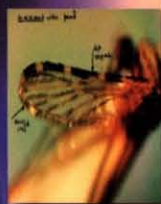
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ผลงานวิจัยตีพิมพ์

2

5

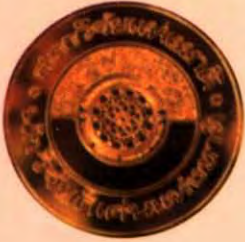
4

1

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

รางวัล

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ลักษณะและความมุ่งหมายของรางวัล

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ หมายถึง นักวิจัยไทยซึ่งได้
อุทิศตนให้กับการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลาย
เรื่อง ในกลุ่มวิชาการ หรือสหวิทยาการอย่างต่อเนื่อง
มีผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็น
ผลงานวิจัยที่ทำสะสมกันมาเป็นเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและ
ยกย่องในวงวิชาการนั้นๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่
นักวิจัยผู้อื่นได้

การประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

กระทำเป็นประจำทุกปี โดยการมอบเงินรางวัล
จะให้รางวัลสาขาวิชาการละ 1 คน มูลค่า 300,000 บาท
เหรียญนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติและประกาศนียบัตร
เชิดชูเกียรติคุณ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961117788

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2541 :

- **รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ**
- **รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม**

**สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ISBN 974-8260-61-5**

คำนำ

การให้รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ และรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ของสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นนโยบายและกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนางานวิจัยและเชิดชูเกียรติของนักวิจัยไทย ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้มีกำลังใจในการทำงานวิจัยอย่างมีคุณภาพ ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นจะเสริมสร้างองค์ความรู้ของวิทยาการต่างๆ สาขา โดยข้อมูลดังกล่าวจะใช้ประกอบในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

สำหรับในปี 2541 นี้ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้พิจารณาตัดสินใจให้รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ จำนวน 8 ราย และรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม จำนวน 4 ผลงาน สำนักงานฯ จึงได้รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับประวัตินักวิจัยและผลงานฯ ที่ได้รับรางวัลฯ และจัดพิมพ์หนังสือ “รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2541” ขึ้น เพื่อเชิดชูเกียรติคุณและเผยแพร่ผลงานให้ปรากฏหวังว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจโดยทั่วกัน

(นายจिरพันธ์ อรรถจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สารบัญ

- นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541	5
1. ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เลณบุรี	9
2. รองศาสตราจารย์ วิชัย โปษยะจินดา	15
3. รองศาสตราจารย์ จำรัส ลิ้มตระกูล	23
4. ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา	33
5. ศาสตราจารย์ วัลลภ สุระกำพลธร	45
6. ศาสตราจารย์ ผุสดี ทิพทัส	59
7. ศาสตราจารย์ ดิน ปรัชญพฤทธิ	71
8. รองศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร	79
- ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541	91
1. ยุ้งกั้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชิงซ้อนในประเทศไทย และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย ของ นายสุภัทร สุจริต และคณะ	95
2. เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก ของ นางชิงชิง ทองดี และคณะ	101
3. จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์ ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527 ของ นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	109
4. การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร ของ นายสุรพล นิตไกรพจน์ และคณะ	121
- ภาคผนวก	131

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ประจำปี 2541

ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เลณบุรี

รองศาสตราจารย์
วิชัย โปษยะจินดา

รองศาสตราจารย์
จรัส ลิ้มตระกูล

ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา

ศาสตราจารย์
วัลลก สุระกำพลธร

ศาสตราจารย์ มุสดี ทิพพัส

ศาสตราจารย์ ดิน ประจัญฤทธิ์

รองศาสตราจารย์
ผาสุก พงษ์ไพจิตร

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่อง รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ประกาศเชิญชวนให้องค์กรและหน่วยงานต่างๆ เสนอชื่อนักวิจัยซึ่งได้อุทิศตนให้กับการวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง ในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการอย่างต่อเนื่อง มีผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่ม และเป็นผลงานวิจัยที่ทำสะสมกันมา ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้นๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยผู้อื่น เข้ารับการคัดเลือกเพื่อประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 ของสภาวิจัยแห่งชาติ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2541 ได้พิจารณาและมีมติให้ประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 ของสภาวิจัยแห่งชาติ จำนวน 8 ราย ในสาขาวิชาการต่างๆ ดังนี้

1. สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ได้แก่

นางยงค์วิมล เลณบุรี
คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

2. สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่

นายวิชัย โปษยะจินดา
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช ได้แก่

นายจำรัส ลิ้มตระกูล
คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ได้แก่

นายสายชล เกตุษา
คณะเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ได้แก่

นายวัลลภ สุระกำพลธร
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

6. สาขาปรัชญา ได้แก่

นางผุสดี ทิพทัส
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่

นายติน ปรัชญพฤทธิ์
คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. สาขาเศรษฐศาสตร์ ได้แก่

นางสาวผาสุก พงษ์ไพจิตร
คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ผู้ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ จะได้รับเงินรางวัล 300,000 บาท-
พร้อมทั้งเหรียญนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ และประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติคุณ

ประกาศ ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2541

(นายจिरพันธ์ อรรถจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เกียรติคุณประกาศ

ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เลณบุรี

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เลณบุรี** แห่งคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยด้านการนำขบวนการทางคณิตศาสตร์ใหม่ๆ ไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ และระบบต่างๆ ในทางชีววิทยาและการแพทย์ รวมไปถึงระบบทางนิเวศวิทยาและเทคโนโลยีชีวภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นเวลามากกว่า 10 ปี และทำให้เกิดการตื่นตัวในการนำขบวนการดังกล่าวไปใช้ ผลงานวิจัยทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดความสามารถในการจัดการและควบคุมระบบที่ยากต่อความเข้าใจและสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษยชาติ **ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เลณบุรี** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัยสมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เลณบุรี** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์

ศาสตราจารย์ ยงค์วิมล เสนอบูรี

- พ.ศ. 2533 - 2537 รองหัวหน้าภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. 2532 - 2538 ประธานกรรมการหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ประยุกต์

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

ประถมาภรณ์มงกุฎไทย

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

ศาสตราจารย์ ยงศ์วิมล ได้อุทิศตนให้กับงานวิจัยในด้านคณิตศาสตร์เชิงพลวัต และการสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา โดยได้ริเริ่มการศึกษาวิจัยด้านการนำกระบวนการทางคณิตศาสตร์ใหม่ๆ ไปใช้อธิบายระบบต่างๆ ในเชิงชีววิทยา และการแพทย์ เช่น การศึกษาวิเคราะห์แบบจำลองของระบบชุมชนเชิงนิเวศวิทยา (ecological communities) หรือแบบจำลองของระบบการหลังฮอร์โมนคอร์ติซอลในร่างกายมนุษย์ หรือการวิเคราะห์แบบจำลองของ electrical activity ในเซลล์ประสาทของตับอ่อน อันเกี่ยวข้องกับระดับของ insulin ซึ่งควบคุมระดับของน้ำตาลในเส้นเลือด เป็นต้น ซึ่งผลของการวิเคราะห์วิจัยเชิงทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ จะสามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับระบบที่กำลังศึกษา รวมทั้งเพิ่มสมรรถภาพในการตรวจสอบและควบคุม

ระบบนั้นๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการทำงาน ที่บกพร่องของระบบดังกล่าว

ทั้งนี้ งานวิจัยของ ศาสตราจารย์ ยงศ์วิมล ถือว่าเป็นงานวิจัยในแนวใหม่ ซึ่งยังมีผู้ทำได้น้อย เนื่องจากในอดีตการนำทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ ไปใช้กับปรากฏการณ์ทางชีวภาพ ให้สามารถแปลผลและสรุปข้อวินิจฉัยได้อย่างชัดเจนนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก หากแต่ ศาสตราจารย์ ยงศ์วิมล สามารถผลิตผลงานในแนวหน้าที่ได้รับการ ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ และได้รับการอ้างอิง ทั้งภายในวงการคณิตศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และแพทยศาสตร์วิทยา

6. งานวิจัยในอนาคต

ยังมีหัวข้อวิจัยเปิดอยู่เป็นอันมากที่ต้องการการศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้ง เช่น การจำลองกระบวนการ feedback ที่ควบคุมการทำงานของระบบต่างๆ ที่มีความสำคัญยิ่งในร่างกายมนุษย์และการแพร่กระจายของเชื้อโรคเอดส์ หรือตัวยา หรือสารพิษ เป็นต้น โดยที่โครงการสำหรับงานวิจัยในอนาคต จะเป็นการทำวิจัยที่มีความร่วมมือระหว่างนักวิจัยจากต่างสาขาวิชา และต่างสถาบันทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลงานในระดับแนวหน้า และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและจริงจัง

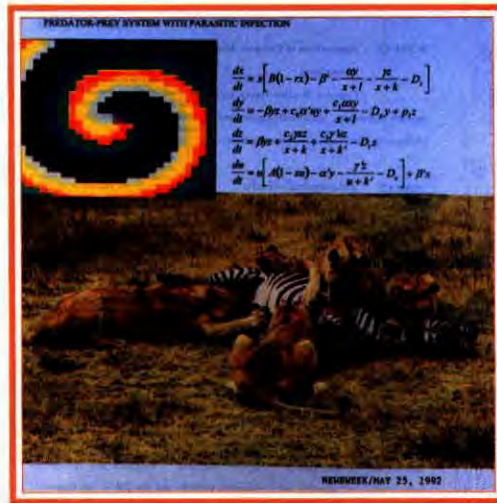
7. ผลงานวิจัยที่เด่นๆ

(Selected Publications)

1) Lenbury, Y., Punpocha, M. On the Stability of Periodic Solutions for a Product Inhibition Model of Continuous Biological Reactors. *J. Gen. Appl. Microbiol.*

ศาสตราจารย์ ยงศ์วิมล เลนบุรี

แบบจำลองของระบบเหยื่อ-ผู้ล่า
 ซึ่งมีผลจากการได้รับเชื้อโรคหรือพยาธิ ซึ่งสามารถมีพฤติกรรมเชิงพลวัตที่ซับซ้อน

35 (1989), 269-279.

2) **Lenbury, Y., Punpocha, M.** The Effect of the Yield Expression on the Existence of Oscillatory Behavior in a Three-Variable Model of a Continuous Fermentation System Subject to Product Inhibition. *BioSystems*. 22 (1989), 273-278.

3) **Crooke, P., Tanner, R.D., Lenbury, Y.** Investigation of the Volume Effect on a Simple Batch Fermentation Process. *Math. Comput. Modelling*. 12 (1989), 1521-1530.

4) **Lenbury, Y., Pacheenburawana, P.** Modelling fluctuation phenomena in the plasma cortisol secretion system in normal man. *BioSystems*. 26 (1991), 117-125.

5) **Lenbury, Y., Siengsan, M.** Coexistence of Competing Microbial Species in a Chemostat Where one Population Feeds on Another. *Acta Biotechnol.*

13 (1993), 1.13-20.

6) **Lenbury, Y., Likasiri, C.** Low- and High-frequency Oscillations in a Food Chain Where One of the Competing Species Feeds on the Other. *Mathl. Comput. Modelling*. 20 (1994), 71-89.

7) **Lenbury, Y., Maneesawarn, C.A.** (1994) Parameter Space Classification of Solutions to a Model for the Cortisol Secretion System in Normal Man, in *Biomedical and Life Physics*. Dhanjoo N. Ghista (Ed.) (Vieweg Publishing House, Weisbaden, Germany)

ศาสตราจารย์
 ยุงคิวัฒน์ เล่งบุรี

8) **Lenbury, Y.,** Kamnungkit, K. Novaprateep, B. Detection of Slow-Fast Limit Cycles in a Model for Electrical Activity in the Pancreatic β -cell. *IMA Journal of Mathematics Applied in Medicine and Biology*. 13 (1996), 1-21.

9) **Lenbury, Y.,** Sukprasong, B., Novaprateep, B. Bifurcation and Chaos in a Membrane Permeability Sensitive Model for a Conitnuous Bio-Reactor. *Mathl.Comput. Modelling*. 24 (1996), 9 : 37-48.

10) **Lenbury, Y.,** Singular Perturbation Analysis of a Model for a Predator Prey System Invaded by a Parasite. *BioSystems*. 39 (1996), 251-262.

July 17-20, 1996. Veszprem, Hungary.

8. งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

1. โครงการออกแบบโครงสร้างของเซรามิคประเภทเฟอร์โรอิเล็กทริก และเฟอร์โรแมกเนติกชั้นใหม่เพื่อการประยุกต์ใช้เชิงเทคโนโลยี ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ เป็นเงิน 1,224,140 บาท

2. โครงการระบบไม่เชิงเส้นในการจำลองทางคณิตศาสตร์เชิงนิเวศน์วิทยา ระบบรวมและระบบแยก ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นเงิน 1,080,000 บาท

ศาสตราจารย์
 ยงดีวิมล เลณบุรี

รองศาสตราจารย์ วิชัย โปษยะจินดา

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายแพทย์วิชัย โปษยะจินดา
อายุ 62 ปี
เกิด วันที่ 29 กันยายน 2478
ที่อยู่ 29 สุขุมวิท ซอย 11 (ไชยยศ)
แขวงคลองเตย เขตคลองเตย
กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 2533237

2. ประวัติการศึกษา

2502 แพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
2504 Certificate of Radioisotope Techniques. Oak Ridge Institute of Nuclear Studies, Tennessee, U.S.A.
2505 Fellow in Nuclear Medicine, Mayo Clinic, Minnesota, U.S.A.
2511 Certificate in Radioimmunoassay. Middlesex Hospital Medical School, London University, London, U.K.

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ อาจารย์ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ หน่วยงานที่สังกัด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ 2188159, 2188200

โทรสาร 2552177, 2532395

สถานที่ซึ่งสามารถติดต่อได้โดยสะดวกที่สุด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาฯ

โทรศัพท์ 2188159, 2188200

3.2 ตำแหน่งการทำงาน

2506-2515 อาจารย์โท แผนกรังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2515-2519 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผนกรังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2519-2538 รองศาสตราจารย์ แผนกรังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2519-2530 หัวหน้าศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาฯ
2530-2538 หัวหน้าศูนย์วิจัยเสพติด และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาฯ
2539-ปัจจุบัน อาจารย์ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาฯ

รองศาสตราจารย์
วิชัย โปษยะจินดา

3.3 งานปรึกษาและบริการวิชาการ

2521 Working Group director on the Application of Laboratory Methods in the surveillance/Epidemiology of Drug Dependence, Manila, Philippines, 1978. 2523-2540 Head of WHO Collaborating Centres for Research and Training in Drug Dependence (South East Asian Region). 2526 คณะประเมินผลโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน (แผนงานสาธารณสุข) 2526 WHO Consultant to Burma, 1983. 2531 ESCAP Working Group on a Standard Format for Drug Abuse : Data Collection Analysis and Presentation. 2531 WHO/South East Asian Regional Office, Potential Short Term Consultants for AIDS Prevention and Control Program. 2531 WHO Working Group on the Use of Substitution Drugs in the Treatment of Opiate Dependence. 2532 United Nations Division on Narcotics Drugs, Expert Group on International Drug Abuse Assessment System.	2532 WHO Consultation on Prevention of Drug Injection. 2533 ผู้รับเชิญเสนอบทความนำการประชุม The World Ministerial Summit to Reduce the Demand for Drugs and to Combat the Cocain Threat, London, 1990. 2533 รองประธานคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนะด้านการป้องกันยาเสพติด ในการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 มัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 กระทรวงศึกษาธิการ 2533 WHO/Western Pacific Asian Regional Office, Working Group on HIV Infection and Drug Abuse in the Western Pacific Asian. 2534 WHO Technical Working group on Assessing World Trends in Substance Abuse. 2534 คณะทำงานกำหนดขั้นตอนและกระบวนการรักษาผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข 2534 คณะเลขาธิการการประชุมและเสนอบทความและเอกสารนำการประชุม ESCAP Senior Officials Meeting on Drug Abuse Issues in Asia and the Pacific. (ESCAP/UN/รัฐบาลญี่ปุ่น)

รองศาสตราจารย์
วิชัย โปษยะจินดา

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

- 2536 คณะทำงานด้านการจัด
บริการบำบัดรักษาและ
การวิจัยโรคเอดส์
กระทรวงสาธารณสุข
- 2537 คณะประเมินผลระบบ
เฝ้าระวังโรคเอดส์ กอง-
ระบาดวิทยา กองโรคเอดส์
กระทรวงสาธารณสุข
- 2539 รองประธานอนุกรรมการ
จัดทำแผนป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด
(พ.ศ. 2540-2544) ใน
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8
- 2539 ประธานคณะทำงาน
ศึกษาระบบการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด
ชนิดอื่นๆ สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติด
สำนักนายกรัฐมนตรี
- 2539 คณะทำงานพัฒนาระบบ
งานด้านวิจัยเกี่ยวกับยา-
เสพติด สำนักงานคณะ-
กรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด
สำนักนายกรัฐมนตรี
- 2539-ปัจจุบัน ที่ปรึกษาโครงการพัฒนา
ระบบเครือข่ายข้อมูล
ระบาดวิทยาด้านยา-
เสพติดและการใช้ยาใน
ทางที่ผิด สำนักงานคณะ-
กรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด
สำนักนายกรัฐมนตรี
- 2540 ประธานคณะทำงาน
อนุกรรมการบริหารงาน
โครงการรณรงค์ป้องกัน
เอดส์และยาเสพติดของ
ทบวงมหาวิทยาลัย

- 2540-ปัจจุบัน ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
บริหารโครงการความ
ร่วมมือป้องกันโรคเอดส์
ไทย-เยอรมัน จ.สงขลา
กองระบาดวิทยา
สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข และสำนัก-
งานสาธารณสุข จ.สงขลา

3.4 งานวารสารวิชาการต่างประเทศ

- 2528-2534 Editorial Board,
Journal of Drug and
Alcohol Dependence.
- 2530-ปัจจุบัน International Editorial
Advisory Board of
Journal Addiction. (for-
merly the British
Journal of Addiction).
- 2535-ปัจจุบัน International Advisory
Board of Addiction
Abstracts, Journal of
United Kingdom.

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

1. จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย ปี พ.ศ. 2510
2. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย ปี พ.ศ. 2512
3. ตริตาภรณ์ช้างเผือก ปี พ.ศ. 2515
4. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย ปี พ.ศ. 2520
5. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ปี พ.ศ. 2524
6. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ปี พ.ศ. 2527
7. ประถมาภรณ์ช้างเผือก ปี พ.ศ. 2530
8. เหรียญจักรพรรดิมาลา ปี พ.ศ. 2530
9. มทาวชิรมงกุฎ ปี พ.ศ. 2534

รองศาสตราจารย์
วิชัย ไปษยะจินดา

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับฝิ่นมาแต่อดีตอันยาวนานไม่น้อยกว่า 3 ศตวรรษ ในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีเอกสารบันทึกวิกฤตการณ์ระดับชาติที่สืบเนื่องจากการค้าและเสพติดฝิ่นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5⁽¹⁾ ในระยะ 3 ทศวรรษที่ผ่านมาเกิดการเสพติด เฮโรอีน และสารเสพติดอื่นๆ ระบาดกว้างขวางทั่วประเทศหลายครั้ง⁽²⁾ นำสังเกตว่าแวดวงวิชาการ ในประเทศไทยไม่มีกลุ่มนักวิชาการที่สนใจศึกษาปัญหาารุนแรงระดับชาติประการนี้มากเพียงพอ ที่จะช่วยกันชี้แนะประเทศให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงเป้าหมายจนเกิดประสิทธิผลที่น่าพอใจ

ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 จนปัจจุบัน ได้พยายามติดตามปัญหาเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เพื่อแสดงให้เห็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ตั้งแต่เริ่มมีการค้าและเสพติดเฮโรอีน ระบาดครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2503 ประเทศไทยมีผู้เสพติดสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเริ่มต้นมีการระบาดครั้งที่ 2 เมื่อประมาณ พ.ศ. 2510 จนถึงปัจจุบัน⁽³⁾ ในบริเวณพื้นที่ภูเขาทางภาคเหนือ มีชุมชนชาวไทยภูเขากระจ่ายอยู่ทั่วไป มีระบบการผลิตและบริโภคฝิ่นเป็นลักษณะบูรณาการ อยู่ในสังคมของชุมชนมาช้านาน เป็นระบบภายในชนกลุ่มน้อยที่ส่งผลกระทบต่อมาถึงปัญหาการเสพติด สารประเภทฝิ่นของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ^(3, 4 และ 5) และประชาคม-

โลก เป็นเหตุให้ประเทศไทยต้องลงทุนทรัพยากรจำนวนมากในการพัฒนาชุมชนชาวไทยภูเขา ได้ศึกษาติดตามประเมินผลการพัฒนาในพื้นที่จำกัด ดูผลระยะยาวนานกว่า 10 ปี แสดงให้เห็นผลที่ค่อนข้างจำกัดต่อการควบคุมสถานภาพการเสพฝิ่น รวมทั้งผลการบริโภคสิ่งเสพติดอื่นๆ ที่เกิดตามมาระยะหลัง⁽⁶⁾ เป็นข้อเตือนให้ระมัดระวังผลระยะยาวอันไม่พึงปรารถนา

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2522 สถิติผู้เข้ารับการรักษาการติดสารเสพติดบ่งว่ามีผู้เสพยากระตุ้นประสาทมากขึ้น (ระยะนั้นนิยมเรียกกันว่า “ยาม้า”) จึงเริ่มศึกษาการใช้ยากระตุ้นประสาท และแสดงให้เห็นว่า ยาม้านั้นมีในประเทศไทยมานานแล้ว และเริ่มระบาดเมื่อประมาณ พ.ศ. 2517 และเริ่มมีการผลิตยาม้าเป็นตำรับยาหลายชนิดผสมกันเมื่อประมาณ พ.ศ. 2523 เกิดความนิยม ใช้ยาม้าเสริมการประกอบอาชีพ เช่น การขับรถบรรทุกขนส่งระยะทางไกล อันเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้การใช้ยากระตุ้นประสาทแพร่หลายมากจนกลายเป็นปัญหาวิกฤตของประเทศตราบเท่าทุกวันนี้^(7, 8)

เมื่อ พ.ศ. 2531 โรโคเอดส์เริ่มระบาดในประเทศไทยอย่างรุนแรงในกลุ่มผู้ติดสารเสพติด ทำให้ต้องเริ่มศึกษาติดตามการระบาดต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน โรโคเอดส์ในกลุ่มประชากรติดสิ่งเสพติดระบาดเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัวเป็นลูกคลื่นเล็กๆ ที่ทยอยเกิดตามพื้นที่ต่างๆ ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา และพบว่าประสิทธิผลจากความพยายามแก้ไขควบคุมโรโคเอดส์ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะไม่สามารถระงับการระบาดที่ทยอยเกิดขึ้นมาเรื่อยๆ ได้^(9, 10, 11, 12 และ 13)

งานวิจัยระบาดวิทยาเหล่านี้ได้เสนอต่อองค์กรบริหารประเทศ และองค์กรปฏิบัติงานป้องกัน

รองศาสตราจารย์
วิชัย โปษยะจินดา

แก้ไขปัญหาท้องถิ่นและเอกชนอย่างต่อเนื่องทั้งในลักษณะเอกสาร และการรายงานโดยตรงต่อคณะกรรมการระดับต่างๆ ที่กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งเผยแพร่ในการประชุม และอบรมบุคลากรระดับบริหารและปฏิบัติ งาน ประสบการณ์จากการศึกษาแสดงให้เห็นความซับซ้อนและกว้างขวางของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การผลิตและบริโภคสิ่งเสพติด ข้อเท็จจริงบ่งว่า ความคาดหวังให้สามารถกำจัดสิ่งเสพติดให้หมดไปจาก สังคมนั้นเป็นความคิดที่เลื่อนลอย พัฒนาการของ ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความก้าวหน้าทาง วิชาการสาขาต่างๆ ทำให้สภาพปัญหาทวีความซับซ้อนและรุนแรงขึ้น จำเป็นจะต้องอาศัยการศึกษาวิจัย อีกมาก เพื่อจะช่วยให้ประเทศกำหนดทิศทางมาตรการ ป้องกันแก้ไขปัญหาคงคงให้อยู่ในสภาพที่ไม่ทำลาย คุณภาพชีวิตของประชากรโดยรวมมากเกินไป จึง เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะมีการส่งเสริม และ สนับสนุนให้ประชาคมนักวิชาการเกิดความสนใจ และ ร่วมมือกันศึกษาช่วยประเทศป้องกัน แก้ไขปัญหา สำคัญนี้ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์เป็นความสงบสุขของสังคม ให้จงได้

6. ผลงานวิจัยเด่นๆ

1. **วิชัย โปษยะจินดา.** 2525. *บทเรียนจาก ปัญหาฝิ่นในศตวรรษแรกของกรุงรัตน- โกสินทร์.* วารสารจุฬาลงกรณ์เวชสาร ปีที่ 26 ฉบับพิเศษ 2525. A181-A219.
2. **วิชัย โปษยะจินดา.** 2525. *วิวัฒนาการ ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย* สำนัก งาน ป.ป.ส. ครบรอบ 4 ปี หน้า 66 - 67
3. **Poshyachinda, V.** *Illigal Opiate Consumption in Thailand : Population and Pattern of Use. Opiate Drug Consumption Pattern in Asia.* Report of a Regional Workshop. University of Seienee Malaysia, Penang, Malaysia. pp. 45-81.

4. **วิชัย โปษยะจินดา.** 2524. *การปลูกฝิ่นที่ โดยหม้อจอลอชู่และทงัวโกคี.* รายงาน เลขที่ สข. 1-24 ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
5. **วิชัย โปษยะจินดา.** 2529. *ข้อมูลและ ข้อคิดเกี่ยวกับการปลูกฝิ่น.* วารสารต่อต้านยาเสพติด ปีที่ 1 เล่มที่ 1 พ.ศ. 2529. ศูนย์ประสานงานกลางองค์การภาค เอกชนต่อต้านยาเสพติด สมาสังคม สงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรม- ราชูปถัมภ์
6. **Poshyachinda, V.** *Impact of Demand Reduction Intervention on Drug Abuse and Dependence among the Hill Tribes in Opium Producing Areas of Northern Thailand.* In J. Cohen-Yanez, J.L. Amezcua-Gastelum, J. Villarreal, and L.S. Zavala (eds.) Proceedings of the International Symposium on Drug Dependence : from Molecular to the Social Level. Department of Pharmacology and Toxicology, Center for Research and Advance Studies of the National Polytechnical Institute. Mexico, Jan. 21-25, 1991. pp.377-387.
7. **วิชัย โปษยะจินดา.** และไพพรรณ พิทยา นนท์. 2525. *ตลาดมียาฆ่าในประเทศไทย.* รายงานเลขที่ สส-2/25 ศูนย์วิจัย ยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การ แพทย์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
8. **Poshyachinda, V.** Phitayanon, P., Simasatitkul, V., and Perngparn, U.

ศาสตราจารย์
 วิชัย โปษยะจินดา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961117788

1988. *Stimulant Use, Abuse and Dependence in Thailand*. In A. Eriksen, D. Abeysekera and M.S. Boralessa (eds). Alcohol and Drugs : Perspectives, Prevention and Control - Asia Pacific Region. Alcohol and Drug information Centre, Colombo, Sri Lanka. pp.77-106.

9. **Poshyachinda, V.** *Overview of Human Immunodeficiency Infection in Thailand : A Concise Review of Status and/Epidemiology*. Monograph Report of the/Working Group on HIV Infection and Drug Abuse in the Western Pacific Region. WHO, Kuala Lumpur, Malaysia, Oct. 15-19, 1990.

10. **วิชัย โปษยะจินดา.** 2534. การถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มผู้เสพยาเสพติดด้วยวิธีฉีดและแนวคิด แก้มไข ป้องกัน. บทความประกอบการบรรยายการสัมมนาโรคเอดส์แห่งชาติ ครั้งที่ 1 เรื่องระบาดวิทยาและแนวโน้มของโรคเอดส์ในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข, กรุงเทพมหานคร. 20-22 มีนาคม 2534.

11. **Poshyachinda, V.,** Udomprasertgul, V., and Danthamrongkul, V. *Reappraisal of HIV/AIDS Epidemic in Thailand*. Prepared for the 5th Conference on Thai Studies : Panel on the Social and Cultural Context of the AIDS Epidemic in Thailand. The Centre of Southeast Asian Studies, School of

Oriental and African Studies (SOAS), London, Jul. 5-9, 1993.

12. **Poshyachinda, V.** *Drugs and AIDS in Southeast-Asia*. Forensic Sci Inter 62 (1993) : 15-28.

13. **Poshyachinda, V.,** Perngparn, U., and Danthamrongkul, V. *The Human Immunodeficiency Virus Epidemic among Substance Abuse Population in Thailand : A Hard Lesson from Inadequate Intervention and Future Threat*. Prepared for the Conference Entitled Research Synthesis Symposium on Prevention of HIV in Drug Abusers. Flagstaff, Arizona, USA, Aug. 3-5 1997.

14. **Poshyachinda, V.** *A review on the buddhist temple drug dependence treatment in Thailand*. Prepared for the Meeting of WHO Substance Abuse Collaborating Centres, Geneva, Switzerland. Sep. 13-14, 1993.

15. **Poshyachinda V.** *Drug Injecting and HIV infection among drug abuse population in Asia*. Bulletin on Narcotica, (XLV(1)) : 77-90, 1993

7. **งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ**

1. โครงการปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ เพื่อหามาตรการทางเลือกป้องกันแก้มไข
2. โครงการศึกษา การขายบริการทางเพศและเพศสัมพันธ์ของชายพิเศษในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน

รองศาสตราจารย์
 วิชัย โปษยะจินดา

เกียรติคุณประกาศ

รองศาสตราจารย์ จำรัส ลิ้มตระกูล

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

คณะกรรมการบริหารสภานักวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **รองศาสตราจารย์ จำรัส ลิ้มตระกูล** แห่งคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้อุทิศตนให้กับงานวิจัยด้านเคมีซีโอไลต์และการเร่งปฏิกิริยาอย่างจริงจังและต่อเนื่องมากกว่า 12 ปี ในการศึกษาเพื่อให้ได้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีประสิทธิภาพสูงและคงทน โดยอาศัยการจำลองแบบและการสังเคราะห์แบบใหม่ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกการเกิดปฏิกิริยาของตัวเร่งปฏิกิริยาดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการศึกษ และต่อการออกแบบและพัฒนาตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีประสิทธิภาพในอุตสาหกรรมเคมี **รองศาสตราจารย์ จำรัส ลิ้มตระกูล** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภานักวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **รองศาสตราจารย์ จำรัส ลิ้มตระกูล** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

รองศาสตราจารย์ รักษาส ลิ้มตระกูล

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายจรัส ลิ้มตระกูล
อายุ 44 ปี
เกิด วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2496
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 99/16 หมู่ 3
 ช.วิภาวดี 60 ถ.วิภาวดี-รังสิต
 ต.ตลาดบางเขน กรุงเทพฯ
 10210.
โทรศัพท์ 940-8629
คู่สมรส นางไพลิน ลิ้มตระกูล (แจ้ง-
 เจนกิจ) อาจารย์ระดับ 7
 คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ธิดา 1 คน ด.ญ.สลิลา ลิ้มตระกูล กำลัง
 เรียนอยู่ โรงเรียนสาธิตแห่ง
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่ทำงาน ห้องปฏิบัติการเคมีคอมพิวเตอร์และเคมีประยุกต์
 ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
โทร 9428034-5
โทรสาร 5793955 E-mail: jumras
 @chem.sci.ku.ac.th

2. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ สถาบันการศึกษา
 2.1 Bachelor of Science มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 (First Rank in Chemistry)
 2.2 Master of Science มหาวิทยาลัยมหิดล
 (Physical Chemistry)

2.3 Dr.rer.nat University of
 Innsbruck, Austria
 2.4 Postdoctoral University of
 Karlsruhe, Germany
 2.5 Visiting University of
 fellow Bordeaux, France

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

3.1.1 รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
 ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2 หน้าที่การงานในอดีต-ปัจจุบัน

3.2.1 อาจารย์ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2523 - 2530)

3.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาเคมี
 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์ (2530-2534)

3.2.3 กรรมการการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2.4 กรรมการวิจัย คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 (2533-2539)

3.2.5 กรรมการการคอมพิวเตอร์ของรัฐ

3.2.6 ผู้ประสานงานระหว่างมหา-
 วิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ
 มหาวิทยาลัยในประเทศ-
 เยอรมันนี (2541-ปัจจุบัน)

รองศาสตราจารย์
จรัส ลิ้มตระกูล

- 3.2.7 กรรมการสิทธิบัตรและสิ่งประดิษฐ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540 - ปัจจุบัน)
- 3.2.8 อาจารย์พิเศษคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2537-2540)
- 3.2.9 อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2528-2530)
- 3.2.10 อาจารย์พิเศษคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2528-2529)
- 3.2.11 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานตำแหน่งวิชาการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.2.12 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทุนวิจัย : ทุนองค์ความรู้ใหม่ต่อการพัฒนาและทุนเมธีวิจัย สกว. และเป็นที่ปรึกษา (Mentor) ทุน Postdoct ของ สกว. และอาจารย์ที่ปรึกษา

ทุนโครงการปริญญาเอก "กาญจนาภิเษก" รุ่นที่ 1

- 3.2.13 กรรมการคัดเลือกนักศึกษาทุนปริญญาเอกของทบวงมหาวิทยาลัย
- 3.2.14 บรรณาธิการ วารสารวิทยาศาสตร์ ม.ก. (2538-2540)
- 3.2.15 คณะกรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการ หลักสูตร และการรับรองมาตรฐาน การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ (ชั้นสูงสุด)

ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

4.1 เกียรติยศและรางวัลที่ได้รับ

- 4.4.1 Austrain Science Foundation : 1980
- 4.4.2 Alexander von Humboldt Research fellow : 1989-1990
- 4.4.3 Visiting fellow, Bordeaux University: 1993
- 4.4.4 รางวัลวิจัยดีเด่นสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2537 จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์
จ่ารัส สัมตะกุล

ปฏิบัติงาน
ที่ห้องปฏิบัติการวิจัย

- 4.4.5 รางวัลเมธีวิจัย สกว. ประจำปี 2538
- 4.4.6 นักวิจัยที่มีผลงานตีพิมพ์ของเมธีวิจัย สกว. ประจำปี 2539
- 4.4.7 รางวัลผู้สร้างผลงานวิจัยดีเด่น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี 2539
- 4.4.8 รางวัลผลงานวิจัยดีเด่นทางเคมี ในรูปโปสเตอร์ในการประชุมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 22/2539
- 4.4.9 นักวิจัยที่มีผลงานตีพิมพ์ของเมธีวิจัย สกว. ประจำปี 2540
- 4.4.10 รางวัลผู้สร้างผลงานวิจัยดีเด่น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี 2540
- 4.4.11 รางวัลผลงานวิจัยดีเด่นทางเคมี ในรูปโปสเตอร์ในการประชุมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 23/2540
- 4.4.12 รางวัลผู้สร้างผลงานวิจัยดีเด่น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี 2541
- 4.2 การเสนอผลงานระดับนานาชาติ**
- 4.2.1 Quantenchemische Modellrechnungen fuer

- Strukturen in Elektrolytloesungen, Paper Presented at 19th Symposium fuer Theoretische Chemie, Max Planck Institute, Germany (1983).
- 4.2.2 The effect of alkaline and alkaline earth metal ions on the hydrogen bonded pyrazole/ water adduct, paper presented at 8th International Symposium on Solute-Solute-Solvent Interactions, University of Regensburg, Germany(1987).
- 4.2.3 Micro-Raman spectroscopy of c60 and c70 fullerene clusters, paper presented at 3rd Eurasia conference on chemical sciences, Bangkok, Thailand (1992).
- 4.2.4 Catalytic properties of free silica hydroxyl zeolite, paper presented at 3 rd Eurasia conference on chemical sciences, Bangkok, Thailand (1992).
- 4.2.5 Reaction mechanism of

Visiting fellow,
Laboratoire de
Spectroscopie
Moleculaire et
Cristalline,
University
of Bordeaux
ประเทศฝรั่งเศส

รองศาสตราจารย์
จำรัส ลิ้มตระกูล

เดินทางไปเจรจาความร่วมมือทางวิชาการ
 ณ กรุงเวียนนา 2535
 ศ.ดร.วิรุฬห์ สายคณิศ,
 รศ.ดร.จรัส ลิ่มตระกูล,
 คุณเอกพงษ์ เสาทะเทียนสินธุ์
 ศ.ดร.พรชัย มาตังคสมบัติ

catalytic system. Invited paper presented at 12th International Zeolite Conference, Baltimore, MD, USA (1998).

- 4.2.6 Structure, energetics, and vibrational frequencies of methylamine/zeolite, paperpresented at 24th European Congress for Molecular Spectroscopy, Praha Czech republic (1998) submitted.

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

งานวิจัยนี้ศึกษาโครงสร้างและกลไกการดูดซับของสารดูดซับ (sorbate) บนตัวเร่งปฏิกิริยาซีโอไลต์ (zeolitic catalyst) โดยการพัฒนาระเบียบวิธีใหม่เพื่อหาตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีประสิทธิภาพสูงและคงทนสำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเลียมและปิโตรเคมี โครงการวิจัยครอบคลุมการสังเคราะห์ การวินิจฉัย ตัวเร่ง

ปฏิกิริยาโดยอาศัยเทคนิคการสังเคราะห์แบบใหม่และการออกแบบจำลองตัวเร่งปฏิกิริยาดัวยระเบียบวิธีเคมีคอมพิวเตอร์

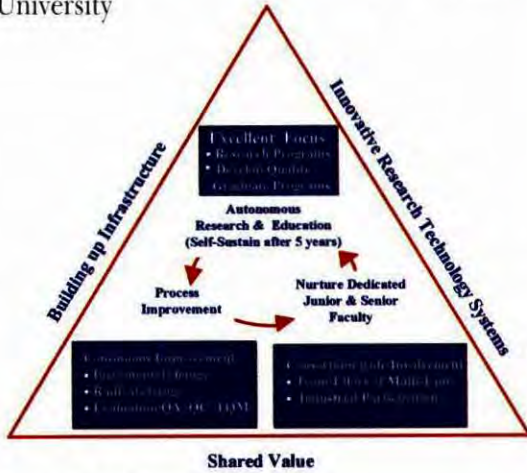
ผลงานวิจัยทางด้าน zeolite chemistry และ heterogeneous catalysis โดยเฉพาะตัวเร่งปฏิกิริยาเคมีที่ค้นพบและผลงานวิจัยเกี่ยวกับ โครงสร้าง กลไกการทำงาน และสมบัติการเป็นตัวเร่งปฏิกิริยานั้น มีประโยชน์ต่อ catalytic process ซึ่งมีความสำคัญในวงการเคมีและอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ผลงานดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติชั้นนำ ได้มีการอ้างอิงและนำไปประยุกต์ใช้ จากกลุ่มนักวิจัยในสถาบันชั้นนำในต่างประเทศ อาทิ Cambridge University, Imperial College Science Technology and Medicine, University of London; Davy Faraday Research Lab., Royal Institute of Great Britain, London และ Max Planck Institute, Germany เป็นต้น

นอกจากผลงานวิจัยแล้ว รศ. ดร. จรัส ลิ่มตระกูล ยังได้ริเริ่มบุกเบิก และก่อตั้งห้องปฏิบัติการเคมีคอมพิวเตอร์ และเคมีประยุกต์จนเป็นห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่ง และยังได้มีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ (center of excellence) เพื่อการศึกษาและวิจัยขั้นสูงทางด้านเคมีซีโอไลต์ และวิศวกรรมตัวเร่ง โดยเป็นโครงการร่วม (consortium) ระหว่าง ภาควิชาเคมีและภาควิชาวิศวกรรมเคมี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์
 จรัส ลิ่มตระกูล

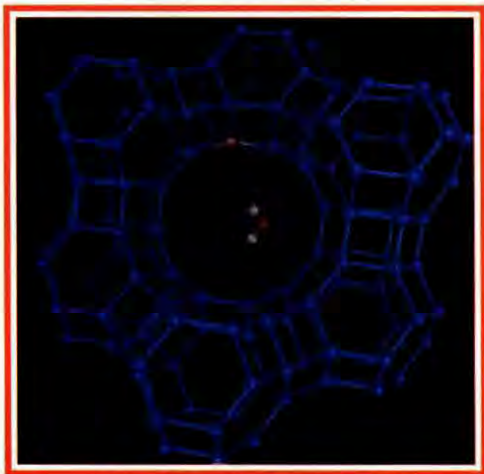
Oregon State University, Washington University, Innsbruck University, Vienna University, Tohoko University, Bordeaux University และ Uppsala University

6. งานวิจัยในอนาคต

Structure, Adsorption, Synthesis and Reaction Dynamics in Catalytic Systems

งานวิจัยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านซีโอไลต์ และโมเลกุลาร์ซีฟ ที่มีสมบัติเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาเพื่อนำมาเป็นโครงสร้างต้นแบบของตัวเร่งปฏิกิริยา (catalysis prototype) ซึ่งเป็นโครงสร้างนำในการพัฒนา Catalysis เพื่อให้เหมาะสมกับปฏิกิริยาเคมีที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปฏิกิริยาเคมีที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมเคมี งานวิจัยที่สำคัญแบ่งออกเป็นหลายส่วน คือ

Modelling of catalytic properties
 ด้วยระเบียบวิธี novel quantum chemical methods

1. ศึกษาและค้นหา local structural properties ของ zeolites และ zeotypes เพื่อที่จะเข้าใจถึงบทบาทที่สำคัญของแต่ละชนิดของซีโอไลต์ และนำมาเป็นสารโครงสร้างต้นแบบ (zeolitic prototypes) ในการพัฒนา zeolite ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. The determination of sorbate-catalyst structures, molecular pathways and reaction mechanisms ศึกษาเส้นทางการทำงานของกระบวนการดูดซับ (adsorption) และกระบวนการดูดซับร่วม (Coadsorption) ของ organic sorbates บนตัวเร่งปฏิกิริยาซีโอไลต์ชนิดต่างๆ (small pore : X-FER , X-CHA และ large pore : X-FAU , X-MFI และ X-MOR เมื่อ X = H , Li , Na , K , Rb และ Cs) ค้นหาโครงสร้างและศึกษา Reaction dynamics ของ Adsorption Reactants, Adsorption intermediates , Transition states และ Adsorption products ในปฏิกิริยาตัวเร่งที่สำคัญ

3. ในการสังเคราะห์ microporous materials จำพวก aluminosilicates และ aluminophosphates (ที่นิยมใช้เป็น ion exchangers, gas separation และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา) นั้นขึ้นกับการเลือกใช้ template molecules ซึ่งถือว่าเป็นจุดสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง โดยอาศัยระเบียบวิธี De novo molecule design เราสามารถ rationalise templates และ suggest structure directing molecules สำหรับการสังเคราะห์สารที่ต้องการ

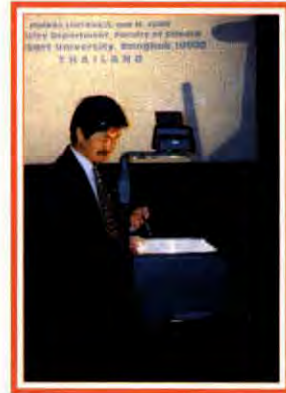
4. พัฒนาระเบียบวิธีใหม่เพื่อสังเคราะห์ตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อปฏิกิริยาที่สำคัญในเคมีและอุตสาหกรรมเคมี

รองศาสตราจารย์
 จาริต ลิ้มตระกูล

ร่วมปรึกษารื้อกับนิสิตในการสังเคราะห์ตัวเร่งปฏิกิริยาคิว
ระเบียบวิธีการใหม่

5. Implementation and Programing catalytic reaction dynamics codes สำหรับการประยุกต์ใช้ในงาน Catalytic science and technology แทนการนำเข้า codes ที่มีราคาแพง

7. ผลงานวิจัยที่เด่นๆ

7.1 ผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไทยเป็นภาษาไทย

7.1.1 **จำรัส ลิ้มตระกูล** ปิติ ศรีสกุล และสุภา ทารหนองบัว บทบาทและความสำคัญและแบบจำลองทางเคมี (2539), ว.วิทยาศาสตร์ ม.ก. 14(2) : 163-174

7.1.2 **จำรัส ลิ้มตระกูล** เคมีของซีโอไลต์ วารสารวิทยาศาสตร์ (2541) 51(6) 420-423

7.2 ผลงานวิจัย/บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา

A collection of more than 40 papers: Journal of Chemical Society Faraday, Journal of Chemical Physics, Chemical Physics letters, Journal of Molecular Structure, Inorganica Chimica Acta, Z. Naturforschung: Physical Chemistry etc.,

7.2.1 **Limtrakul J.**, Molecular modeling and catalytic properties of ammonia adsorption on Bronsted acid sites. J. Mol. Structure 288 (1993) 105.

7.2.2 **Limtrakul J.**, and Ahlrichs R., The effect of small cation on hydrogen-bonded dimer

รองศาสตราจารย์
จำรัส ลิ้มตระกูล

- 7.2.14 **Limtrakul J.** and Kuno M., Structure and reaction path ways for methylamine/zeolite system. In Proc. of the 12th International Zeolite Chemistry, Materials Research Society, Baltimore, MD 1998.
- 7.2.15 **Limtrakul, J.** The structure and reactivity of metallosilicates and ZSM-5 catalysts. Journal of Chemical Physics (submitted).
- 7.2.16 **Limtrakul, J.** Coadsorption of ammonia and methanol on H-ZSM-5 petrochemical catalysts: A new mechanistic aspects of methlamine synthesis. J. Molecular Catalysis, (submitted).
- 7.2.17 **Limtrakul, J.** Proton Dynamics in coadsorption of sorbates on metalloaluminosilicates, Chemical Physics (submitted).
- 7.2.18 **Limtrakul J.,** The effect of alkaline and alkaline earth metal ions on the hydrogen-bonded dimer of heterocycles. J. Mol. Structure 235 (1991) 89.
- 7.2.19 **Limtrakul J.,** Treesukul P., Ebner C., Sanone R. and Probst M., The potential energy functions of faujasitic zeolite/ water system. Chem. Phys. 215 (1997) 7-81.
- 7.2.20 Zahree Yuda and J. **Limtrakul,** FTIR characterization of gallosilicates by novel rapid crystallization in Zeolite Chemistry and Catalysis, Materials Science Society, PA., Baltimore (1988).
- 7.2.21 **Limtrakul J.** and M. Kuno. The interaction of sorbates with gallosilicates and alkalimetal exchanged gallosilicates, Journal of Molecular Structure (1998).
- 7.2.22 **Limtrakul J.** and Ongthong U. J. Mol. Structure 435 (1997) 181-192.

7.3 ตำรา/หนังสือ

Limtrakul J. Mechanisms of reactions in zeolites. in Zeolite Catalysis, M.M.J. Treacy, B. Marcus, J.B. Higgins and M.E. Bisher (Eds.), Materials Research Society, Warrendale, PA USA. 1998.

รองศาสตราจารย์
จรัส ลิ้มตระกูล

เกียรติคุณประกาศ

ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา** แห่งคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ด้านสรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวอย่างจริงจังและต่อเนื่องมากกว่า 17 ปี โดยเฉพาะในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ และผลิตผลพืชสวน ผลงานวิจัยก่อให้เกิดผลกระทบและเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีด้านสรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวและมีผลในเชิงเศรษฐกิจ นำเงินเข้าประเทศได้เป็นจำนวนนับพันล้านบาทต่อปี **ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ศาสตราจารย์ สายชล เกตุษา

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายสายชล เกตุษา
อายุ 51 ปี
เกิด วันที่ 14 มกราคม 2490
 ที่ จ.นครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน 101/14 ซอยโอฬารพัฒนา 1
 ถนนนวมินทร์ (สุขาภิบาล 1)
 ตำบลคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
 กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 379-0861

2. ประวัติการศึกษา

2510 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอน
 ปลาย จากโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย
 อ. บ้านโป่ง จ. ราชบุรี
 2513 สำเร็จการศึกษา วท.บ.(เกษตรศาสตร์)
 จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 2518 สำเร็จการศึกษา M.S. (Horticulture)
 จาก Oklahoma State University,
 USA
 2523 สำเร็จการศึกษา Ph.D. (Postharvest
 Physiology) จาก Michigan State
 University, USA

3. ประวัติการทำงาน

3.1 อดีต

2514-2515 นักวิชาการเกษตรช่อมแห่ง
 ประเทศไทย (United States
 Operations Mission)
 ประจำอยู่ที่ กก. ตชด. เขต 2
 อรัญประเทศ
 2524 อาจารย์ประจำภาควิชาพืชสวน
 คณะเกษตร มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์
 2526 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาค
 วิชาพืชสวน คณะเกษตร
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 2529 รองศาสตราจารย์ประจำภาค
 วิชาพืชสวน คณะเกษตร
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 2536 ศาสตราจารย์ประจำภาควิชา
 พืชสวน คณะเกษตร
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2 ปัจจุบัน

ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์
 ระดับ 10 ประจำภาควิชาพืชสวน
 คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตร-
 ศาสตร์ เขตจตุจักร กทม 10900
 โทรศัพท์ 561-4891 , 579-0308
 โทรสาร 579-1951 e-mail:
 agrsck @ nontri ku.ac.th

3.3 งานบริหารทางวิชาการ

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตำแหน่ง
 วิชาการของอาจารย์สังกัดมหา-
 วิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม และมหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์
 3.3.2 อาจารย์พิเศษบรรยายให้กับนัก-
 ศึกษาระดับตรี-โท ของมหา-
 วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
 ยันเรศวร มหาวิทยาลัยมหิดล
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร และสถาบันเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าธนบุรี
 3.3.3 วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับเทคโนโลยี
 หลังการเก็บเกี่ยวของพืช-
 สวน ในการฝึกอบรมให้กับคน
 ไทยและต่างชาติ ซึ่งจัดโดย
 หน่วยงานต่างๆ
 3.3.4 ประธานอนุกรรมการประสาน
 งานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี
 หลังการเก็บเกี่ยวและการบรรจุ
 หีบห่อผลิตผลเกษตร ภายใต้
 คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

. . .
 . . . ศาสตราจารย์
 . . . สายชล เกตุษา
 . . .

- 3.3.5 ผู้ช่วยและรักษาการหัวหน้าภาค วิชาพืชสวน ประธานกรรมการ บัณฑิตศึกษา ภาควิชาพืชสวน และกรรมการบัณฑิตศึกษาของ คณะเกษตร
- 3.3.6 มีนิสิตที่จบปริญญาโทภายใต้การ ดูแลหรือเป็นประธานกรรมการ รวมทั้งสิ้น 33 คน
- 3.3.7 ปัจจุบันมีนิสิตปริญญาโท 7 คน และนิสิตปริญญาเอกโครงการ กาญจนภิเษก 1 คน ที่อยู่ภายใต้การดูแลและแนะนำ

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ (ชั้นสูงสุด)

ประถมาภรณ์ช้างเผือก

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

ศาสตราจารย์ ดร.สายชล เกตุษา สังกัด ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำงานวิจัยด้านสรีรวิทยาและเทคโนโลยี หลังการเก็บเกี่ยวของผัก ผลไม้ และดอกไม้ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า 17 ปี โดยศึกษาวิจัยในผัก ผลไม้ และดอกไม้ ที่มีความสำคัญทาง เศรษฐกิจต่อประเทศไทย เช่น กระเจี๊ยบ ข้าวโพดฝัก อ่อน-หน่อไม้ฝรั่ง ถั่วฝักยาว มะม่วง มังคุด เงาะ ทุเรียน ลิ้นจี่ ถั่วลิสง และกุหลาบ ฯลฯ ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย ในวารสารวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศรวมทั้ง 121 เรื่อง ผลงานวิจัยเป็นที่ ยอมรับในวงวิชาการ ทั้งภายในและต่างประเทศโดย มีการนำผลงานวิจัยไปอ้างอิงในการเขียนตำรา และการเขียนงานวิจัยในต่างประเทศมากมาย นอกจากนี้ ยังได้รับเชิญให้ร่วม เขียนตำราร่วมกับนักวิจัยในต่าง

ประเทศและได้รับเชิญให้เข้าประชุมนานาชาติเพื่อ เสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศอีกด้วย ผลงานวิจัยที่สำคัญ อาทิ การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาสูตร สารละลายเคมีสำหรับใช้กับดอกกล้วยไม้ส่งออก ทำให้ผู้ส่งออกยอมรับการใช้สารละลายเคมีแทนการใช้ น้ำธรรมชาติ สำหรับแช่โคนก้านช่อดอกกล้วยไม้ ระหว่างรอการคัดเลือกบรรจุ และการใช้สารละลาย เคมีแทนน้ำธรรมชาติ สำหรับชุบสำลีสวมโคนก้านช่อดอกกล้วยไม้หรือแทนการใช้ น้ำธรรมชาติในหลอด พลาสติกเสียบโคนก้านช่อดอกกล้วยไม้ สำหรับการ บรรจุเพื่อกองการส่งออก การใช้สารละลายเคมีกับ ดอกกล้วยไม้ ทำให้ดอกกล้วยไม้มีคุณภาพดีกว่าการใช้ น้ำธรรมชาติ เมื่อดอกกล้วยไม้ถึงตลาดปลายทางใน ต่างประเทศ การศึกษาวิจัยการตกกระของกล้วย ไข่สุก ทำให้ทราบกลไกและวิธีการควบคุมการตก กระของกล้วยไข่สุกอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษา การแข็งตัวของเปลือกผลมังคุดบริเวณตกกระ ทบ ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงทางชีวเคมีที่นำไปสู่การ แข็งตัวของเปลือกผลมังคุดบริเวณตกกระ ทบ ผลงานวิจัยต่างๆ ที่ได้ทำมาในอดีตไม่เพียงแต่จะ เป็นประโยชน์ต่อวงการ สังคม และประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อนานาชาติอีกด้วย

6. งานวิจัยในอนาคต

จะเน้นการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ใหม่ทางด้าน สรีรวิทยาหลังการเก็บเกี่ยวของผลิตผลพืชสวนใน เขตร้อน ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทย เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อการเปลี่ยนแปลง ทางชีวเคมีทั้งที่ปกติและผิดปกติของผลิตผล เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของผลิตผลหลัง การเก็บเกี่ยวทั้งสำหรับตลาดภายในและการส่งออก

7. ผลงานวิจัยที่เด่นๆ

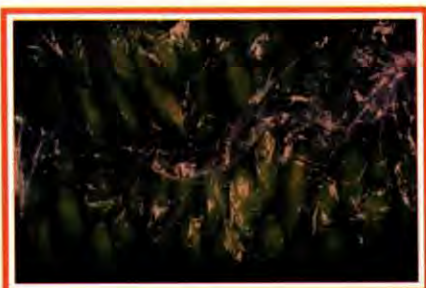
- 7.1 **Ketsa, S.** 1985. The role of epidermis in wound ethylene production by fruit pericarp tissue of *rin* mutant tomato (*Lycopersicon esculentum* Mill.). Kasetsart J. (Nat. Sci.) 19 : 59-64.
- 7.2 **Ketsa, S.** 1986. Comparative studies of holding solutions for *Dendrobium*

ศาสตราจารย์
สายชล เกตุษา

- 'Pompadour' flowers, pp. 130-134. In S. Vacharotayan et al. (eds.). Proceedings of 6th ASEAN Orchid Congress Seminar. 10-12 November 1986. Bangkok, Thailand.
- 7.3 **Ketsa, S.** 1986. Effect of peduncle length, cutting method and change of holding water on water uptake of *Dendrobium* Pompadour flowers, pp. 110-119. In S. Vacharotayan et al. (eds.). Proceedings of 6th ASEAN Orchid Congress Seminar. 10-12 November 1986. Bangkok, Thailand.
- 7.4 **Ketsa, S.** 1986. Effect of fruit size on juice content and chemical composition of tangerine. J. Hort. Sci. 63 : 171-174.
- 7.5 **Ketsa, S.** 1986. Effect of Physan-20 and sucrose on vase life of cut flowers of *Dendrobium* 'Pompadour', pp. 120-123. In S. Vacharotayan et al. (eds.). Proceedings of 6th ASEAN Orchid Congress Seminar. 10-12 November 1986. Bangkok, Thailand.
- 7.6 **Ketsa, S.** 1986. Effect of rhizobitoxine, cycloleucine and cycloheximide on wound ethylene production by fruit pericarp tissue of *rin* mutant tomato. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 20 : 103-107.
- 7.7 **Ketsa, S.** 1986. Effect of seed number on fruit characteristics of tangerine. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 22 : 225-227.
- 7.8 **Ketsa, S.** 1989. Fruit quality of tangerine (*Citrus reticulata* Blanco cv. Kheio Waan) with thin and thick peel. ASEAN Food J. 4 : 121-122.
- 7.9 **Ketsa, S.** 1989. Prepackaging of head lettuce at production site. Thai J. Agric. Sci. 22 : 323-328.
- 7.10 **Ketsa, S.** 1989. Vase-life characteristics of inflorescences of *Dendrobium* 'Pompadour'. J. Hort. Sci. 64 : 611-615.
- 7.11 **Ketsa, S.** 1990. Effect of fruit size on weight loss and shelf life of tangerines. J. Hort. Sci. 65 : 485-488.
- 7.12 **Ketsa, S.** 1990. Weight loss of tangerines as affected by peel thickness. Trop. Sci. 30 : 73-76.
- 7.13 **Ketsa, S.** 1997. Control of senescent spots in Kluai Khai (golden banana) by modified atmosphere, pp. 185-189. In Proceedings of Australian Postharvest Horticulture Conference. 18-22 September 1995. Melbourne, Australia.
- 7.14 **Ketsa, S.** and D. Amutiratana. 1986. Effect of sucrose, silver nitrate and S-hydroxyquinoline sulfate on postharvest behavior of *Dendrobium* 'Pompadour' flowers, pp. 124-129. In S. Vacharotayan et al. (eds.). Proceedings 6th ASEAN Orchid Congress Seminar. 10-12 November 1986. Bangkok, Thailand.

ศาสตราจารย์
 สายชล เกตุษา

- 7.15 **Ketsa, S.** and D. Amutiratana. 1986. Relationship between the vase life and some anatomical, morphological and physiological aspects of cut flowers of *Dendrobium* 'Pompadour' flowers, pp. 113-115. In S. Vacharotayan et al. (eds.). Proceedings of 6th ASEAN Orchid Congress Seminar. 10-12 November 1986. Bangkok, Thailand.
- 7.16 **Ketsa, S.** and A. Boonrote. 1990. Holding solutions for maximizing bud opening and vase-life of *Dendrobium* 'Youppadeewan' flowers. J. Hort. Sci. 65 : 41-47.
- 7.17 **Ketsa, S.** and B. Chutichudet. 1994. Growth and chemical composition of okra pods harvested from different node positions (Acta Hort. 369), pp. 414-416. In S.S. Harjadi et al. (eds.). Proceedings of Symposium on Small Scale Vegetable Production and Horticultural Economics in Developing Countries (Bogor City), 23-26 June 1992. Wageningen, The Netherlands.
- 7.18 **Ketsa, S.** and B. Chutichudet. 1994. Pod growth, development, biochemical changes and maturity indices of okra cv. OK#2 (Acta Hort. 369), pp. 368-377. In S.S. Harjadi et al. (eds.). Proceedings of Symposium on Small Scale Vegetable Production and Horticultural Economics in Developing Countries (Bogor city), 23-26 June 1992. Wageningen, The Netherlands.
- 7.19 **Ketsa, S.** and T. Daengkanit. 1998. Changes in softening enzymes of durian fruits during ripening. In Proceedings of International Postharvest Science Conference. 4-9 August 1996. Taupo, New Zealand. (In press).
- 7.20 **Ketsa, S.** and R.C. Herner. 1986. Effect of temperature on ACC-stimulated wound ethylene production by *rin* matant tomato disks. Thai J. Agric. Sci. 19 : 15-21.
- 7.21 **Ketsa, S.** and R.C. Herner. 1987. Effect of carbon dioxide on wound ethylene production by fruit pericarp tissue of *rin* mutant tomato. Thai J. Agric. Sci. 20 : 57-64.
- 7.22 **Ketsa, S.** and R.C. Herner. 1988. Effect of 1-aminocyclopropane-1-carboxylic acid (ACC) application time on wound-induced ethylene production from *rin* tomato disks. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 22 : 157-159.
- 7.23 **Ketsa, S.** and R.C. Herner. 1989. A negative feedback of wound ethylene production by fruit pericarp tissue of *rin* mutant tomato. Thai J. Agric. Sci. 22 : 223-232.
- 7.24 **Ketsa, S.** and S. Jaijam. 1991. Effect of maleic hydrazide on the vase life of

ศาสตราจารย์
สาวยศด เกตุษา

cut roses. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 25 : 94-99.

7.25 **Ketsa, S.** and P. Khajornklum. 1986. Pulsing effect of silver nitrate and sucrose on postharvest behavior of 'Christian Dior' cut roses. Thai J. Agric. Sci. 19 : 75-81.

7.26 **Ketsa, S.** and O. Klaewkasetkorn. 1992. Postharvest quality and losses of 'Rongrein' rambutan fruits in wholesale markets (Acta Hortic. 321), pp. 771-777. In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-24 May 1991. Wageningen, The Netherlands.

7.27 **Ketsa, S.** and O. Klaewkasetkorn. 1995. Effect of modified atmosphere on chilling injury and storage life of rambutan (Acta Hortic. 398), pp. 223-231. In H. Hyodo and A.E. Watada (eds.). Proceedings of Postharvest Physiology of Fruits. XXIV th Int. Hort. Cong. (Kyoto City). 21-27 August 1994. Wageningen, The Netherlands.

7.28 **Ketsa, S.,** O. Klaewkasetkorn and M. Kositrakul. 1995. Seasonal changes in quality of rambutans in retail markets in Thailand. Trop. Sci. 35 : 240-244.

7.29 **Ketsa, S.** and M. Koolpluksee. 1993.

Some physical and biochemical characteristics of damaged pericarp of mangosteen fruit after impact. Postharvest Biol. Technol. 2 : 209-215.

7.30 **Ketsa, S.** and K. Leelawatana. 1992. Comparative studies of physical and chemical characteristics of seven pummelo fruits cultivars (Acta Hortic. 321), pp. 191-202. In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-24 May 1991. Wageningen, The Netherlands.

7.31 **Ketsa, S.** and K. Leelawatana. 1992. Effect of precooling and polyethylene film liners in corrugated boxes on quality of lychee fruits (Acta Hortic. 321), pp. 742-746. In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-24 May 1991. Wageningen, The Netherlands.

7.32 **Ketsa, S.** and K. Leelawatana. 1992. Effect of pre and poststorage acid dipping on browning of lychee fruits (Acta Hortic. 321), pp. 726-731. In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-24 May 1991. Wageningen, The Netherlands.

7.33 **Ketsa, S.** and K. Luangsuwalai. 1996. The relationship between

ศาสตราจารย์
สายชล เกตุษา

- Horticultural Economics in Developing Countries (Bogor City). 23-26 June 1992. Wageningen, The Netherlands.
- 7.44 **Ketsa, S.**, Y. Piyasaengthong and S. Prathuangwong. 1995. Mode of action of $AgNO_3$ for maximizing vase life of *Dendrobium* Pompadour flowers. Postharvest Biol. Technol. 5 : 109-117.
- 7.45 **Ketsa, S.** and S. Poopatharangk. 1991. Growth, physico-chemical changes and harvest indices of small edible-podded peas (*Pisum sativum* L. var. *macrocarpon*). Trop. Agric. (Trinidad) 68 : 274-278.
- 7.46 **Ketsa, S.**, S. Pota and S. Subhadrabandhu. 1992. Effect of fruit position in the tree canopy on postharvest changes and quality of 'Nam Dok Mai' mangoes (Acta Hort. 321), pp. 455-462 In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-24 May 1991. Wageningen, The Netherlands.
- 7.47 **Ketsa, S.** and T. Prabhasavat. 1992. Effect of skin coating on shelf life and quality of 'Nang Klangwan' mangoes (Acta Hort. 321), pp. 764-770. In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-24 May 1991. Wageningen, The Netherlands.
- 7.48 **Ketsa, S.** and R. Sribunma. 1985. Pulsing effect of sucrose and sodium benzoate on senescence of 'Christian Dior' cut roses. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 19 : 261-264.
- 7.49 **Ketsa, S.** and T. Raksritong. 1992. Effect of PVC film wrapping and temperature storage life and quality of 'Nam Dok Mai' mango fruit on ripening (Acta Hort. 321), pp. 756-763. In S. Subhadrabandhu (ed.). Proceedings of Frontier in Tropical Fruit Research (Pattaya City). 20-22 May 1991. Wageningen, The Netherlands.
- 7.50 **Ketsa, S.** and K. Teerajaroenpunya. 1990. Bud opening and vase life of *Dendrobium* flowers treated with sucrose, 8-hydroxyquinoline sulfate and silver nitrate. Thai J. Agric. Sci. 23 : 55-63.
- 7.51 **Ketsa, S.** and F. Thampitakorn. 1995. Characteristics of ethylene production of *Dendrobium* orchid flowers (Acta Hort. 405), pp. 253-263. In T. Fjeld and E. Stromme (eds.). Proceedings of Postharvest Physiology of Ornamental Plants (Oslo City). 17-22 June 1995. Wageningen, The Netherlands.
- 7.52 **Ketsa, S.**, F. Thampitakorn and C. Piluek. 1993. Effect of silver nitrate and silver thiosulfate on vase-life of cut roses. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 27 : 91-97.

ศาสตราจารย์
 สายชล เกตุษา

- 7.53 **Ketsa, S.** and P. Tongumpai.1987. Opening bud-cut standard carnations following truck shipment from highlands to Bangkok. *Kasetsart J. (Nat. Sci.)* 21 : 301-305.
- 7.54 **Ketsa, S.** and P. Tongumpai.1988. Effect of standrd containers on shipping physi cal damage of head lettuce shipped from production site to terminal market. *Thai J. Agric. Sci.* 21 : 157-166.
- 7.55 **Ketsa, S.,** P. Tongumpai and J. Siripanich. 1987. Effect of silver thiosulfate pretreatment on vase life of cut carnation flowers. *Kasetsart J. (Nat. Sci.)* 21 : 207-213.
- 7.56 **Ketsa, S.,** P. Tongumpai and C. Uthaiburt. 1989. Effect of daminozide on off season growth and heading of leaf mustards. *Trop. Agric. (Trinidad)* 66 : 187-188.
- 7.57 **Ketsa, S.** and C. Uthaiburt. 1987. Chemical composition of white and green spears of asparagus (*Asparagus officinalis*L.). *ASEAN Food J.* 3:77-78.
- 7.58 **Ketsa, S.** and A. Uthairatanakij. 1998. Variation in the senescence of diploid and tetraploid inflorescences of *Dendrobium* Caesar. I. Vase life, respiration and ethylene production. In *Proceedings of the 2nd Asia Pacific Conference on Plant Physiology*, 20-22 August 1996. Shah Alam, Malaysia. (In press).
- 7.59 **Ketsa, S.** and C. Wongs-aree. 1995. The role of open florets in maximizing flower bud opening of *Dendrobium* held in the preservative solution (*Acta Hort.* 405), pp. 381-388. In T. Fjeld and E. Stromme (eds.), *Proceedings of Postharvest Physiology of Ornamental Plants (Oslo City)*. 17-22 June 1995. Wageningen, The Netherlands.
- 7.60 **Ketsa, S.** and C. Wongs-aree.1998. Development of modified atmosphere packaging (MAP) for sea transport of 'Kluai Khai' (bananas). In *Proceedings of International Postharvest Science Conference*. 4-9 August 1996. Taupo, New Zealand. (In press)
- 7.61 **Ketsa, S.** and A. Wongveerakhan. 1987. Ascorbic acid content at maturity stages in tomato (*Lycopersicon esculentum*Mill.) cultivars. *Thai J. Agric. Sci.* 20 : 257-261.
- 7.62 **Ketsa, S.,** S. Chidtragool, J.D. Klein and S. Lurie 1998. Firmness and cell wall hydrolases of mango fruit as affected by low temperature storage. *Scientia Hort.* (In press)
- 7.63 **Ketsa, S.,** S. Chidtragool, J. D. Klein and S. Lurie 1998. Effect of prestorage heat treatment on poststorage quality of mango fruits. *J.Sci. Food Agric.* (In press)
- 7.64 **Ketsa, S.,** S. Chidtrakool, J.D. Klein and S. Lurie 1998. The regulation of ethylene bioynthesis after high temperature stress in mango fruits. *Postharvest Boil. Technol.*(In press)
- 7.65 **Ketsa, S.,** W. Phakawatmongkol and S. Subhadrabhanadhu 1998. Peel enzymatic activity and colour changes

ศาสตราจารย์
สายชล เกตุษา

- in ripening mango fruit. J. Plant Physiol. (In press)
- 7.66 **Ketsa, S.**, C. Wongs-aree and J.D. Klein. 1998. Effect of modified atmosphere on storage life and quality of 'Kluai Khai' (*Musa* AA Group). Scientia Hortic. (In press)
- 7.67 **Ketsa, S.** 1998. Control of senescent spotting in 'Kluai Khai' banana. Trop. Sci. (In press)
- 7.68 **Ketsa, S.** and T. Daengkanit. 1998. Physiological changes during postharvest ripening of durian fruit (*Durio zibethinus* Murray). J. Hort. Sci. Biotechnol. (In press)
- 7.69 **Ketsa, S.** and T. Daengkanit. 1998. Firmness and activities of polygalacturonase, pectinesterase, β -galactosidase and cellulase in ripening durian harvested at different stages of maturity. Scientia Hortic. (In press)
- 7.70 **Ketsa, S.**, S. Chidtragool, J.D. Klein and S. Lurie 1998. Effect of heat treatment on changes in softening, pectic substances and activities of polygalacturonase, pectinesterase and β -galactosidase of mango fruit. J. Plant Physiol. (In press)
- 7.71 **Ketsa, S.** and T. Daengkanit. 1998. Softening of durian cultivars. J. Plant Physiol. (In press)
- 7.72 **Ketsa, S.** and S. Atantee. 1998. Phenolics, lignin, peroxidase activity and increased firmness of damaged pericarp of mangosteen fruit after impact. Postharvest Biol. Technol. (In press)
- 7.73 **Ketsa, S.** and T. Daengkanit. 1998. Firmness and cell wall hydrolases of mango fruit as affected by low temperature storage. Scientia Hortic. (In press)
- 7.74 Kosiyachinda, S. and **S. Ketsa.** 1983. Effect of temperature and modified atmosphere on quality and storage life of brussels sprouts. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 17 (2):9-13.
- 7.75 Kosiyachinda, S. and **S. Ketsa.** 1984. Shipment of head lettuce from production sites to the Thai Airways International Co., Ltd., Bangkok. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 18 : 33-36.
- 7.76 Kosiyachinda, S., M. Kosittrakul, **S. Ketsa,** V. Vangnai, P. Tongumpai and K. Vanichkul. 1984. Harvesting indices of strawberries in Thailand. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 18 : 92-98.
- 7.77 Kosiyachinda, S., M. Kosittrakul, P. Tongumpai, **S. Ketsa** and V. Vangnai. 1985. Location effect on strawberry quality. Kasetsart J. (Nat. Sci.). 19 : 65-70.
- 7.78 Phuchai, S., **S. Ketsa** and

ศาสตราจารย์
สายชล เกตุษา

- S. Kosiyachinda. 1985. Effect of CO₂ and temperature on postharvest quality changes of broccoli. Kasetsart J. (Nat. Sci.) 19 : 145-150.
- 7.79 Tongumapi, P. and **S. Ketsa**. 1989. Effect of packing materials and shipping containers on peach (*Prunus persica* cv. Flodasun) quality. ASEAN Food J. 3 : 39-40.
- 7.80 Uthaiburt, C. and **S. Ketsa**. 1985. Effects of stem intact on postharvest qualities of VF 134-1-2 tomatoes (*Lycopersicon esculentum* Mill.). Thai J. Agric. Sci. 18 : 193-199.
- 7.81 Uthairatanakij, A. and **S. Ketsa**. 1996. Physico-chemical changes of pericarp of mangosteen fruits after low temperature storage, pp. 411-422. In S. Vijaysegaran, M. Pauziah, M.S. Mohamed and S. Ahmad Tarmizi (eds.). Proceedings of the International Conference on Tropical Fruits. Volume I. 23-26 July 1996. Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI), Serdang, Selangor, Malaysia.
- 7.82 Wongs-aree, C., **S. Ketsa**. and A. Uthairatanakij. 1996. Effect of precooling on storage life and quality of MA-stored Kluai Khai (bananas), pp. 507-5416. In S. Vijaysegaran, M. Pauziah, M.S. Mohamed and S. Ahmed Tarmizi (eds.). Proceedings of the

International Conference on Tropical Fruits. Volume I. 23-26 July 1996. Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI). Serdang, Selangor, Malaysia.

8. งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่าง การดำเนินการ

- 8.1 การศึกษาสารฟีนอลิกและเอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับการแข็งตัวของเปลือกผลมังคุด หลังการตกกระทบ (Characterization of phenolics and enzymes involved in the hardening of damaged pericarp of mangosteen fruits after impact)
- 8.2 การศึกษาบทบาทของการสร้าง และควบคุมเอทิลีนในดอกกล้วยไม้สกุลหวายที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการส่งออก (Role of endogenous ethylene production and its control on effect of quality of *Dendrobium* flowers for export)

ศาสตราจารย์
สายชล เกตุษา

เกียรติคุณประกาศ

ศาสตราจารย์ วัลลภ สุระกำพลธร

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541
สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **ศาสตราจารย์ วัลลภ สุระกำพลธร** แห่งคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยด้านวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจังและต่อเนื่องมากกว่า 19 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีหรือออกแบบวงจรรวม หรือไอซี และการออกแบบระบบประมวลผลสัญญาณเชิงเลข เพื่อทำการเสนอแนวคิดริเริ่มใหม่ในการออกแบบวงจรรวมผลงานวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับสากลและพัฒนาประยุกต์ใช้วงจรรวมพื้นฐานเพื่อออกแบบเป็นวงจรรวมต้นแบบของชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาสู่ระดับอุตสาหกรรม **ศาสตราจารย์ วัลลภ สุระกำพลธร** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์ วัลลภ สุระกำพลธร** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

ศาสตราจารย์ วิลลิม สุระกำพลธร

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายวัลลภ สุระกำพลธร
อายุ 44 ปี
เกิด วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497
ที่อยู่ปัจจุบัน 1614 / 82 เคหะชุมชน
 สมุทรปราการ ต. ท้ายบาน
 อ. เมืองสมุทรปราการ
 จ. สมุทรปราการ 10280
โทรศัพท์ 395-4408 , 702-1689
คู่สมรส นางลำพิ่ง สุระกำพลธร
บุตร ดช. ทักษพล สุระกำพลธร
 ดญ. ภาษินี สุระกำพลธร
 ดญ. วัลลภา สุระกำพลธร

2. ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	คุณวุฒิ	สถาบันการศึกษา
2502 - 2505	ประถมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนพระโขนงวิทยา
2506 - 2508	ประถมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนสายน้ำทิพย์
2509 - 2511	มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนคูสสิตพัฒนวิชาการ- แผนกสามัญ
2512 - 2513	มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนปทุมคงคา
2514 - 2516	ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ปว.ส. (โทรคมนาคม)	สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า วิทยาเขตนนทบุรี
2517 - 2518	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต วศ.บ. (โทรคมนาคม)	สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2519 - 2521	วิศวกรรมศาสตร มหาบัณฑิต วศ.ม. (วิศวกรรมไฟฟ้า)	สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
2525 - 2527	Doctor of Philosophy Ph.D. (Electronics)	University of Kent at Canterbury, Kent . England.

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ศาสตราจารย์ ระดับ 10
 ภาควิชาอิเล็กทรอนิกส์
 คณะวิศวกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ-
 ทหารลาดกระบัง

3.2 ตำแหน่งวิชาการ

พ.ศ.	คุณวุฒิ	สถาบันการศึกษา
2521 - 2529	อาจารย์	ภาควิชาอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
2529 - 2532	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ภาควิชาอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระ- จอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
2532 - 2536	รองศาสตราจารย์	ภาควิชาอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
2536 - ปัจจุบัน	ศาสตราจารย์	ภาควิชาอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง

3.3 ตำแหน่งบริหาร

พ.ศ.	ตำแหน่งหน้าที่	ชื่อหน่วยงาน
2521 - 2523	เลขาธิการภาควิชา	ภาควิชาอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

• ศาสตราจารย์
 • วัลลภ สุระกำพลธร

- 2528 - 2532 *กรรมการคณะ* สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2528 - 2529 *รักษาการผู้ช่วยคณบดี* บัณฑิตศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2538 - 2532 *กรรมการ-บัณฑิตศึกษา* คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2530 - 2534 *รองคณบดี* บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2539 *รักษาการ-ผู้อำนวยการ* สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2537 - 2541 *รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย* สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.4 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ
 ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย พ.ศ. 2534
 ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก พ.ศ. 2537
 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย พ.ศ. 2540

3.5 เกียรติยศและรางวัลที่ได้รับ
 3.5.1 รางวัลนักวิจัยดีเด่น ของคณะ-

วิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปี พ.ศ. 2532

3.5.2 *ทุนและรางวัลส่งเสริมวิชาชีพนักวิจัย* ประเภททุนนักวิจัยอาวุโส จากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) พ.ศ. 2538-2539

3.5.3 *รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น* ประจำปี พ.ศ. 2539 ทางด้านฟิสิกส์เชิงคณิตศาสตร์ จากมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์

3.5.4 *EDN ASIA INNOVATOR AWARD* ประจำปีเดือนกันยายน ค.ศ. 1997 วารสาร EDN ASIA

3.6 กรรมการ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6.1 เป็นกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ปี พ.ศ. 2539 ถึง ปัจจุบัน

3.6.2 เป็นกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ปี พ.ศ. 2539 ถึง ปัจจุบัน

3.6.3 เป็นกรรมการสอบไล่ภายนอก หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปี พ.ศ. 2536 ถึง ปัจจุบัน

3.6.4 กรรมการบริหารศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539 - ปัจจุบัน

3.6.5 เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการทำงานโครง

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระกำพลธร

การศึกษา พัฒนาและการออกแบบวงจรในห้องปฏิบัติการวิจัย การออกแบบวงจรรวมขนาดใหญ่มากแบบผสม

รับพระราชทานรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2540 สาขาฟิสิกส์เชิงคณิตศาสตร์จากผู้แทนพระองค์

การจัดตั้งภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2538

3.6.6 กรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำและพิจารณาหลักสูตร (Academic Appointment and Review Committee) ของสถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2538 ถึง ปัจจุบัน

3.6.7 เป็นกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติบทความวิจัย (reviewer) ที่จะลงพิมพ์ในวารสารวิจัยระดับนานาชาติของ วารสาร the Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) Transaction on Circuits and Systems, USA., วารสาร Electronics Letters the Institution of Electrical Engineers (IEE), U.K., วารสาร Proceeding the Institute of Electrical Engineering Proceeding (Proc. IEE), Part G, Electronic Circuits and Systems, U.K., และ วารสาร International Journal of Electronics, U.K.

3.7 ประธานหรือผู้บรรยายในการประชุมวิชาการ

3.7.1 ประธานจัดการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ 1996 Regional Symposium on Telecommunications, Electronics, Circuits and Systems (RESTECS' 96) 6-8

กรกฎาคม พ.ศ. 2539

3.7.2 ผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายวิชา

“องค์ประกอบกำลังอำนาจแห่งชาติทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย” ณ โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ สถาบันวิชาการทหาร อากาศชั้นสูง กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2540

3.7.3 ผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายในส่วนของ Telecommunication & Information Technology Workshop ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ Team Canada Capabilities and Thai Opportunities Workshops จัดโดย สถานทูตของประเทศแคนาดา ณ โรงแรมรอยัลลอคคิด เซอรอตัน วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2540

3.7.4 ผู้ทรงคุณวุฒิในการเขียนบทความและบรรยายในหัวข้อ - Current Status of R&D in Analog IC Design in Thailand ในการประชุมทางวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 20 วันที่ 13-14

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระคำพลอร

พฤษภาคม พ.ศ. 2540
 3.7.5 เป็น Technical Program Vice Chair ในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ 1998 IEEE Asia Pacific Conference on Circuits and Systems ร่วมจัดโดยสถาบัน The Institute of Electrical and Electronics Engineer (IEEE) และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)

4. ผลงานวิจัยโดยสรุป

โดยรวมแล้วจุดประสงค์ของงานวิจัยที่ดำเนินการอยู่เป็นการติดตาม วิจัย คิดค้น และพัฒนา เพื่อเสนอแนวคิดใหม่ๆ ในการออกแบบ วงจรรวม (integrated circuit หรือ IC หรือ ไอซี) ของระบบประมวลผลสัญญาณทางอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ อุปกรณ์เครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์ ทางกายภาพ และทางอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อให้ประเทศของเรามีเทคโนโลยีทางการออกแบบวงจรรวมของเราเอง ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในอนาคตด้วย

ผลงานการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 สาขาวิชาคือ การพัฒนาและออกแบบระบบประมวลผลสัญญาณดิจิทัล (digital signal processing) และการพัฒนา และออกแบบระบบการประมวลผลสัญญาณอนาล็อก (analog signal processing) ในส่วนของสาขาวิชาการประมวลผลสัญญาณดิจิทัล มีผลงานที่สำคัญ 2 เรื่องคือ ได้คิดค้นและแสดงการ

ประยุกต์ใช้ จำนวนพีแอดิก (p-adic number) เพื่อสร้างการแปลงเชิงทฤษฎีจำนวน (number theoretic transform) ที่มีชื่อเรียกว่า การแปลงพีแอดิก (p-adic transform) โดยศึกษาถึงช่วงกว้างพลวัต การขยายนิยามเป็นแบบมิติ N การทำการประยุกต์การแปลงพีแอดิกเพื่อคำนวณผลการประสาน (convolution) ของลำดับ สัญญาณสั้นและยาว และยังแสดงถึงเงื่อนไขที่จะให้ การคำนวณแบบไร้ข้อผิดพลาดด้วยเรื่องที่สองเป็น การคิดค้นการลดสัญญาณรบกวนของตัวกรองเชิงเลข (digital filter) แบบโครงสร้างเลขคณิตแจกแจง (distributed arithmetic structure) โดยทำการคำนวณสัญญาณรบกวนไว้ล่วงหน้า แล้วเก็บค่าไว้ในหน่วยความจำ ROM เดียวกับที่เก็บค่าสัมประสิทธิ์ของตัวกรองแล้วทำการคำนวณพร้อมกันไปทั้งวงจรกรองและวงจรลดสัญญาณรบกวน ทำให้สามารถลดสัญญาณรบกวนในตัวกรองได้โดยไม่ต้องเพิ่มอุปกรณ์ใดๆ ในวงจรได้

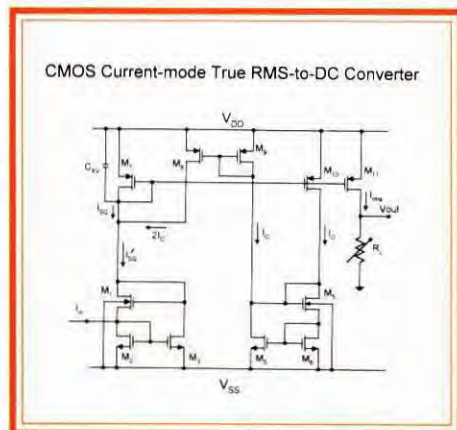
สำหรับการวิจัยด้านการประมวลผลสัญญาณอนาล็อกนั้น เป็นการคิดค้นเพื่อออกแบบวงจรรวมไว้หลายวงจรถ้าเป็น วงจรสายพานกระแส (current conveyor) วงจรความต้านทานบวกและวงจรความต้านทานลบ (positive and negative resistance circuits) ทั้งเป็นแบบ ที่สามารถสร้างด้วยไบโพลาร์ เทคโนโลยี (bi-polar technology) และมอสเทคโนโลยี (MOS technology) รวมถึงคิดค้นและแสดงถึงการประยุกต์ใช้วงจร class AB ทั้งแบบไบโพลาร์ทรานซิสเตอร์

ศาสตราจารย์
 วัลลภ สุระกำพล

วงจรเปลี่ยนค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของสัญญาณเป็นค่าที่กึ่งดิซิทัลแบบ

วงจรเปลี่ยนค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของสัญญาณเป็นค่าที่กึ่งดิซิทัลที่ได้ออกแบบไว้

สวดลาย (layout) ของวงจรเปลี่ยนค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของสัญญาณเป็นค่าศักย์ดีซี

และแบบมอสทรานซิสเตอร์ เพื่อออกแบบเป็นวงจรประมวลผลสัญญาณ อาทิเช่น วงจรเรียงกระแส และวงจรทวีความถี่ เป็นต้น ได้ริเริ่มคิดค้นและเสนอการออกแบบวงจรรวมที่ให้ชื่อว่า วงจรสายพานกระแสแบบปรับค่าขยายด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (electronically tunable current conveyor : ECCII) ซึ่งวงจรดังกล่าวมีการประยุกต์ใช้ ในการออกแบบระบบวงจรที่ต้องการปรับคุณสมบัติของวงจรไปโดยอัตโนมัติ และได้เสนอแนวทางในการออกแบบวงจร ECCII ไว้หลายแบบด้วยกัน ซึ่งวงจรเหล่านี้ภายหลังมีนักวิจัยนำไปศึกษาและประยุกต์ใช้อยู่เสมอ จากนั้นได้คิดค้นวงจรเปลี่ยนความถี่เป็นศักย์ดีซีแบบตอบสนองเร็ว (frequency-to-voltage converter) ซึ่งมีใช้ในระบบควบคุมอัตโนมัติ วงจรอุปกรณ์ เครื่องมือวัด และวงจรประมวลผลสัญญาณความถี่ต่ำ เป็นต้น นอกจากนี้ได้คิดค้น วงจรหน่วยแสดงผลเลขไทย และวงจรเปลี่ยนค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของสัญญาณเป็นศักย์ดีซี (rms-to-dc converter) ไว้ด้วย

ผลงานการคิดค้นเหล่านี้ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาถึง 14 ปี และส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนานาชาติถึงกว่า 30 บทความ ทั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) มาโดยตลอด

5. งานวิจัยในอนาคต

จากการที่เทคโนโลยีในการออกแบบวงจรรวมได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และระบบวงจรรวมเล็กทรอนิกส์มีการประยุกต์ใช้ในย่านความถี่ที่สูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในระบบการสื่อสารและระบบสารสนเทศ เป็นต้น การวิจัยที่จะดำเนินการ ต่อไปจึงมุ่งเน้นให้ความสนใจ ค้นคว้า วิจัย และพัฒนา วงจรรวมที่สามารถประยุกต์ ใช้งานในย่านความถี่ จิกาเฮิร์ตซ์ (gigahertz) ได้ ซึ่งสามารถแบ่งงานวิจัยที่สนใจออกได้เป็น 4 ด้านคือ ก) การออกแบบวงจรรวมในโหมดกระแส (current-mode) โดยที่วงจรแบบโหมดกระแสนี้ ได้มีการพิสูจน์แล้วว่าสามารถออกแบบให้มีแถบความถี่ปฏิบัติงาน (bandwidth) กว้าง และอัตราขยายสัญญาณ (gain) สูงมากได้ ข) การออกแบบวงจรรวมด้วย แกเลียมอาเซไนด์เทคโนโลยี (Gallium Arsenide : GaAs technology) ทั้งนี้เนื่องจาก ทรานซิสเตอร์แบบ GaAs เหมาะเป็นอย่างยิ่งกับการออกแบบวงจรรวมความถี่สูง ค) การออกแบบวงจรแบบ CMOS เทคโนโลยีขนาดซับไมครอน ซึ่งเป็นวงจรที่ออกแบบโดยใช้ CMOS ทรานซิสเตอร์ที่มีช่องนำกระแสกว้างน้อยกว่า 1 ไมครอน (micron) และ ง) การออกแบบวงจรรวมอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้ออกแบบวงจรรวมต้นแบบ ที่สามารถจะนำไปผลิตในระดับอุตสาหกรรมได้

6. รายชื่อผลงานวิจัย

6.1 รายชื่อผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาไทย

- 6.1.1 วิเชียร เลาทโกศล และ **วัลลก สุระกำพลธร** การแปลงเชิงทฤษฎีจำนวน วิศวกรรมลาดกระบัง ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 หน้า 110-119 พ.ศ. 2528

ศาสตราจารย์
 วัลลก สุระกำพลธร

- 6.1.2 **วัลลภ สุระกำพลธร** วิธีการคูณแบบคูตารางผลคูณในไมโครโปรเซสเซอร์ วิศวกรรมลาดกระบัง ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 หน้า 120 - 123 พ.ศ.2528
- 6.1.3 **สุชาติ คุณทวีเทพ และ วัลลภ สุระกำพลธร** วิธีการลดสัญญาณรบกวนในวงจร กรองสัญญาณดิจิทัลแบบ IIR โดยใช้ ESS วิศวกรรมลาดกระบัง ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 หน้า 13 - 23 พ.ศ.2529
- 6.1.4 **พงศ์พิชญ์ วิชาสุรมณฑล และ วัลลภ สุระกำพลธร** อินเวอร์เตอร์ความถี่คงที่โดยใช้มอสเฟตกำลัง วิศวกรรมสาร ปีที่ 41 เล่มที่ 4 หน้า 63 - 66 พ.ศ. 2531
- 6.1.5 **วัลลภ สุระกำพลธร** การออกแบบตัวกรองครึ่งระนาบต่ออนุกรมกันให้ได้ผลตอบสนองแอมพลิจูดตามที่กำหนดให้ วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีที่ 24 เล่มที่ 1 หน้า 57 - 72 พ.ศ. 2535
- 6.1.6 **พงศ์พิชญ์ วิชาสุรมณฑล และ วัลลภ สุระกำพลธร** การสร้างตัวกำเนิดสัญญาณที่ดับบลิวเอ็ม โดยการควบคุมฟลักซ์แม่เหล็ก วิศวกรรมสาร ปีที่ 46 เล่มที่ 6 หน้า 90 - 95 พ.ศ. 2536
- 6.1.7 **วันชัย ริวรุจา วัลลภ สุระกำพลธร ธนิตา เครือไวศยวรรณ** การออกแบบวงจรอัลกอริธึม A/D โดยใช้วงจรไม่เป็นเชิงเส้น วิศวกรรม-

ลาดกระบัง ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 หน้า 34-39 พ.ศ. 2537

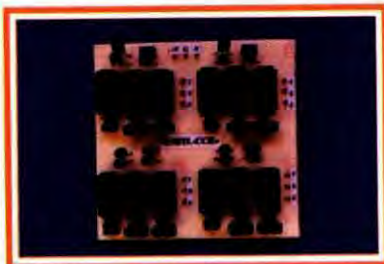
- 6.1.8 **วรพงศ์ ตั้งศรีรัตน์ วันชัย ริวรุจา และ วัลลภ สุระกำพลธร** วงจรขยายค่าความนำโดยใช้ GaAs MESFETs วารสารวิจัยและพัฒนา สจธ. ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 หน้า 31 - 41 พ.ศ. 2540

6.2 รายชื่อผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศ

- 6.2.1 **W. Surakampontrorn and V. Laohakosol** , " Convolution by p-Adic Transform " ,J. of the National Research Council of Thailand, vol.19, no.2, pp.33-46, 1987.
- 6.2.2 **W. Surakampontrorn and V. Riewruja** , " Analog Computer Simulation Using General-Purpose Circuit Simulation Programs", Proc. of the Regional Symposium on Computer Science and Its Applications, Bangkok, pp.46-19, 1987.
- 6.2.3 **W.Surakampontrorn, K. Kumwachara and K. Mano**, " Novel CMOS Current-Mode True RMS-to-DC Converter", Proc. 1996 Regional Symposium on Telecommunications, Electronics, Circuits and Systems, Bangkok, Thailand, pp.E70-E72, 1996.
- 6.2.4 **W. Surakampontrorn, V.Riewruja and K. Anuntahirunruk**, "One-Bit Algorithmic A/D Based on Nonlinear Circuit", Proc.1996 Regional Symposium on Telecommunications, Electronics, Circuits and Systems, Bangkok,

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระกำพลธร

วงจรรายพานกระแสต้นแบบ

- Thailand, pp.E81-E87, 1996.
- 6.2.5 **W.Surakampontorn**, "Current Status of R&D in Analog IC Designs in Thailand", Proc. 20 th Electrical Engineering Conference , pp. 67-74, 1997.
- 6.3 รายชื่อผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในต่างประเทศ**
- 6.3.1 S.Pookaiyaudom and **W. Surakampontorn**, " An Integrable Precision Voltage to Current Converter With Bilateral Capability ", IEEE J. of Solid State Circuits, vol.SC- 13, no.3, pp.411-413, 1978.
- 6.3.2 S. Pookaiyaudom and **W. Surakampontorn**, " An Integrable Precision Current Controlled Negative Impedance Converter ", Proc. IEEE, vol.66, no.6, pp.706-708, 1978.
- 6.3.3 S.Pookaiyaudom, **W.Surakampontorn** and T. Kuhanont , " Integrable Electronically Variable General Resistance Converter- A Versatile Active Circuit Element ", IEEE Trans. Circuits and Systems, vol.CAS-25, no.6, pp.344-353, 1978.
- 6.3.4 S. Pookaiyaudom and **W. Surakampontorn**, " An Accurate Integrable Voltage Variable Floating Gyrator", IEEE Trans. Instrum. and Meas., vol.IM-29, no.1, pp.15-19, 1980.
- 6.3.5 **W. Surakampontorn**, " Wide-Band Voltage-Controlled and Current-Controlled Resistance Circuits ", Int. J. Electron., vo l.50, pp.149-152, 1981.
- 6.3.6 **W. Surakampontorn** and M.I. Sobhy, " Self Error Feedback in Recursive Digital Filters ", IEE Proc., vol.130, pt. G, no.5, pp.205-206, 1983.
- 6.3.7 V.Laohakosoland **W.Surakampontorn**, " p-Adic Transform", Electron. Lett., vol.20, pp.726-727,1984.
- 6.3.8 **W. Surakampontorn** , " Noise Reduction Method for ROM/ACC Filter" , Electron. Lett., vol.20, pp.882-884, 1984.
- 6.3.9 **W. Surakampontorn** , " Integrable Wide-Dynamic Range Negative Resistance Circuits ", Electron. Lett., vol.21, no.11, pp.506-508, 1985.
- 6.3.10 **W. Surakampontorn** and S. Junnapiya , " An Electronically Variable General- Resistance Circuit ",Int. J. Electron., vol. 60, no.2, pp. 281-285, 1986.
- 6.3.11 **W. Surakampontorn**, "Sinusoidal Frequency Doublers Using Operational Amplifiers ", IEEE Trans. Instrum. And Meas., vol.IM-37, pp.259-263,1988.
- 6.3.12 **W. Surakampontorn** and P. Thitimajshima , " Integrable Electronically Tunable Current Conveyors", IEE Proc., vol.135, pt. G, pp.71-77, 1988.
- 6.3.13 **W. Surakampontorn**, S. Jutaviriya and T. Apajinda ,

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระก่าพลธร

- 6.4.6 เกียรติศักดิ์ คมวิชัย และ **วัลลภ สุระกำพลธร**. การสร้างเครื่องวัดอัตราเร็วและทิศทางการประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 10 หน้า 1-30 ถึง 1-37 พ.ศ. 2530
- 6.4.7 สมพร ธิติมูทา **วัลลภ สุระกำพลธร** ศุภกิจ จุฑะวิริยะ และ ธนानันท์ อาปะจินดา วงจรเรคทีไฟเออร์แบบใช้ ออปแอมป์ และความต้านทาน การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้าครั้งที่ 10 หน้า 1-47 ถึง 1-55 พ.ศ. 2530
- 6.4.8 ประสิทธิ์ จุลเสรวังศ์ ธนानันท์ อาปะจินดา ศุภกิจ จุฑะวิริยะ และ **วัลลภ สุระกำพลธร** วงจรทวีความถี่โดยใช้คุณสมบัติของ dual translinear loop การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 10 หน้า 1-63 ถึง 1-72 พ.ศ. 2530
- 6.4.9 โรจนากร กัณฑ์พงศ์ **วัลลภ สุระกำพลธร** และ วรารุณี เถาลัดดา เครื่องถ่ายอวัยวะในร่างกายโดยการกวาด การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 10 หน้า 1-88 ถึง 1-96 พ.ศ. 2530
- 6.4.10 วิชิต ตั้งสุขนิรันดร์ และ **วัลลภ สุระกำพลธร** การประยุกต์ ไอบีเอ็ม พีซี เป็นคาต้าแอนาไลเซอร์ การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 11 หน้า 1-24-1 ถึง 1-24-20 พ.ศ. 2531
- 6.4.11 คงศักดิ์ อนันตศิริธนรัตน์ และ **วัลลภ สุระกำพลธร** การออกแบบสร้างเนคเวอร์คอนาไลเซอร์แสดงผลบนคอมพิวเตอร์สำหรับย่านความถี่ 10Hz - 1 MHz การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 11 หน้า 5-15-1 ถึง 5-15-10 พ.ศ. 2531
- 6.4.12 วันชัย รั้วรุจา **วัลลภ สุระกำพลธร** และ จเร สุวัฒน์ปัญญา วงจรจำกัดกระแสและการประยุกต์ใช้งาน การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้าครั้งที่ 11 หน้า 5-23-1 ถึง 5-23-10 พ.ศ. 2531
- 6.4.13 เกียรติศักดิ์ คมวิริยะ และ **วัลลภ สุระกำพลธร** การแปลงอิมพีแดนซ์ค่าลบชนิดลอย ตัวโดยใช้ CMOS การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้าครั้งที่ 12 หน้า 543 ถึง 552 พ.ศ. 2532
- 6.4.14 กิติพงษ์ มะโน และ **วัลลภ สุระกำพลธร** วงจรออสซิลเลเตอร์เปลี่ยนความถี่ด้วยกระแสโดยใช้ OTA การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 12 หน้า 553 ถึง 562 พ.ศ. 2532
- 6.4.15 ยงยุทธ ขนบติเฉลิมรุ่ง และ **วัลลภ สุระกำพลธร** วงจรเปลี่ยนความถี่เป็นศักดาใน แบบอนาล็อก การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 13 หน้า 31 ถึง 40 พ.ศ. 2533
- 6.4.16 **วัลลภ สุระกำพลธร** และ โรจนากร กัณฑ์พงศ์ วงจรทวีความถี่โดยใช้คุณสมบัติของ MOSFET การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 13 หน้า 129 ถึง 138 พ.ศ. 2533
- 6.4.17 **วัลลภ สุระกำพลธร** วันชัย รั้วรุจาทบชัย เดชหาญ และ เกียรติศักดิ์ คมวิริยะ การสร้างวงจรสายพานกระแสด้วย CMOS การประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 13 หน้า 139 ถึง 148 พ.ศ. 2533
- 6.4.18 ทบชัย เดชหาญ สมพร ธิติมูธา **วัลลภ สุระกำพลธร** และ สุคนธ์ น้าเพชร วงจรรวมของวงจรขยายเครื่องมือวัดโดยใช้วงจรสายพานกระแส การประชุมทางวิชาการวิศวกรรมไฟฟ้า ประจำปี 2534

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระกำพลธร

- วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ หน้า 310 ถึง
317 พ.ศ. 2534
- 6.4.19 **วัลลภ สุระกำพลธร** วันชัย รีวรูจา
และ คงศักดิ์ อนันตศิริรัตน วงจร
ทวีความถี่ และเรียงกระแสแบบ
เต็มคลื่นโดยใช้ CMOS การประชุม
วิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้าครั้งที่ 14
หน้า 2-24 ถึง 2-26 พ.ศ. 2534
- 6.4.20 **วัลลภ สุระกำพลธร** การออก
แบบตัวกรอง 2-มิติ ผลตอบสนอง
เฟสเชิงเส้น การประชุมวิชาการ
ทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 14 หน้า
5-7 ถึง 5-10 พ.ศ. 2534
- 6.4.21 **วัลลภ สุระกำพลธร** และ กิตติพงศ์
มะโน การเลียนแบบขดลวด
เหนี่ยวนำโดยใช้มอสเฟตการประชุม
วิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่
14 หน้า 5-43 ถึง 5-48 พ.ศ. 2534
- 6.4.22 **วัลลภ สุระกำพลธร** และ วันชัย
รีวรูจา วงจรคูณแบบอนาล็อกโดย
ใช้ CMOS การประชุมวิชาการ
ทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 14 หน้า
5-59 ถึง 5-61 พ.ศ. 2534
- 6.4.23 ประสิทธิ์ จุลเสวีวงศ์ พุศศักดิ์ ชิว-
สุวิทย์ **วัลลภ สุระกำพลธร** และ
กอบชัย เดชหาญ รีเคอร์ซีฟดีจิทัล
ฟิลเตอร์ชนิดผ่านความถี่ที่ปรับปรุง
ผลตอบสนองแล้ว และกรุปดีเลย์
ยังคงราบเรียบที่สุด การประชุม
ใหญ่วิชาการทางวิศวกรรม ประจํา
ปี 2534 วิศวกรรมสถานแห่ง
ประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
หน้า 833 ถึง 842 พ.ศ. 2534
- 6.4.24 คงศักดิ์ อนันตศิริรัตน วันชัย
รีวรูจา เกียรติศักดิ์ คมวัชระ และ
วัลลภ สุระกำพลธร วงจรถอด
รอกที่สองโดยใช้ CMOS การ
ประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า
ครั้งที่ 16 หน้า 440-442 พ.ศ. 2536
- 6.4.25 มุกดา เทพธรณินทรา วันชัย รีวรูจา
และ **วัลลภ สุระกำพลธร** การ
ออกแบบวงจร A/D ขนาดหนึ่ง-
บิตโดยใช้วงจรมไม่เป็นเชิงเส้น การ
ประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า
ครั้งที่ 16 หน้า 443-445 พ.ศ. 2536
- 6.4.26 เกียรติศักดิ์ คมวัชระ วันชัย รีวรูจา
วัลลภ สุระกำพลธร และ ไพรัช
รัตนชัย การออกแบบและ
สังเคราะห์ความต้านทานแบบ
ปรับค่าได้ด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ CMOS การประชุม
วิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้าครั้งที่ 16
หน้า 446 - 450 พ.ศ. 2536
- 6.4.27 วรพงศ์ ตั้งศรีรัตน **วัลลภ สุระกำ-**
พลธร เจริญ สุรวัดมันปัญญา และ
วันชัย รีวรูจา การศึกษาคุณสมบัติ
ของวงจระสะท้อนกระแสความถี่สูง
โดยใช้ GaAs MESFETs การ
ประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า
ครั้งที่ 17 หน้า 487-491 พ.ศ. 2537
- 6.4.28 เกียรติศักดิ์ คมวัชระ วันชัย รีวรูจา
และ **วัลลภ สุระกำพลธร** การ
ออกแบบวงจรแปลงอิมพีแดนซ์
แบบปรับค่าได้ด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้มอสเฟต การประชุม
วิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่
17 หน้า 553 - 556 พ.ศ. 2537
- 6.4.29 เกียรติศักดิ์ คมวัชระ วันชัย รีวรูจา
และ **วัลลภ สุระกำพลธร** วงจร
คูณอนาล็อกโดยใช้ CMOS การ
ประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า
ครั้งที่ 17 หน้า 562-565 พ.ศ. 2537

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระกำพลธร

6.4.30 เกียรติศักดิ์ คมวัชระ วันชัย ธีรจุฑา
วัลลภ สุระกำพลธร และ นรินทร์
ธรรมารักษ์ วัฒนาการออกแบบ
วงจรทางคณิตศาสตร์โดยอาศัย
คุณสมบัติของวงจรถานลิเนียร์
การประชุมวิชาการทางวิศวกรรม
ไฟฟ้า ครั้งที่ 19 หน้า EL-78 - EL-
84 พ.ศ. 2539

7. งานวิจัยที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ

- 7.1 วิจัย พัฒนา การออกแบบวงจรรวมด้วย
bi-polar technology ปี พ.ศ. 2521 -
ปัจจุบัน
- 7.2 วิจัย พัฒนา การออกแบบ ระบบประมวล
ผลสัญญาณเชิงเลขปีพ.ศ.2523-ปัจจุบัน
- 7.3 การวิจัยและพัฒนากการออกแบบโปร-
แกรมเลียนแบบวงจรอิเล็กทรอนิกส์
ปี พ.ศ. 2527 - ปัจจุบัน
- 7.4 วิจัย พัฒนา การออกแบบวงจรรวมด้วย
MOS และ GaAs technologies
ปี พ.ศ. 2530 - ปัจจุบัน

8. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่วงการวิจัยและ จากผลงานวิจัย

- 8.1 ผลงานวิจัยเป็นการศึกษา และติดตาม
เทคโนโลยี ทางด้านการออกแบบวงจร-
รวม หรือ ไอซี และการออกแบบระบบ
ประมวลผลสัญญาณเชิงเลข เพื่อเสนอ
แนวคิดริเริ่มใหม่ (original) ในการออก
แบบวงจรรวม โดยเฉพาะวงจรรพื้นฐาน
ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมใน การสร้างให้เกิด
ความก้าวหน้าในสาขาวิชานี้ในระดับ
สากล
- 8.2 ผลงานวิจัยประสบความสำเร็จในระดับ
นานาชาติโดยเฉพาะการตีพิมพ์เผยแพร่
ผลงานในวารสารที่ เป็นที่ยอมรับใน
ระดับนานาชาติ เช่น IEEE และ IEE
เป็นต้น ซึ่งเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของ
สถาบันฯ และชื่อเสียงของประเทศไทย
โดยรวมด้วย
- 8.3 เป็นการศึกษา วิจัย พัฒนา และทำการ
ประยุกต์ใช้ วงจรรวมพื้นฐาน เพื่อออก
แบบเป็นวงจรรวมต้นแบบ (prototype)
ของชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับงาน
วิจัยและระดับอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการ
พยายามสร้างและพัฒนา เทคโนโลยีการ
ออกแบบวงจรรวมขึ้นภายในประเทศ
รวมถึงเป็นการยกระดับขีดความ
สามารถของนักวิจัยในสาขาวิชานี้
- 8.4 เป็นการดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาและ
สร้างบุคลากรในระดับ ปริญญาโท และ
ปริญญาเอก ทางด้านการออกแบบวงจรร
วม ที่จะรองรับความต้องการบุคลากร
ระดับสูงของทางภาคอุตสาหกรรมไมโคร
อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่
สำคัญอีกประเภทหนึ่งของประเทศใน
ปัจจุบัน โดยสามารถผลิตบัณฑิตในสาขา
วิชานี้ ในระดับปริญญาโท จำนวน 15
คน และระดับปริญญาเอกจำนวน 2 คน

แสดงหน่วยแสดงผลเลข
ไทยที่ได้ออกแบบไว้

ศาสตราจารย์
วัลลภ สุระกำพลธร

ENGLISH	THAI	EXHIBIT EXHIBIT	NONE SECRET
0	๐	๐	๐
1	๑	๑	๑
2	๒	๒	๒
3	๓	๓	๓
4	๔	๔	๔
5	๕	๕	๕
6	๖	๖	๖
7	๗	๗	๗
8	๘	๘	๘
9	๙	๙	๙

เกียรติคุณประกาศ

ศาสตราจารย์ มุสดี ทิพทัส

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

สาขาปรัชญา

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **ศาสตราจารย์ มุสดี ทิพทัส** แห่งคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อุทิศตนให้การวิจัยด้านสถาปัตยกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่องมากกว่า 17 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับแนวความคิดในการออกแบบการพัฒนาการของงานสถาปัตยกรรมด้านการพัฒนาการศึกษาสถาปัตยกรรมในประเทศไทย การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม และการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมและชุมชน ผลงานวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์แก่วงการวิจัยในด้านการเพิ่มความรู้ทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับอาคารพักอาศัยประเภทต่างๆ รวมทั้งแหล่งที่พักอาศัยในบริเวณต่างๆ ของกรุงเทพฯ ในช่วง 200 ปีที่ผ่านมา **ศาสตราจารย์ มุสดี ทิพทัส** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม และคุณธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่นๆ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์ มุสดี ทิพทัส** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาปรัชญา

ศาสตราจารย์ พุสดี ทิพทัส

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางมุสดี ทิพทัส อายุ 55 ปี
เกิด 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2486
ที่อยู่ปัจจุบัน 39 ถนนพหลโยธิน ซอย 21
(รัตนตรัย) ลาดยาว จตุจักร
กรุงเทพฯ 10900

2. ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2509 สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
(เกียรตินิยม)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2512 Master of Architecture
The University of Michigan
(Ann Arbor), Michigan,
U.S.A.

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ตำแหน่งปัจจุบัน

- 3.1.1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
ศาสตราจารย์ ในภาควิชาสถาปัตย-
กรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- 3.1.2 กรรมการประจำคณะสถาปัตยกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประเภทผู้แทนคณาจารย์
- 3.1.3 กรรมการบริหารภาควิชาสถาปัตย-
กรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรม-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.1.4 กรรมการบริหารสาขาวิชาสถาปัตย-
กรรมไทย คณะสถาปัตยกรรม-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.1.5 กรรมการบัญญัติศัพท์สถาปัตย-
กรรมศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน
- 3.1.6 กรรมการบริหารโครงการสารานุ-
กรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง
สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ร่วมกับมูลนิธิสารานุ-

กรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทย-
พาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

- 3.1.7 กรรมการดำเนินงานและประเมิน-
ผลวิทยานิพนธ์ ภาควิชาสถาปัตย-
กรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย
- 3.1.8 กรรมการพิจารณาข้อสอบและ
ประเมินผลการสอบ คณะสถาปัตย-
กรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และ
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

3.2 ตำแหน่งในอดีต

- 3.2.1 รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะสถาปัตย-
กรรมศาสตร์
- 3.2.2 หัวหน้าภาควิชาสถาปัตยกรรม-
ศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.2.3 ประธานกรรมการจัดสรรและติด-
ตามผลการวิจัย สาขามนุษยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.2.4 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย สถาบัน
ไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.2.5 รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมพิเศษ
สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- 3.2.6 อุปนายกฝ่ายวิชาการ สมาคม
สถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
- 3.2.7 กรรมการปรับปรุงหลักสูตรสถา-
ปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถา-
ปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์
มุสดี ทิพทัส

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

- 4.1.1 มหาวชิรมงกุฏ
- 4.1.2 ประถมาภรณ์ช้างเผือก
- 4.1.3 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
- 4.1.4 เหรียญจักรพรรดิมาลา

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

งานวิจัยเท่าที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เป็นงานวิจัยเชิงลักษณะ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธีสำรวจพื้นที่ และอาคาร ร่วมกับการใช้วิธีประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า (Oral History) และจากเอกสารประวัติศาสตร์ แยกเป็นกลุ่มใหญ่ 4 กลุ่ม ได้แก่

1. **กลุ่มแนวความคิดในการออกแบบ รูปแบบของงานสถาปัตยกรรม และพัฒนาการของสถาปัตยกรรมในประเทศไทย** ความสนใจของงานวิจัยในกลุ่มนี้ เริ่มจากรายงานวิจัยเรื่อง “บ้านในกรุงเทพฯ : รูปแบบและการเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี” ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องรูปแบบสถาปัตยกรรม และแนวทางในการออกแบบอาคารพักอาศัย นอกจากนั้น ในงานวิจัยเรื่อง “สถาปนิกสยาม: พื้นฐานบทบาทผลงาน และแนวคิด (พ.ศ. 2475-2537)” เล่ม 1 กล่าวถึงแนวความคิดในการออกแบบของนักศึกษาสถาปัตยกรรม และของสถาปนิกไทย รวมทั้งรูปแบบงานสถาปัตยกรรมในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา ซึ่งต้องใช้การสำรวจอาคารจริงเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถาปัตยกรรม ที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลด้านต่างๆ แนวคิดของผู้ออกแบบ กระแสความนิยมในแต่ละยุค ตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรม และแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาผลงานสถาปัตยกรรมในอนาคตด้วย

2. **กลุ่มพัฒนาการศึกษาสถาปัตยกรรมในประเทศไทย** งานวิจัยกลุ่มนี้เป็นผลสืบเนื่องจากประสบการณ์ และการรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาสถาปัตยกรรม จึงเป็นจุดเริ่มของงานวิจัย เรื่อง “สถาปัตยกรรมในประเทศไทย หลัง พ.ศ. 2475” และเรื่อง “กว่าจะเป็นสถาปนิก : พื้นฐาน และการเรียนรู้” อันเป็นบทวิเคราะห์เรื่องการเรียนการสอนสถาปัตยกรรม ซึ่งจะชี้ให้เห็น การเปลี่ยนแปลงแนวคิดตลอดจนปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาการเรียนการสอน สถาปัตยกรรมในประเทศไทยได้

3. **กลุ่มการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม** เป็นกลุ่มงานวิจัยเพื่อนำผลไปใช้งานจริง เช่น การศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายการใช้พื้นที่ ประโยชน์ใช้สอย และงบประมาณในการก่อสร้าง อาคารต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสภาสถาปัตย์ไทย ผลสรุปจากงานวิจัยเหล่านี้ สามารถใช้เป็นโปรแกรมประกอบการออกแบบให้แก่สถาปนิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งงานวิจัยเรื่องสถาปนิกสยามฯ เล่ม 2 ที่มีข้อมูลและบทวิเคราะห์เกี่ยวกับวิชาชีพ สถาปัตยกรรม ซึ่งใช้เป็นแนวทางให้แก่สมาคมวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้อง ที่จะปรับเปลี่ยนใช้ให้เหมาะสม กับยุคสมัย และสภาพเศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลาด้วย

4. **กลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรม และชุมชน** กลุ่มนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่วิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์ ซึ่งจะปรากฏในงานวิจัยเรื่อง “บ้านในกรุงเทพฯ” เรื่อง “หมู่บ้านชาวต่างชาติในพระนครศรีอยุธยา” และ “โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพระนครศรีอยุธยา” เป็นการเสนอแนะการปรับปรุง การอนุรักษ์ และพัฒนา ส่วนงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาชุมชนมอญพระประแดง สมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชุมชนและสถาปัตยกรรม มีข้อเสนอแนะในการส่งเสริม ศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของมอญพระประแดงเช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์” ซึ่งมีการเสนอแนวคิดในด้านการรักษา

ศาสตราจารย์
หญิง ทิพพัทธ์

เอกลักษณ์ทางกายภาพของแต่ละบริเวณ และกำหนดลำดับความสำคัญของการอนุรักษ์เพื่อ การพัฒนาพื้นที่ในบางบริเวณของเกาะรัตนโกสินทร์ที่มีความสำคัญในระดับชาติ

โครงการวิจัยต่างๆ ได้รับทุนสนับสนุนจากทุนวิจัยงบประมาณแผ่นดิน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกองทุน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมฉลอง *สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*

6. งานวิจัยในอนาคต

โครงการวิจัยที่จะทำต่อไปในอนาคต เป็นงานวิจัยที่เป็นการสร้างแนวคิดจากการ เปรียบเทียบระหว่างสถาปัตยกรรมตะวันตกและตะวันออก ในศตวรรษที่ 20 ในเชิงของแนว ความคิด การออกแบบ และผลงานสถาปัตยกรรม ที่อาจจะมีความเหมือนกัน แตกต่างกัน หรือมีอิทธิพลต่อกัน ทั้งนี้เกิดจากความสนใจส่วนตัวจากการทำวิจัย และเขียนหนังสือเกี่ยวกับพัฒนาการและรูปแบบสถาปัตยกรรมทั้งของตะวันตก-

และของไทยมาแล้ว จึงทำให้เกิดมุมมอง และแนวคิด ที่น่าจะนำไปสู่การวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบแนวคิดของผู้สร้างงานสถาปัตยกรรม ทั้งในซีกโลกตะวันตกและซีกตะวันออก ที่อาจจะมีการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี แนวคิด และประสบ การณ์ที่เป็นอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมได้

7. ผลงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่แล้ว

7.1 บ้านในกรุงเทพฯ : รูปแบบและการเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี (พ.ศ. 2325-2525) เป็นงานวิจัยที่ศึกษาลักษณะที่อยู่อาศัยในช่วง 200 ปีของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการปกครองที่มีผลต่อลักษณะการตั้งหลัก แหล่งที่อยู่อาศัย รูปแบบการอยู่อาศัย การใช้สอย รูปแบบสถาปัตยกรรม ส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมประเภทที่พักอาศัย วัสดุก่อสร้าง และโครงสร้างของที่อยู่อาศัยประเภทต่างๆ ที่มีวิวัฒนาการเป็นลำดับมาในช่วง 200 ปี

บ้านเรือนแบบไทยริมน้ำ จิตรกรรมฝาผนังในอุโบสถวัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม

บ้านแบบมิชชันนารีในช่วงต้นรัตนโกสินทร์

บ้านแบบจีนของคหบดีจีน ในชุมชนจีนริมน้ำเจ้าพระยา

บ้านนรสิงห์ ของพลเอก เจ้าพระยารามราฆพ ปัจจุบันเป็นทำเนียบรัฐบาล

ศาสตราจารย์
ดุสิต ทิพวัล

บ้านบรรทมสินธุ์ (บ้านพิษณุโลก) ของพระยาอนิรุทธเทวา
ปัจจุบันเป็นของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

บ้านมนังคศิลา ของพระยาอุคตมราชภักดี
ปัจจุบันเป็นของกรมธนารักษ์

บ้านที่หม่อมเจ้าไฉตยากร วรวรรณ
ทรงออกแบบในสมัยรัชกาลที่ 7

บ้านหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
เรือนไทยที่นำมาสร้างใหม่ในสมัยปัจจุบัน

7.2 หมู่บ้านชาวต่างชาติในพระนครศรีอยุธยา ทัศนศึกษาพิเศษ ในการศึกษาเบื้องต้น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นงานวิจัยที่ศึกษาจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับการสำรวจพื้นที่และอาคารจริง เพื่อศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านชาวต่างชาติ 10 หมู่บ้านในพระนครศรีอยุธยา สมัยกรุงศรี-

อยุธยาเป็นราชธานี เป็นการวิเคราะห์สภาพทางกายภาพและสถาปัตยกรรมของ แต่ละหมู่บ้านในปัจจุบัน พร้อมทั้งการประเมินศักยภาพของแต่ละหมู่บ้านทางด้านกายภาพ และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรม

ศาสตราจารย์
หุสดี ทิพพัล

การพัฒนาบริเวณหมู่บ้านญี่ปุ่น
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
โครงการร่วมมือระหว่างไทย-ญี่ปุ่น

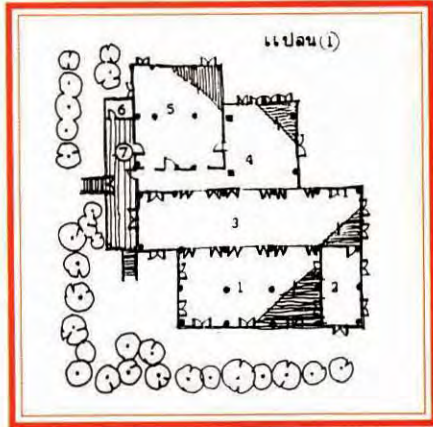

การอนุรักษ์หลุมขุดแต่ง ในบริเวณหมู่บ้านโปรตุเกส

7.3 การศึกษาชุมชนมอญในพื้นที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

เป็นงานวิจัยที่ร่วมในโครงการวิจัยแม่บท เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมและการใช้ที่ดินในจังหวัดสมุทรปราการ งานวิจัยนี้ครอบคลุมในด้านการตั้งถิ่นฐานของชุมชนมอญ ประชากร เครือญาติ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางกายภาพ ปัญหา และการ

เปลี่ยนแปลงในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมในบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งการวิเคราะห์รูปแบบสถาปัตยกรรมประเภทที่พัก อาศัยและอาคารทางศาสนาของมอญ พระประแดง เพื่อนำไปประกอบการวางแผนและ กำหนดนโยบายในการปรับปรุง และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนกระตุ้นให้คนในท้องถิ่น ดำรงรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาชุมชน

ตัวอย่างบ้านคนมอญในพระประแดง ในสมุทรปราการ

ประเพณีการเล่นสะบ้า ในงานสงกรานต์ ที่พระประแดง

ศาสตราจารย์
สุสติ ทิพทัส

ประเพณีการแข่งขันเรือ ในงานสงกรานต์ พระประแดง

7.4 การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพระนครศรีอยุธยา ในแผนหลักเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และบริเวณใกล้เคียง

ในสาขาประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ เป็นการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้เคียง โดยการสำรวจด้านกายภาพและวิเคราะห์ปัญหาที่แต่ละแหล่งท่องเที่ยว

ประสบอยู่ เพื่อเสนอแนะในด้านการปรับปรุงเส้นทาง การเข้าถึง ผังบริเวณ การบูรณะและปรับปรุงโบราณสถาน การจัดระเบียบกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกำหนดกรอบการพัฒนา และลำดับขั้นตอนของการปรับปรุง พร้อมทั้งประมาณการงบประมาณที่ต้องใช้ ตลอดจนเสนอแนะโครงการใหม่ที่จะเป็นการเสริมศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และบริเวณใกล้เคียง

การปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณโบราณสถาน วัดพระศรีสรรเพชญ์ พระนครศรีอยุธยา

ศาสตราจารย์
ดุสิต ทิพทัส

การปรับปรุงบริเวณริมกำแพง
หน้าวัดใหญ่ชัยมงคล

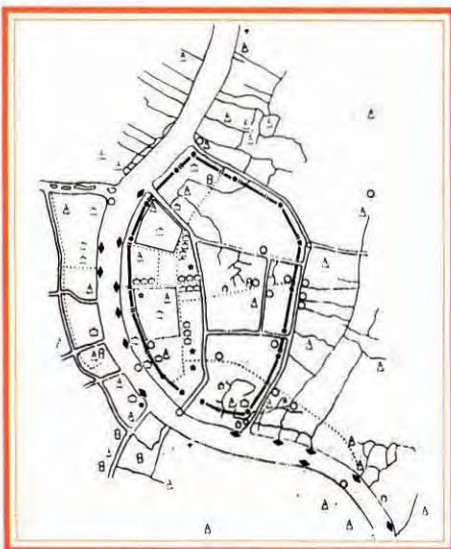

การปรับปรุงพะเนียดคล้องช้าง

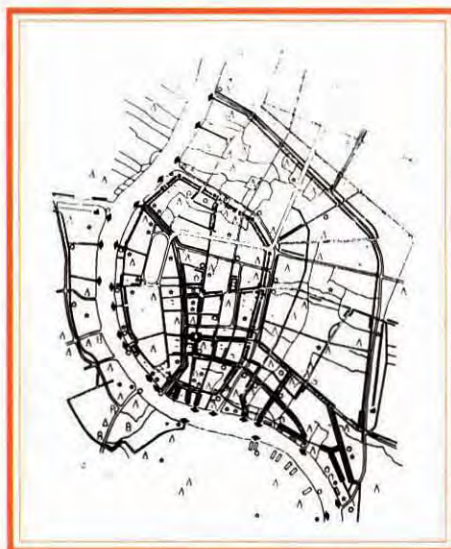
7.5 องค์ประกอบทางกายภาพ กรุงรัตนโกสินทร์

เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่สำคัญของเมือง เช่น วัด สถาบันราชการ บ้าน ตลาด คลอง สะพาน และถนน ซึ่งจะ

เกี่ยวข้องกับการ เติบโตและรูปแบบของชุมชนเมือง รวมทั้งการทดลองสังเคราะห์รูปแบบ และลักษณะทาง กายภาพของรูปสัณฐานของเมือง เพื่อให้เห็นภาพรวม และลำดับความต่อเนื่องทาง กายภาพในกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่แรกสร้างกรุง จนถึงปัจจุบัน

แผนที่กรุงเทพฯ สมัยรัชกาลที่ 1

แผนที่กรุงเทพฯ สมัยรัชกาลที่ 5

ศาสตราจารย์
ผุสดี ทิพพัทธ์

สถานีรถไฟหัวลำโพง

พระที่นั่งอนันตสมาคม

อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

ภูมิทัศน์กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

แผนที่กรุงเทพฯ สมัยรัชกาลที่ 9

7.6 สถาปนิกสยาม : พื้นฐาน บทบาท ผลงาน และแนวคิด (พ.ศ. 2475-2537) เล่ม 1 และ เล่ม 2

เป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า (Oral History) โดยการสัมภาษณ์สถาปนิกกลุ่มที่คัดเลือกมาศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลขั้นต้นจากตัวสถาปนิกเองโดยตรง พร้อมทั้งการศึกษาจากเอกสารอื่นๆ และอาคารจริง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถาปนิก และงานสถาปัตยกรรมที่ครอบคลุมในเรื่องการศึกษาสถาปัตยกรรมในประเทศไทย แนวคิดในการออกแบบของนิสิตนักศึกษาและสถาปนิกไทย การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย รวมทั้งผลงานจากสถาปนิก และรูปแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

ศาสตราจารย์
จุฬดิ จีพพิธ

ข้อมูลและวิธีการแก้ปัญหาที่ได้จากงานวิจัย ทั้ง 2 เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนสถาปัตยกรรม รวมทั้งการพัฒนาวิธีการออกแบบ และแก้ปัญหาในการออกแบบ ตลอดจนการปฏิบัติวิชาชีพ

ของสถาปนิกทั้งภาครัฐและเอกชน และในแวดวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นพัฒนาการของรูปแบบสถาปัตยกรรม อิทธิพลจากสถาปัตยกรรมต่างประเทศ และการพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมในประเทศไทย

อาคารสมาคมสถาปนิกสยามฯ (ในพระบรมราชูปถัมภ์)

อาคารคลุมเตาเครื่องปั้นดินเผา ที่ศรีสัชชาลัย

ธนาคารกรุงเทพ สาขาหัวลำโพง
ใช้รูปแบบอาคารให้สอดคล้องกับตำราภูมิโหราศาสตร์

สำนักงานใหญ่ ธนาคารแห่งประเทศไทย
การกันแดดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

สำนักงานใหญ่
ธนาคารเอเชีย
รูปแบบแสดงความ
ก้าวหน้าทาง
เทคโนโลยี

สำนักงานใหญ่
บริษัทการบินไทย
สะท้อนลักษณะของ
การบิน
สู่ท้องฟ้า

ศาสตราจารย์
มุสดี ทิพพิส

อาคารสำนักงาน
เดอะเนชั่น
รูปแบบแสดงการ
สื่อสารสมัยใหม่
ที่ใช้เทคโนโลยี
ทันสมัย

จรีมารด คอนโดมิเนียม ที่พักอาศัยกลุ่ม
มีรูปแบบอิทธิพลตะวันตก

อาคารพักอาศัยที่คำนึงถึงการนำภูมิสถาปัตยกรรมเข้าประกอบตัวอาคาร

8. งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ
อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัย
เรื่อง สถาปัตยกรรมในศตวรรษที่ 20 จากตะวันตกสู่
ตะวันออก : ความเหมือนที่แตกต่าง

ศาสตราจารย์
มุสดี ทิพพิส

เกียรติคุณประกาศ

ศาสตราจารย์ ดิน ปรัชญพฤทธิ

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **ศาสตราจารย์ ดิน ปรัชญพฤทธิ** แห่งคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยด้านการจัดระบบบริหารงานบุคคลในระบบราชการไทยในต่างประเทศอย่างจริงจัง และต่อเนื่องมากกว่า 10 ปี โดยนำเอาสมมติฐานของทฤษฎีต่างประเทศมาทดสอบด้วยข้อมูลไทย ด้านการวิจัยการพัฒนาวิชาชีพของระบบราชการ ด้านการกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมของค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐ และด้านการใช้เวลาของนักบริหารในราชการพลเรือน ผลงานวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของข้าราชการไทย ซึ่งเป็นรากฐานของการสร้างอุดมการณ์และวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน ซึ่งทำให้การพัฒนาาระบบราชการและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในภาคราชการและการพัฒนาประเทศโดยรวม **ศาสตราจารย์ ดิน ปรัชญพฤทธิ** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **ศาสตราจารย์ ดิน ปรัชญพฤทธิ** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขา **รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**

ศาสตราจารย์ ติน ประชัญพฤษ์

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ   **นายดิน ปรัชญพฤทธิ**
 เกิด   7 เมษายน 2482
                               (นับถึง พ.ศ. 2541 อายุ 59 ปี)
 ที่อยู่ปัจจุบัน   39/65 (225 ใหม่) ซอยนวศรี
                               แขวงวังทองหลาง
                               เขตวังทองหลาง กทม. 10310

2. ประวัติการศึกษา

- รม.เกียรตินิยม (การทูต)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- M.P.A. Wayne State University
- M.Phil and Ph.D. University of Kansas
- Pi Sigma Alpha
(สมาชิกสมาคมเกียรตินิยมทางด้าน
รัฐศาสตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา)

3. ประวัติการทำงาน

- ตำแหน่งปัจจุบัน
ศาสตราจารย์ระดับ 10
ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

- จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (2513)
- ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (2517)
- ตริตาภรณ์ช้างเผือก (2521)
- ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (2526)
- เหรียญจักรพรรดิมาลา (2531)
- ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (2534)
- ประถมาภรณ์ช้างเผือก (2537)
- มทาวชิรมงกุฎ (2540)

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

การจัดระบบบริหารราชการไทยในต่างประเทศ
 ในที่นี้หมายถึง การจัดเตรียม เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง
 ปฏิรูป และปฏิวัติวัฒนธรรมองค์การ นโยบาย กลยุทธ์/
 ยุทธวิธี โครงสร้างองค์กร กระบวนการและเทคโนโลยี-
 โลยีทางการบริหารตลอดจนพฤติกรรมของ ระบบ
 ราชการและข้าราชการให้ได้มาตรฐานโลก และสอดคล้อง
 กับสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ
 สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปภายในบริบทของ
 โลกาภิวัตน์กับทั้งมีสมรรถนะ/ ความสามารถที่เอื้อต่อ
 การส่งออก นำเข้า การลงทุนจากต่างประเทศ และ
 การให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้า
 เพื่อให้ประเทศเหล่านั้นสามารถมีโครงสร้างพื้นฐานใน
 อันที่จะรองรับสินค้าและบริการจากประเทศไทย ซึ่ง
 การส่งออก นำเข้า การลงทุนจากต่างประเทศ และ
 การให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้า
 ดังกล่าวนี จะต้องกระทำให้ครบวงจร ในเวลาเดียวกัน
 และได้สัดส่วนกัน ทั้งในระดับ ทวิภาคี ระดับสองสาม
 ฝ่าย พหุภาคี และระดับโลก

สาเหตุที่ต้องทำการศึกษารื่องนี้ เพราะเกิด
 Paradigm Shift ของกิจกรรมทั้งสี่ประการข้างต้น
 และ Paradigm Shift ดังกล่าวนี สืบเนื่องมาจาก
 ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของโลก และ
 ของประเทศไทย ทั้งทางด้านปริมาณ คุณภาพ และ
 อัตราเร่ง และเพื่อนำเอาผลวิจัยมาประกอบการ
 ปรับปรุงและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน
 (Competitiveness) ของประเทศไทย

ศาสตราจารย์
ดิน ปรัชญพฤทธิ

ในการศึกษาเรื่องนี้ คณะผู้วิจัยได้อาศัยแนวความคิดทฤษฎีระบบเปิด และทฤษฎีนิเวศวิทยา และพบว่า

(1) สภาพแวดล้อมของประเทศไทยและของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกิจกรรมการส่งออก นำเข้า การลงทุนจากต่างประเทศ และการให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้าตามไปด้วย

(2) วัฒนธรรมองค์การที่น่าจะเอื้อต่อการบริหารราชการไทยในต่างประเทศ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การที่เน้นการมีส่วนร่วม (Athena) และการผ่อนคลายระเบียบกฎเกณฑ์ (Dionysus) มากกว่า วัฒนธรรมองค์การที่ให้ความสำคัญแก่ตัวบุคคล (Zeus) หรือระเบียบของระบบราชการ (Apollo)

(3) นโยบาย กลยุทธ์ และยุทธวิธีเกี่ยวกับบริหารราชการไทยในต่างประเทศ เริ่มกระทำกันอย่างจริงจังมาตั้งแต่สมัยรัฐบาลชาติชาย 2 (2534) จนถึงปัจจุบัน แต่ที่สำคัญคือ “สมุดปกขาว” (2538) ของรัฐบาลชวน¹

(4) โครงสร้างองค์การ กระบวนการ และเทคโนโลยีทางการบริหาร ที่น่าจะเอื้อต่อการบริหารราชการไทยในต่างประเทศ ก็คือ Shamrock Organization และ Intensive Technology ที่จะทำให้เกิด “One Step Service” คือมีลักษณะเป็น Regiocentric เหมือนกับเทศบาลสมัยก่อน

(5) พฤติกรรม คุณสมบัติ และคุณลักษณะของข้าราชการที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในต่างประเทศนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้านภาษา วัฒนธรรม พิธีการทูต และความรู้ความสามารถ วิชาชีพนิยม และจรรยาบรรณแล้ว ยังต้องมีวิญญาณของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Spirit) ซึ่งประกอบด้วยความคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ และความกล้าเสี่ยง

ในท้ายที่สุด คณะผู้วิจัยได้เสนอมาตรการต่างๆ ดังนี้คือ ในระยะสั้น ควรแต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการค้า การลงทุน และการให้ความร่วมมือทาง เศรษฐกิจกับต่างประเทศ และหน่วยเจรจาธุรกิจเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ส่วนในระยะยาว ได้เสนอให้ตั้งกระทรวงการค้า การลงทุนและการให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ (Ministry of International Trade Investment and Economic Cooperation-MITIEC) โดยมีการบริหารงานแบบ Regiocentric แทนที่จะเป็น Ethnocentric เฉกเช่นปัจจุบัน

6. งานวิจัยในอนาคต

ได้นำผลวิจัยเรื่องนี้ไปทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ที่โรงแรมรอยแยลริเวอร์ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2541 และจะติดตามขยายผลเมื่อรัฐบาลนำข้อเสนอแนะและมาตรการต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้า

7. ผลงานวิจัยเด่นๆ

7.1 ผลงานทางด้านตำรา-บทความ

- (1) ทฤษฎีองค์การ
- (2) การบริหารรัฐกิจแผนใหม่
- (3) รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ : เครื่องมือในการพัฒนาประเทศ

ศาสตราจารย์
ดิน ปรัชญพทุทธิ

- (4) ปทานุกรมการบริหาร (ร่วมกับ ดร.อิสระ สุวรรณบล)
- (5) ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์
- (6) การบริหารการพัฒนา
- (7) การสืบทอดตำแหน่งประธานาธิบดีอเมริกัน
- (8) บทความทั้งไทย-อังกฤษ ประมาณ 90 เรื่อง

7.2 ผลงานทางด้านวิจัย

- (1) “การพัฒนาองค์การของไทย : ปัญหาและอุปสรรค”
- (2) “การสำรวจและประเมินระบบคุณธรรมในราชการพลเรือนของไทย”
- (3) “ข้าราชการระดับสูงของไทยและความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ”
- (4) “ความเป็นไปได้ในการนำเอาแนวความคิดคิวซีมาใช้ในระบบราชการไทย” (ร่วมกับ ดร. ศุภชัย ยาวะประภาส)
- (5) “วิชาชีพนิยมของระบบราชการในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว : วิวัฒนาการและผลกระทบต่อสังคมไทย”
- (6) “การกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมของค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐ”
- (7) “การใช้เวลาของนักบริหารในราชการพลเรือน” (ร่วมกับ ดร.ไกรยุทธ อีรตยาคินันท์)
- (8) “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือน” (ร่วมกับ ดร.ไกรยุทธ อีรตยาคินันท์)
- (9) “การจัดระบบบริหารราชการไทย

ในต่างประเทศ” (ร่วมกับ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ.)

- (10) “Thailand's Elite Civil Servants and Their Development-Orientedness : An Empirical Test of National Data,” International Journal of Public Administration Vol.10,N.4(1987), 395-419.
- (11) “The Productivity of Thailand's : Elite Civil Servants : Prolegomenon on Problems and Problem Resolutions” , in J. P. Burns (ed.), Asian Civil Service Systems : Improving Efficiency and Productivity (Singapore : Times Academic Press, 1994), pp. 59-83
- (12) “Centennial Professionalism of the Thai Public Service/ Servants : In Search of Professor Siffin's Enquiry” , in M. J. Ekeam Ja ' Fari et al. (eds.) Public Administration and Sustainable Development (Tehran, Islamic Republic of Iran : EROPA, 1994), pp.420-431.

• ศาสตราจารย์
• ดิน ปรัชญพฤทธิ์

- (13) "Thailand ' s Female Elite Civil Servants and Their Development Orientedness : A Comparative Study Utilizing National Data" , in D.W.Ntiri (ed.), 17th Annual Third World Conference Proceedings (Detroit : Third World Conference Foundation, Inc., 1992), pp.192-203.
- (14) "The Merit System in Thai Civilian Administration : A Hexadecennial Evaluation Utilizing Empirical Data" , in Z. Zhijian et al. (eds.) Administrative Reform Towards Promoting Productivity In Bureaucratic Performance Vol.1 (Manila : Bookman Printing House, 1992), pp.442-449
- (15) "Public Accountability in Thai Public Service". Asian Review of Public Administration Vol. VII , No.2 (July - December. 1995), pp.113-127. etc.

ศาสตราจารย์
ดิน ปันยพชิต

7.3 ผลงานทางด้านการบริหาร

- (1) หัวหน้าภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ
- (2) รองอธิการบดี จุฬาฯ
- (3) อ.ก.พ. อ.ก.ม. อ.ก.ค. อ.ก.ท. อ.ก.ตร. และกรรมการอ่านผลงาน
- (4) อนุกรรมการวิจัย ป.ป.ป.
- (5) ที่ปรึกษากระทรวงมหาดไทย
- (6) ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม
- (7) อนุกรรมการเกี่ยวกับการก่อสร้าง สนามบินพาณิชย์แห่งที่สองที่หนองงูเห่า
- (8) อนุกรรมการเกี่ยวกับการก่อสร้าง ท่าเรือน้ำลึกที่แหลมฉบัง
- (9) อนุกรรมการวางแผนกำลังคน ภาครัฐ
- (10) ผู้เชี่ยวชาญด้านความช่วยเหลือ ต่างประเทศ
- (11) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจุฬาฯ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- (12) กรรมการบัญญัติศัพท์การบริหารงานบุคคล, TMA
- (13) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดองค์การ โครงการโขง ชี มูล
- (14) คณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอปรับปรุงส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.
- (15) คณะอนุกรรมการพัฒนาโครงสร้าง ส่วนราชการและระบบการบริหาร
- (16) ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยสุรนิจบัณฑิต
- (17) ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

- (18) กรรมการภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โดยตำแหน่งรองอธิการบดี 3 ปี 6 เดือน) ประมาณ 300 ชุด
- (19) ที่ปรึกษา สปร.
- (20) ประธาน อ.ก.พ. บัญญัติศัพท์การบริหาร สำนักงาน ก.พ.
- (21) ประธานคณะกรรมการเกี่ยวกับจรรยาบรรณข้าราชการ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 สำนักงาน ก.พ.
- (22) นักรัฐประศาสนศาสตร์ดีเด่นของสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย 2539 - 2540
- (23) นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2541
- (24) นิสิตเก่าดีเด่นของสมาคมนิสิตเก่าคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2541

7.4 วิชาที่สอน

7.4.1 ปริญญาตรี

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร
- ทฤษฎีองค์การ
- พฤติกรรมการบริหาร
- ปัญหาการบริหารงานบุคคลของไทย
- ผลงานนักรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่
- การบริหารและสังคม
- P.A. Workshop

7.4.2 ปริญญาโท

- การบริหารรัฐกิจเปรียบเทียบ
- การบริหารการพัฒนา
- องค์การและการจัดการ
- สัมมนาเกี่ยวกับระบบราชการไทย
- การส่งมอบบริการของรัฐ
- สัมมนาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
- สัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยการบริหารงานบุคคล
- สัมมนาเกี่ยวกับวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ
- การบริหารและสังคม
- การวางแผนทรัพยากรมนุษย์

7.4.3 ปริญญาเอก

- การบริหารรัฐกิจเปรียบเทียบ
- การคัดเลือกและกำหนดตำแหน่ง
- องค์การศาสตร์
- สัมมนาเกี่ยวกับองค์การศาสตร์
- Development Administration
- Classics in Public Administration

ศาสตราจารย์
ดิน ปรัชญพฤทธิ์

7.5 การเป็นอาจารย์พิเศษ

- ร.ร. นายร้อยตำรวจสามพราน
- ร.ร. ผู้กำกับตำรวจ
- ร.ร. นายเรืออากาศ
- ร.ร. นายทหารเรือพรคกลิน
- ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
- กรมพัฒนาที่ดินเพื่อการเกษตร
- การปราบปรามคหหลวง
- ธนาคารไทยพาณิชย์
- ธนาคารกรุงเทพ
- บริษัท เดนซ่า
- บริษัทการบินไทย
- บริษัท เค แอล เอ็ม
- การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- โรงพยาบาลจุฬาฯ
- โรงพยาบาลตำรวจ
- โรงพยาบาลศิริราช
- ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย
- กรมตำรวจ
- วิทยาลัยทัพบก
- ร.ร. นายอำเภอ
- วัดบวรนิเวศ
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศาสตราจารย์
ติน ปรัชญพฤทธิ์

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
  - มหาวิทยาลัยขอนแก่น
  - มหาวิทยาลัยมหิดล
  - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
  - มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
  - มหาวิทยาลัยเกริก
  - มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
  - มหาวิทยาลัยสยาม
  - มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ฯลฯ

7.6 การเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่จุฬาฯ และมหาวิทยาลัยในข้อ 7.5 ทั้งปริญญาเอก และปริญญาโท รวมทั้งสิ้น 150 เรื่อง (เป็น วิทยานิพนธ์ ปริญญาเอก 6 เรื่อง)

7.7 การเป็นประธานที่ประชุมใน International Conference

- เป็นประธานที่ประชุมในการสัมมนา ระหว่างประเทศเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ ที่กรุงลอบบลิจนาประเทศยูโกสลาเวีย ปี 2525
- เป็นประธานที่ประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่สิงคโปร์ ปี 2525
- เป็นประธานที่ประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับ ไทยศึกษา ที่กรุงแคนเบอร์รา ประเทศ ออสเตรเลีย ปี 2530
- เป็นประธานที่ประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับ ระบบราชการ ที่เมืองเตกู ประเทศ เกาหลีใต้

เกียรติคุณประกาศ

รองศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541

สาขาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า **รองศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร** แห่งคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อุทิศตนให้กับการวิจัยด้านการประยุกต์ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์อย่างจริงจังและต่อเนื่องมากกว่า 18 ปี เพื่อช่วยวิเคราะห์และแก้ปัญหาปัจจุบัน ได้ทำการศึกษาวิจัยให้เห็นความเชื่อมโยงในลักษณะสหสาขาวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์การเมือง และวัฒนธรรมกับด้านเศรษฐกิจ ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ทั้งในทางด้านวิชาการ ด้านนโยบายและด้านบริการวิชาการ โดยมีส่วนในการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมไทย **รองศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร** เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรมและคุณธรรมของนักวิจัย สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยอื่น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติประกาศเกียรติคุณ **รองศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร** เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2541 สาขาเศรษฐศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางสาวผาสุก พงษ์ไพจิตร
เกิด วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2489
สถานที่เกิด อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี
สถานภาพสมรส สมรสกับ ดร.คริสโตเฟอร์ จอห์น เบเคอร์
ที่อยู่ปัจจุบัน 98/2 ซอยนวนน้อย ถนนเอกมัย (สุขุมวิท 63) กทม. 10110
โทรศัพท์ 381-3317
โทรสาร 381-3317
Email ppasuk@chula.ac.th
ที่ทำงานปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนปทุมวัน กทม. 10330
โทรศัพท์ 2186276
โทรสาร 2186294, 2513967

2. ประวัติการศึกษา

ปี	วุฒิ	สถาบันการศึกษา
2497-2506	มัธยมศึกษา	โรงเรียนช่างศาครูฐ และเตรียมอุดมศึกษา
2507	ปี 1	คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2512	ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์	Monash University, Australia
	เกียรตินิยม	(ทุนโคลอมโบ)
2514	ปริญญาโท เศรษฐศาสตร์	Monash University, Australia (ทุน Monash University)
2522	ปริญญาเอก เศรษฐศาสตร์	University of Cambridge, U.K. (ทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ประธานกรรมการศูนย์ศึกษา เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรรมการ อนุกรรมการฝ่ายวิจัย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ (ป.ป.ป.)
- Member of International Advisory Board of the Program on Latin American and the Asia Pacific Rim, University of California at San Diego (UCSD), USA.

3.2 ตำแหน่งในอดีต

- 2511-2512 Teaching Fellow, Faculty of Economics Monash University, Australia.
- 2513-2514 Senior Teaching-Fellow, Faculty of Economics, Monash University, Australia.
- 2514- อาจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2521 Part-time Teaching Fellow Queen's College, University of Cambridge, U.K.
- 2522 ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2523-2527 Development Economist, Asian Regional Team for Employment Promotion, International

รองศาสตราจารย์
ผาสุก พงษ์ไพจิตร

- Labour Office, กรุงเทพฯ (โดย
มติคณะรัฐมนตรี)
- 2526-2529 อนุกรรมการด้านการจ้างงาน แผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6
- 2529 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2532-2533 Research Fellow, Institute of
Southeast Asian Studies,
Singapore.
- 2533-2537 ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาเศรษฐ-
ศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2537 รองศาสตราจารย์ คณะเศรษฐ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 2541 ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

4.1 เกียรติยศและรางวัลที่ได้รับ

- 2535 Recommended Book on
ASEAN Award from Meinichi
Simbun, Japan.
- 2540 เมธีวิจัยอาวุโส สกว. รางวัลผลงาน
วิจัยดีเยี่ยม สาขาเศรษฐศาสตร์
จาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น
คณะกรรมการป้องกันและปราบ
ปรามการประพฤติมิชอบใน
วงราชการ (ป.ป.ป.)
- 2541 รางวัล Short-term Visitors
Programme for Eminent
Leaders จาก Japan Foundation

5. ผลงานวิจัยโดยสรุป

งานวิจัยเน้นให้ความสำคัญกับการประยุกต์
ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือการวิเคราะห์ทาง
ด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อช่วยวิเคราะห์และแก้ปัญหา
ปัจจุบัน ผลงานแยกออกได้เป็นงานวิจัยด้านเศรษฐกิจ
ภาคทางการ และงานวิจัยเศรษฐกิจนอกภาคทางการ

ผลงานวิจัยเศรษฐกิจนอกภาคทางการเจาะจง
ประเด็นปัญหาร่วมสมัยที่เกิดจากพัฒนาการเศรษฐกิจ
ของประเทศไทย ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาพัฒนา
การของเศรษฐกิจสังคมไทย ทศวรรษ 2500-2520
ปัญหาของการจ้างงาน ปัญหาผู้หญิงชนบทอพยพเข้า
ทำงานเป็นพนักงานอาบอบนวด ประเด็นเรื่องผล
กระทบของการลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่น และเรื่องการ
บริหารจัดการผลกระทบของพัฒนาการเศรษฐกิจโดย
รัฐบาลไทยต่อสังคมและการเมือง การวิจัยเรื่องเครื่อง
ชี้ภาวะเศรษฐกิจสังคมไทย พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000)
เป็นแนวทางการพัฒนานโยบายให้แก่ผู้วางแผน
เศรษฐกิจและสังคมที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (NESDB)

ผลงานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจการเมืองไทยสมัย
กรุงเทพฯ” (ภาคภาษาอังกฤษ Thailand: Economy
and Politics) ซึ่งวิเคราะห์พัฒนาการเศรษฐกิจการ
เมืองในช่วง 200 ปีจนถึงปัจจุบัน เป็นตำราใช้ทั้งในประ-
เทศและต่างประเทศ

ผลงานวิจัยด้านเศรษฐกิจนอกภาคทางการ
สร้างความรู้และเสนอข้อมูลใหม่ๆ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ
สังคมการเมืองไทย โดยแสวงหาข้อมูลสถิติชั้นปฐม-
ภูมิ ริเริ่มงานวิจัยประเด็นปัญหาเศรษฐกิจสังคมเรื่อง
ใหม่ๆ ที่อยู่นอกหัวข้อการวิจัยตามปกติ และซึ่งยัง
ไม่มีการรวบรวมข้อมูลสถิติไว้เพียงพอ หรือทางการ
มิได้มีการรวบรวมข้อมูลสถิติเอาไว้ เช่น ประเด็นเรื่อง
การจ้างงานในภาคเศรษฐกิจนอกระบบ การอพยพ

รองศาสตราจารย์
ผาง พงษ์ไพจิตร

ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะ
เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2541

- การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย
ร่วมกับ สังคิต พิริยะรังสรรค์ นวลน้อย
ตรีรัตน์ เสนอต่อคณะกรรมการ ป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิ
ชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) 2541

ภาษาอังกฤษ

- **From Peasant Girls to Bangkok
Masseuses**, (Geneva : ILO, 1980),
ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น
- **Employment, Income and Mobilisa-
tion of Local Resources in Three
Thai Villages**, (Bangkok : ILO-
ARTEP, 1982).
- **Socio-Economic Survey of Low-
Income Returnees and Thais in Trat**,
With Samart Chiasakul, Somphob
Manarangsang and others, a Report
prepared for the Operation Centre
for Displaced Persons in Thailand,
Ministry of Interior, with support
from Norwegian Church Aid.
(Bangkok, 1985).
- **The Social Indicators in Thailand :
The 1980's**. (Bangkok : NESDB, 1987).
- **The New Wave of Japanese Invest-
ment in ASEAN : Determinants and
Prospects**, (Singapore : Institute of
Southeast Asian Studies, 1990). ภาษา
อังกฤษ และ ภาษาญี่ปุ่น

- **Thailand : Economy and Politics** ,
with Chris Baker. (Oxford University
Press , 1995)
- **Corruption and Democracy in Thai-
land**, with Sungsidh Piriya-rangsang.
(Chiangmai : Silkworm Books, 1996)
- **Guns, Girls, Gambling, Ganja :
Thailand's Illegal Economy and
Public Policy**, with Sungsidh
Piriya-rangsang and Nualnoi Teerat.
(Chiangmai : Silkworm Books, 1997).
- **Thailand's Boom!**, with Chris Baker.
(Chiangmai : Silkworm Books, 1996).
- **Thailand's Boom and Bust**, with
Chris Baker. (Chiangmai : Silkworm
Books, 1997)

7.2 ปาฐกถา

- “วิกฤติเศรษฐกิจกับวัฒนธรรมนิยม”
ปาฐกถาพิธี พิณมยงค์ 13 มิถุนายน 2541
- “Bringing the People Back In”. Key-
note Address at the 7th International
Conference on Thai Studies, Amster-
dam, July, 1999.

7.3 บทความวิชาการและบทความวิจัย ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ

- “วิวัฒนาการเบื้องต้นของสมาคมลูกจ้าง
ในอุตสาหกรรมไทย” ใน คำจ้างและแรง
งานสัมพันธ์ในอุตสาหกรรมไทย
บรรณาธิการโดย ผาสุก พงษ์ไพจิตร
และนิศา วิษพันธ์ สมาคมเศรษฐศาสตร์
และสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- “วิพากษ์เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและ
เศรษฐศาสตร์การเมืองไทย”, วารสาร
เศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ พฤษภาคม-
สิงหาคม 2523
- “จากท้องนาถึงอ่างน้ำอุ่น” ขนบทไทย
2523 เอกสารวิชาการของสำนักงานคณะ-
กรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

รองศาสตราจารย์
ผาสุก พงษ์ไพจิตร

- “เศรษฐศาสตร์การเมืองของเศรษฐกิจเปิด : การพัฒนาประเทศไทย” **พัฒนาบริหารศาสตร์** มกราคม 2529.
- “แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจ้างงาน”, เขียนร่วมกับไมลิต ปิ่นเปียมรัชฎ์ **เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์** กรกฎาคม-ธันวาคม 2526.
- “ภาคบริการประเทศไทย พัฒนาการและทิศทางในอนาคต” **วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์**, มิถุนายน 2534.
- “ชานา รัฐทุน : มุมมองจากสากล”, ใน **พลวัตไทย มุมมองจากเศรษฐศาสตร์การเมือง** บรรณาธิการ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคิต พิริยะรังสรรค์ ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- “เทคโนโลยี นวัตกรรมและนายพล : การเมืองและการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในประเทศไทย”, **วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์**, มีนาคม 2535.
- “ทุน นิด น้อย และภาคเศรษฐกิจนอกระบบกับการพัฒนาของไทย”, **วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์**, มิถุนายน 2535.
- “เหลียวหลัง แลหน้าเศรษฐกิจการเมืองไทย”, ใน **รัฐ ทุน เจ้าพ่อท้องถิ่นกับสังคมไทย**, บรรณาธิการ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคิต พิริยะรังสรรค์ ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- “บทบาทชนชั้นกลางในเศรษฐกิจการเมืองของประเทศเอเชียนิกส์และไทย : ข้อสังเกตเบื้องต้น”, ใน **ชนชั้นกลางบนกระแสประชาธิปไตยไทย** บรรณาธิการ สังคิต พิริยะรังสรรค์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- “โลกาภิวัตน์กับสังคมประชา” ใน **โลกาภิวัตน์กับสังคมเศรษฐกิจไทย** บรรณาธิการ สังคิต พิริยะรังสรรค์ ผาสุก

พงษ์ไพจิตร ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

- “เจ้าสัว เจ้าพ่อ เจ้าที่”, ใน **กระจายอำนาจอย่างไรสร้างประชาธิปไตย** บรรณาธิการ สังคิต พิริยะรังสรรค์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- “ตลาดหุ้นและพัฒนากิจเศรษฐกิจ ข้อสังเกตเบื้องต้น”, ใน **เศรษฐกิจไทย:สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน** คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- “ผู้หญิงอีสาน : ทางเลือกและศักยภาพ” ใน **ผู้หญิงอีสาน: ทางเลือกศักยภาพและการพัฒนา** สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- “วิกฤติเศรษฐกิจกับทางออกของหญิงชนบทไทย”, **วารสารสตรีศึกษา** มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มกราคม-ธันวาคม 2540.
- “การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2411-2453”, ใน **ยุโรปกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว : โอกาสความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลง** บรรณาธิการ กุลลดา เกษบุณชู และวิจิต สุรพงษ์ชัย สยามสมาคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยความสนับสนุนของ สกว. 2541.
- “รัฐและธุรกิจเอกชน กับการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจไทย”, ใน **บทความเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้า-**

• รองศาสตราจารย์
 • ผาสุก พงษ์ไพจิตร

อยู่ทั่วฉลองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี :
**ความรู้ันั้น สำคัญยิ่งใหญ่... ว่าด้วย
 เศรษฐกิจไทย** จัดทำโดยคุณหญิง
 สุธาวลัย เสถียรไทย ศรีนิตย์ บุญทอง
 รจิต มหาวีทยานนท์ จิตติศักดิ์ ศรีปัญญา,
 สภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2540.

- “เศรษฐศาสตร์กับไทยศึกษา : ท่ามกลาง
 ฝูงท่านบิน มังกร และเสือเอเชีย
 เศรษฐกิจไทย จากมุมมองของเทศและ
 ไทย” ใน **สถานภาพไทยศึกษา : การ
 สสำรวจเชิงวิพากษ์** บรรณาธิการ
 ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ไชยยันต์ รัชชกุล
 และสุริชัย หวันแก้ว โดยความสนับสนุน
 จาก สกว. 2541.
- “ทำความเข้าใจกับงานและความใฝ่ฝัน
 ของอาจารย์ฉัตรทิพย์ นาถสุภา”, จะจัด
 พิมพ์โดย สกว. พ.ศ. 2541 โครงการ
 นึกคิดไทย
- “The Open Economy and Its Friends
 : The “Development” of Thailand”,
Pacific Affairs, Fall, 1980.
- “Accounting for Development”,
**Cambridge Journal of Econom-
 ics**, 1980.
- “Employment Problems in Thailand
 : Issues and Policies”, with Kosit
 Panpiemrat, in **Employment Policy
 in Thailand, Paper and Proceed-
 ings of a National Seminar**.
 (Bangkok : ILO-ARTEP, 1923).
- “The New Wave of Japanese Direct
 Investment in Thailand”, in Juanjai

Ajanant and Jittapatr Kruavan (eds.)
**External Capital and the Role of
 Japan**. (Bangkok : Faculty of Eco-
 nomics, Chulalongkorn University,
 1988).

- “Southeast Asian Women in
 Industry”, in **Women, Work and
 Society**, edited by K. Saradamoni.
 (Calcutta : Indian Statistical Institute,
 1985).
- “Diversification of Women’s Employ-
 ment and Training : The Case of
 Thailand”, in **Diversification of
 Women’s Employment and
 Training**, Bangkok : ILO and
 Regional Office for Asia and the
 Pacific, 1987.
- “Two Roads to the Factory : Industri-
 alisation, Strategies and Women’s
 Employment”, in **Structures of
 Patriarchy : The State, the Commu-
 nity and the Household**. (Zed Press,
 London, 1988)
- “The Economics of Culture and
 Environment”, in **Proceeding of a
 Symposium on Culture and
 Development**, (Bangkok : The Siam
 Society, 1989).
- “Thailand Miss Universe”, in **South-
 east Asian Affairs**. (Singapore :
 Institute of Southeast Asian Studies,
 1989).
- “Technocrats, Businessmen and

รองศาสตราจารย์
 มาสุก พงษ์พิจิตร

- Generals : Democracy and Economic Decision Making in Thailand”, in **The Dynamics of Economic Policy Reform in South-East Asia and South-West Pacific**, edited by Andrew J. MacIntyre and Kanishka Jayasuriya. (Oxford University Press, 1992).
- “Nu, Nit, Noi and Thailand’s Informal Sector” in **Human Resources Development Strategy in Thailand : Past, Present and Future**, edited by Chira Hongladarom, Shigeru Itoga. (Tokyo : Institute of Developing Economies, 1991).
  - “Female Internal Migration and the Labour Market”, in **Migration and Urbanisation in Asia and the Pacific**, (New York : United Nations, 1992).
  - “Social Consequences of Economic Restructuring in Thailand”, in **Social Cost of Economic Restructuring in Asia and the Pacific**, (Bangkok : ESCAP, 1994).
  - “Thailand’s Service Sector : Development and Prospects”, in **The Thai Economy**, edited by Peter Warr. (Cambridge University Press, 1994).
  - “The Thai Economy in the Mid 1990’s”, in **Southeast Asian Affairs 1996**, Singapore : Institute of South-east Asian Studies.
  - “Power in Transition : Thailand in the 1990’s”, with Chris Baker, in **Political Change in Thailand**. Edited by Kewin Hewison. (Routledge, 1997).
- 7.4 งานแปล - คำรา - งานบรรณาธิการ**
- **คำจ้างและแรงงานสัมพันธ์ในอุตสาหกรรมไทย** บรรณาธิการร่วมกับ นิศา วิชพันธ์ุ สมาคมเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515.
  - **เศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา** สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2517 (แปลจาก **The Economics of the Developing Countries** โดย Hla Myint)
  - **การกระจุกตัวของอุตสาหกรรม** งานแปลร่วมกับ ไพโรจน์ วงศ์วิภาณนท์ (แปลจาก **Industrial Concentration** โดย M.A. Utton)
  - “วิพากษ์เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและเศรษฐศาสตร์การเมืองไทย”, **วารสารเศรษฐศาสตร์**, พฤษภาคม-สิงหาคม 2523.
  - **การเป็นอุตสาหกรรมและพัฒนาการสำหรับคริสต์ศตวรรษที่ 21 : ทฤษฎีและนโยบาย ประสบการณ์จากเกาหลีใต้ บราซิล และไทย**, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
  - **พลวัตไทย** บรรณาธิการร่วมกับ สังคิต พิริยะรังสรรค์ ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
  - **รัฐ ทน เจ้าพ่อท้องถิ่น กับสังคมไทย** บรรณาธิการร่วมกับ สังคิต พิริยะรังสรรค์ ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
  - **ชนชั้นกลางบนกระแสประชาธิปไตย** บรรณาธิการร่วมกับ สังคิต พิริยะรังสรรค์ ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

รองศาสตราจารย์
 มาก พงษ์โพธิ์ทอง

- **โลกาภิวัตน์กับสังคมเศรษฐกิจไทย**
 บรรณาธิการร่วมกับ สังคีต พิริยะรังสรรค์
 ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง
 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-
 วิทยาลัย, 2537.
- **จิตสำนึกและอุดมการณ์ของขบวนการ
 ประชาธิปไตยร่วมสมัย** บรรณาธิการ
 ร่วมกับ สังคีต พิริยะรังสรรค์ ศูนย์ศึกษา
 เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐ-
 ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- **The Lion and the Mouse? Japan Asia
 and Thailand**, edited with Busaba
 Kunasirin and Buddhagarn
 Rutchatorn (Bangkok : Faculty of
 Economics, Chulalongkorn
 University, 1986).

7.5 การเผยแพร่ผลงานในการสัมมนา ระดับชาติ, ระดับระหว่างประเทศ

- "The Bangkok Masseuses : Origins
 and Prospects", เสนอที่ International
 Conference on 'Women in Urban and
 Industrial Workforce : Southeast and
 East Asia' จัดโดย Australian National
 University, มนิลา 1982.
- "Japan Investment and Local Capital
 in ASEAN Since 1985", เสนอที่ Inter-
 national Conference on 'Beyond
 Japanese-style Management in
 ASEAN Countries', Faculty of
 Economics, University of Hiroshima,
 Japan, October 1989.

- "The New Wave of Japan's Investment
 and Possible Impact on Domestic
 Capital in Thailand", เสนอที่ Interna-
 tional Conference on Thai Studies,
 4th May, Yunnan, China, 1990.
- "Female Internal Migration and the
 Labour Market", เสนอที่ Pre-Confer-
 ence Seminar Fourth Asian and
 Pacific Population Conference จัดโดย
 ESCAP, UNFPA, Korea Institute for
 Health and Social Affairs and the
 National Statistical Office of Korea,
 Seoul, Korea, 21-25 January, 1992.
- "Social Consequences of Economic
 Restructuring in Thailand", เสนอที่
 International Conference on Social
 Cost of Economic Restructuring
 จัดโดย ESCAP, Bangkok, 1992.
- "The Thai Middle Class and the
 Military : Social Perspectives in the
 Aftermath of the May 1992" เสนอ
 ในการประชุมเรื่อง Thailand Update,
 University of Sydney, Australia, 16
 October 1992.
- "Chao Sua, Cha Pho, Chao Thi : Lords
 of Thailand's Transition", เสนอที่ 5th
 International Conference on Thai
 Studies, July 1993, SOAS, London.
- "Among the Dragon, Geese and
 Tigers : The Thai Economy in Global
 and Local Perspective", เสนอที่ 6th
 International Conference on Thai
 Studies, October, 1996, Chiangmai,
 Thailand.
- 'Social Exclusion and Thailand's
 Development' เสนอที่ Policy Forum
 on Social Exclusion จัดโดย ILO, 22-
 24 May, 1996, United Nations, New
 York.
- "Corruption Research and Action"
 เสนอที่ 'International Conference on
 Governance and Innovations' จัดโดย

รองศาสตราจารย์
 มาสุก พงษ์โพธิ์จิตร

- IDRC, Canada; World Bank; ADB; Asia Foundation; UNDP, Manila, the Philippines, 1996.
- "Rents and Growth : The Thai Economy and Money Politics", เสนอที่ International Conference on 'Rent Seeking and Economic Development, University of Malaya, Kuala Lumpur, 14-16 June 1996.
- "Why Countries Should Care about Corruption" เสนอที่ Annual Meeting of the World Bank and the IMF, Hong Kong, 21 September 1997.
- "Which Way to Turn: Is Thailand Now Facing a Political and Economic Crossroad of Critical Importance to Its Future", เสนอที่ Australian Institute of International Affairs, Canberra, 25 September, 1997.
- "Thailand's Illegal Economy and Public Policy", เสนอที่ Faculty of Asian Studies, Australian National University, 26 September 1997.
- "Industrialisation, Labour Markets Female Employment and Implications for Well-being and Gender Equity in Thailand", เสนอที่ International Conference Indicators and Strategies, Kerala, India, 24-27 November, 1997, by UNRISD, Geneva.
- "เศรษฐศาสตร์ไทยถึงคราวยกเรื่อง" เสนอเนื่องในโอกาสวาระครบรอบ 27 ปี แห่งการสถาปนาคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 19 สิงหาคม 2540 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- "การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2411-2453" เสนอที่การประชุม สัมมนา เรื่อง 'ยุโรปกับรัชสมัยพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โอกาส

- ความขัดแย้ง และการเปลี่ยนแปลง' จัด โดยสยามสมาคม และ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนโดย สกว. 18-20 ธันวาคม 2540, กรุงเทพฯ.
- "บทบาทของวิชาประวัติศาสตร์ในสังคม ข่าวสาร/กระแสโลก" ร่วมการอภิปราย เนื่องในโอกาส "80 ปีอักษรศาสตร์", วันที่ 12 มกราคม 2541 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- "Anti-Corruption Experience : The Asian Perspective", เสนอที่ International Conference on Building a Better Public Sector in Mexico จัดโดย World Bank, Mexico City, 11-13 February, 1998.
- "Structural Reform and Its Implication for Domestic Financial Market", เสนอที่ Conference on 'Current Problems and Policy for the Monetary System of Southeast Asian Countries', จัดโดย Japan Ministry of Finance, Tokyo, March 13, 1998.
- "Corruption, Good Governance and the Aftermath of the Economic Crisis" เสนอที่การประชุม Focus on Thailand, Reid Foundation; ที่ US State Department in East Asia Bureau; ที่ World Bank และที่ Washington Congressional Joint Economic Committee, จัดโดย The Asia Foundation, March 25-27 1998, Washington D.C.
- "Corruption, Good Governance and the Aftermath of the Economic

* รองศาสตราจารย์
 * ผาสุก พงษ์พิงคธา

- Crisis” บรรยายที่ The Economist Conference, February 26, 1998, Bangkok.
- “Explaining Thailand’s Boom and Bust from Inside and Out”, เสนอที่ Centre for Contemporary Asia, University of Western Australia, Australia, 3 April 1998.
- “Home and the World : Thailand’s Responses to the Economic Crisis”, เสนอที่ สยามสมาคม วันที่ 21 เมษายน 2541 และที่ SOAS, University of London, U.K., 12 May 1998.

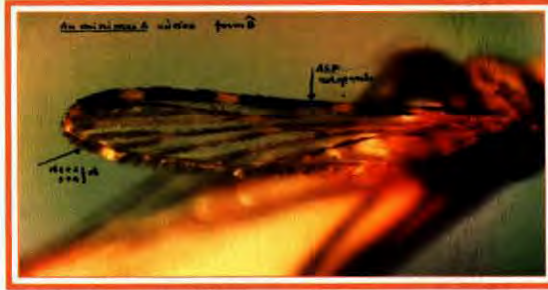
8. งานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

- อุตสาหกรรมการบินและนโยบายสาธารณะ ศึกษาจากประสบการณ์ของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และมาเลเซีย โครงการเมธีวิจัยอาวุโส สกว.
- พลวัตเศรษฐกิจการเมืองไทย ปี ค.ศ. 2000 มุมมองจากขบวนการสังคม. โครงการเมธีวิจัยอาวุโส สกว.
- คอร์ปชั่นกับการค้าระหว่างประเทศ สนับสนุนโดยมูลนิธิอาเซียน

รองศาสตราจารย์
ผาสุก พงษ์ไพจิตร

ผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2541

“ยุงก้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชิงซ้อนในประเทศไทย และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย”
(*Anopheles minimus* Species A Complex in Thailand and their Impact on Malaria Control)

“เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก”
(Sulfur Dioxide Fumigation in Postharvest Handling of Fresh Longan for Export)

“จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527”
(Surrealistic Trends in Painting and Literature in Thailand 1964-1984)

“การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการของ
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร”
(Transferring the Bangkok Mass Transit Authority from the Ministry of Transport and
Communications to the Bangkok Metropolitan Administration : Analysis and Proposal)

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
เรื่อง รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม
ประจำปี 2541

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ประกาศเชิญชวนให้ผู้สนใจเสนอผลงานวิจัยเพื่อ
ขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม
2541 ได้พิจารณาผลงานวิจัยที่เสนอขอรับรางวัล และมีมติอนุมัติให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541
จำนวน 4 ผลงาน ในสาขาวิชาการต่างๆ ดังนี้

1. สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ ผลงานเรื่อง “ยุงก้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชิงซ้อน
ในประเทศไทย และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย”

(*Anopheles minimus* Species A Complex in Thailand and their Impact on
Malaria Control)

โดย นายสุภัทร สุจริต แห่ง มหาวิทยาลัยมหิดล
นางนฤมล โกมลมิตร
นายกำแหง สุรทินท์ และ
นายชำนาญ อภิวัฒน์นคร

2. สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ได้แก่ ผลงานเรื่อง “เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว :
การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก”

(Sulfur Dioxide Fumigation in Postharvest Handling of Fresh Longan for Export)

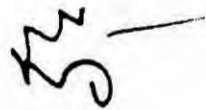
โดย นางชิงชิง ทองดี แห่ง สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย

นายอนวัช สุวรรณกุล
นายสมศักดิ์ ชัยมงคล
นายศิริพงษ์ พัฒนวิบูลย์
นายสัมพันธ์ ศรีสุริยวงษ์
นางสดศรี เนียมเปรม
นางยุวดี รัตนไชย
นางจิตตา สาตร์เพ็ชร
นายมานัส แจ่มจำรูญ และ
นางน้ำเพชร ชัยวิภา

3. สาขาปรัชญา ได้แก่ ผลงานเรื่อง **“จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527”**
(Surrealistic Trends in Painting and Literature in Thailand 1964-1984)
โดย นางสาวสดชื่น ชัยประสานน์ แห่ง มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. สาขานิติศาสตร์ ได้แก่ ผลงานเรื่อง **“การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร”**
(Transferring the Bangkok Mass Transit Authority from the Ministry of Transport and Communications to the Bangkok Metropolitan Administration : Analysis and Proposal)
โดย นายสุรพล นิติไกรพจน์ แห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์
นางสาวพัชรี สิโรรส
นายสมคิด เลิศไพฑูรย์
นายสกันธ์ วรรณวิวัฒนา
นายสุรศักดิ์ มณีศรี
นายสมชาย ศุภธาดา
นายวิชัย หิรัญวงศ์
นางสาวจิรวรรณ เคนานิพนธ์ และ
นายวิระพล สุวรรณนันท

ทั้งนี้ ผู้ได้รับรางวัลจะได้รับเงินรางวัล 200,000 บาท และประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติคุณ

ประกาศ ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2541

(นายจिरพันธ์ อรรถจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541

สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

เรื่อง

“**ยุงก้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชียชอนในประเทศไทย
และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย**”

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัย เรื่อง “**ยุงก้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชียชอนในประเทศไทย และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย**” ของ **นายสุภัทร สุจริต และคณะ** แห่งมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบปริมาณและชนิดของยุงพาหะมาเลเรียที่กัดคนในบ้าน และนอกบ้านก่อนและหลังการพ่นยาฆ่าแมลง โดยศึกษาละเอียดถึงระดับโครโมโซมของยุงพาหะนำมาเลเรีย ทำให้ทราบถึงความแตกต่างกันในรูปร่างลักษณะและปริมาณการกักตลอกคินของยุงในแต่ละท้องถิ่นรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงปริมาณการกักตลอกคินของยุง หลังการพ่นดีดีที ซึ่งนับว่าเป็นการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับยุงพาหะมาเลเรีย และเป็นประโยชน์ต่อการเลือกใช้วิธีควบคุมโรคมาเลเรียโดยวิธีทางกีฏวิทยาได้อย่างถูกต้อง คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541 สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ยุงก้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชิงซ้อนในประเทศไทย และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย (*Anopheles minimus* Species A Complex in Thailand and their Impact on Malaria Control)

1. คณะผู้วิจัย

นายแพทย์ สุภัทร สุจริต¹

นางนฤมล โกมลมิตร¹

นายกำแหง สุรทินท์¹

นายชำนาญ อภิวัฒน์ศรี¹

2. ความสำคัญและที่มาของหัวข้อ การวิจัย

มาเลเรียยังเป็นปัญหาสำคัญของโลก และ
ประเทศไทย แม้ว่าจะมีโครงการกำจัดกวาดล้าง

มาเลเรียโดยองค์การอนามัยโลก และต่อมามีโครง-
การควบคุมมาเลเรียแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจาก (1)
ความขาดประสิทธิภาพในการใช้ยารักษามาเลเรีย
โดยเฉพาะ *P. falciparum* มีการดื้อต่อยาคลอโร-
ควินและต่อมาดื้อต่อยาอื่นๆ เช่นแฟนสิตา, เมฟฟลอ-

¹ ศาสตราจารย์

หน่วยงานที่สังกัด ภาควิชาปรสิตวิทยาการแพทย์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
โทร.246-9000 -13 ต่อ 571-575

“ยุงก้นปล่องมินิมัสสปีชีส์เอเชิงซ้อน
ในประเทศไทย
และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย”

ควิน และควินิน (ศรชัย หล่ออารีย์สุวรรณ และคณะ 2533) นอกจากนี้มาเลเรียตัวยานี้ยังสามารถแพร่เชื้อในยุงได้ดีกว่า (Sucharit et al., 1977) (2) ยุงพาหะนำโรคมึปฏิกิริยาหลีกเลี่ยงยาฆ่าแมลงที่พบบนบ้าน (Nutsathapana S. et al., 1986) ถึงแม้ว่ายุงพาหะนำมาเลเรียยังไม่ติดต่อยาฆ่าแมลงเลย (3) สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้มีการเคลื่อนย้ายของกลุ่มประชาชนที่เป็นมาเลเรียเข้ามา เช่น จากเมียนมา และกัมพูชา และเคลื่อนย้ายออกไป เช่น อีสาน และเหนือ ทำให้คนไข้ไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง (Sornmani S. et al., 1983)

การแก้ปัญหาทางยารักษามาเลเรีย ได้พยายามหาหาใหม่ๆ ซึ่งต้องการทุนสูงมากเพื่อได้ยาใหม่ๆหรือมีการใช้ยาควบกันเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูง

สำหรับทางด้านยุงพาหะ ยุงพาหะในประเทศไทยยังไม่มีมอดยุงพาหะมาเลเรียเลย การวิจัยครั้งนี้ได้พบว่ายุงพาหะนำมาเลเรียจะหนียาฆ่าแมลงออกไปกัดเหยื่อนอกบ้านมากกว่า จะมากขึ้นแตกต่างกันไปตามสถานที่ และเมื่อศึกษาโดยใช้ isoenzyme และ chromosome และรูปร่างของยุงโดยละเอียดแล้ว สามารถแยกแยะยุงออกมาต่างกัน ในระดับ subspecies ได้

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบปริมาณ และชนิดยุงพาหะนำ

มาเลเรียที่กัดคนในบ้านและนอกบ้านก่อนพ่นยาฆ่าแมลง และหลังพ่นยาฆ่าแมลงที่จังหวัดกาญจนบุรี และแพร่ แยกยุงที่มีนิสัยต่างกันโดยอาศัยหลัก morphology, chromosome และ isoenzyme ศึกษาในระดับ species level โดยทาง genetics

4. ระยะเวลาทำการวิจัย

ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2540

5. สรุปผลการวิจัย

ยุงก้นปล่อง *Anopheles minimus* ที่เคยพบในประเทศไทยมี *Anopheles minimus* species A และ species C ชนิดแรกพบทั่วประเทศไทย ชนิดหลังพบเฉพาะที่จังหวัดกาญจนบุรี ต่อมาพบว่าใน species A นี้ ยังมียุงแตกต่างกันใน biting cycle และรูปร่างลักษณะ และจากผลการศึกษาทาง genetics และ population genetics ปรากฏว่ายุงพวกนี้อยู่เป็น subspecies ของ *Anopheles minimus* A

ยุงชนิดแรกมีปีกลักษณะเหมือน *Anopheles minimus* (type species) กัดคนในบ้านตอนหัวค่ำ และ biting cycle ได้เปลี่ยนไปหลังจากบ้านโดนพ่นด้วย DDT ชนิดตกค้างเป็นยุงกัดคนนอกบ้านมากกว่าในบ้าน 6 เท่า ยุงชนิดนี้พบได้ที่จังหวัดกาญจนบุรี และ จันทบุรี

ยุงชนิดที่ 2 มีปีกลักษณะเหมือน *Anopheles aconitus* กัดคนทั้งในบ้านและนอกบ้าน และกัดทั้งคนและสัตว์ เมื่อบ้านโดนพ่น DDT ยุงจะไปกัดสัตว์นอกบ้าน พบที่จังหวัดแพร่, เชียงใหม่, ตาก และชลบุรี โอกาสของยุงพวกนี้มีโอกาสสัมผัส DDT มากกว่า เห็นได้โดยมี DDTase และ DDT dehydrochlorinase มากกว่า

สำหรับการควบคุมยุงพวกแรกควรใช้มาตรการเพิ่มเติมโดยใช้ larvicide โดยใช้

ยุงก้นปล่องชนิดย่อยชอนในประเทศไทย และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย

(1) IGR เช่น pyriproxifen (2) insecticide เช่น Abate และ (3) Bioinsecticide เช่น *Bacillus thuringiensis* หรือ *B. sphearicus*

การควบคุมยุงพวกที่ 2 ให้เลือกใช้ fenitrothion, bendiocarb, lambda cyhalothrin และ etofenprox

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การพ่น DDT ชนิดตกค้างในการควบคุมยุงพาหะนำมาลาเรียที่ปฏิบัติมาเป็นประจำได้ผลน้อย-

มาก เนื่องจาก DDT มีฤทธิ์ไล่ยุงชนิดแรกที่พบที่จังหวัดกาญจนบุรี ไปกัดคนนอกบ้าน การใช้ larvicide ร่วมด้วยน่าจะได้ผลมากกว่า ข้อนี้เป็นประโยชน์ที่ได้รับ และเห็นได้จากการวินิจฉัยตัวยุง จำนวนยุงใน biting cycle นอกบ้าน และปริมาณการเป็น มาเลเรียที่จังหวัดกาญจนบุรีที่มีมากกว่า

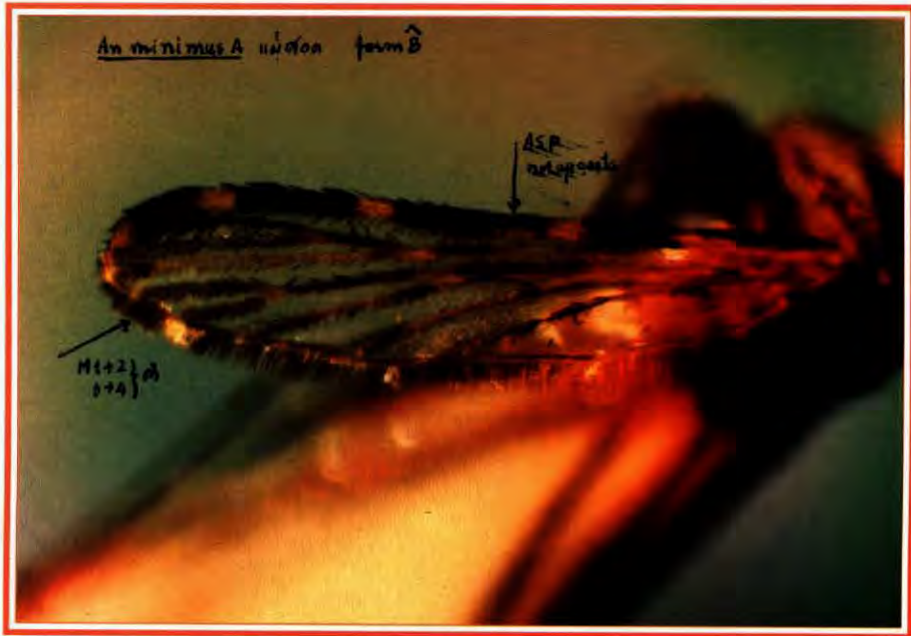

Fig. 1 *Anopheles minimus* species A complex from Kanchanaburi showing wing venation and marking pattern (1) ASP involves subcosta and V1, but not costa, with spare black part at the proximal end (arrow indicated); (2) less pale area at the origin of the first fork, R2 + 3; (3) anterior part of the second fork M1 + 2 and M3 + 4 all dark with no pale area in the middle.

• ยุงก้นปล่องนมสลับขลุ่ยเข่งขอนแก่น
 • ในประเทศไทย
 • และผลกระทบในการควบคุมมาเลเรีย

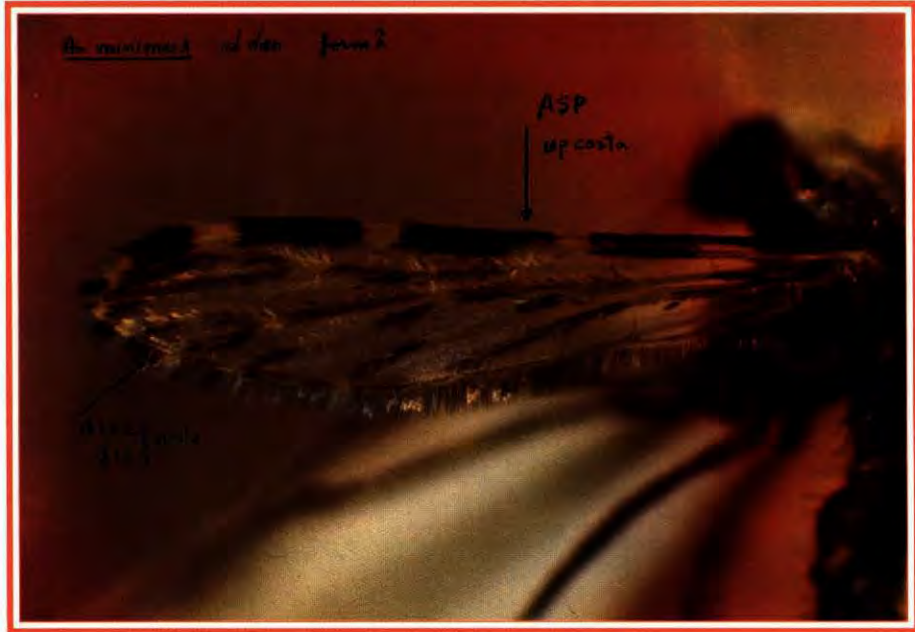

Fig. 2 *Anopheles minimus* species A complex from Phrae showing wing venation and marking pattern (1) ASP involves subcosta and V1, with no spare black part but may have very minute dot; (2) the origin of the fork R2 + 3 white; (3) the second fork M1 + 2 and M3 + 4 at the anterior fork part with large white band in the middle.

ขุนนางของมณฑลสุโขทัย
 ในประเทศไทย
 และผลกระทบในการควบคุมมาเลเซีย

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2541

สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

เรื่อง

**เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว :
การใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก**

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัย เรื่อง **“เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก”** ของ นางชิงชิง ทองดี และคณะ แห่งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อเนื่องกันมาถึง 12 ปี โดยนำเอาเทคโนโลยีการรมควันด้วยก๊าซซิลเฟอร์ไดออกไซด์มาใช้ในการยืดอายุการเก็บรักษาพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศโดยเฉพาะลำไย ได้นาน 4-6 สัปดาห์ ผลมีสีสวยไม่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจต่อการส่งออกลำไยสดไปยังตลาดต่างประเทศที่สำคัญๆ ได้แก่ ฮองกง สิงคโปร์ ไต้หวัน จีน และแคนาดา เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่านับพันล้านบาทต่อปี คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2541 สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

“เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก”

(Sulfur Dioxide Fumigation in Postharvest Handling of Fresh Longan for Export)

1. คณะผู้วิจัย

นางชิงชิง	ทองดี ¹
นายอนวัช	สุวรรณกุล ¹
นายสมศักดิ์	ชัยมงคล ¹
นายศิริพงษ์	พัฒนวิบูลย์ ¹
นายสัมพันธ์	ศรีสุริยวงษ์ ¹
นางสดศรี	เนียมเปรม ¹
นางยุวดี	รัตนไชย ¹
นางจิตตา	สาตร์เพชร ¹
นายมานัส	แจ่มจำรูญ ¹
นางน้ำเพชร	ชัยวิภา ¹

2. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (Sulfur dioxide, SO₂) เป็นสารประกอบทางเคมีชนิดหนึ่งที่ยิมนำมาใช้ในการถนอมอาหารมีประสิทธิภาพสูงในการควบคุมการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ และยับยั้งปฏิกิริยาการเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลของอาหารทั้งที่เกิดขึ้นเนื่อง-

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว :
การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์
สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก

¹ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย จตุจักร กทม. 10900 โทร. 5795515 ต่อ 2313-5

จากเอนไซม์ (Enzyme) และที่ไม่เกิดจากเอนไซม์ ป้องกันการเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันของอาหารขณะแปรรูป เป็น Reducing agent ซึ่งมีคุณสมบัติในการฟอกสี (Bleaching) เป็นต้น พบว่ามีการใช้ควินที่ได้จากการเผาผงกำมะถันในการทำเหล้าไวน์มาตั้งแต่สมัยอียิปต์ และโรมัน เนื่องจากซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสารลดอนุมูลอิสระที่มีประสิทธิภาพสูง ราคาถูก และง่ายต่อการใช้งาน ปัจจุบันจึงยังคงเป็นที่นิยมใช้ในอุตสาหกรรมอาหารหลายชนิด ได้แก่ เหล้าไวน์ เบียร์ เครื่องดื่มคาบอเนต ผัก และผลไม้แห้ง น้ำผลไม้ น้ำเชื่อม อาหารทะเล ตลอดจนผักและผลไม้สดหลายชนิด นอกจากวิธีการเผาผงกำมะถันแล้ว ยังอาจใช้ในรูปแบบของก๊าซ SO₂ บริสุทธิ์ หรือ ใช้ในรูปแบบของสารละลาย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จึงได้ริเริ่มนำเทคโนโลยีการรมควันด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์มาใช้กับลำไยสดภายหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น จากผลงานวิจัยในห้องปฏิบัติการพบว่าลำไยที่ผ่านการรมควันด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในอัตราความเข้มข้นที่เหมาะสมจะสามารถยืดอายุการเน่าเสียของลำไยได้นานประมาณ 6-8 สัปดาห์ เนื่องจากไปทำลายเชื้อจุลินทรีย์และช่วยไม่ให้เกิดปฏิกิริยาการเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลของเปลือกได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ลำไยที่ผ่านการรมควันด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์จึงมีสีที่สวยงามและมีอายุการวางจำหน่ายยาวนานขึ้น จากผลสำเร็จดังกล่าว วท.จึงได้ขยายงานจากการวิจัยสู่การ

พัฒนาในเชิงการค้าโดยร่วมมือกับผู้ประกอบการส่งออกลำไยนำเทคโนโลยีการรมควันลำไยสดไปใช้และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ปัจจุบันการส่งออกลำไยสดไปต่างประเทศจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีการรมควันด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ วท. ได้พัฒนาขึ้น และใช้กันอย่างแพร่หลายจนเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องใช้เพื่อการส่งออกลำไยสดทำให้อุตสาหกรรมการส่งออกลำไยขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับว่าเป็นการปฏิบัติอุตสาหกรรมการส่งออกลำไยขนาดใหญ่ จากเดิมที่มีปริมาณมูลค่าไม่สูงมากนักให้สามารถส่งออกผลลำไยสดที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจของผู้บริโภคในฮ่องกง จีน ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย แคนนาดา และยุโรป

3. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 3.1 เพื่อวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาลำไยสดเพื่อการส่งออก
- 3.2 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ออกสู่อุตสาหกรรมการส่งออกลำไยสดของประเทศ
- 3.3 เพื่อพัฒนาและจัดหาแนวทางในการควบคุมการใช้เทคโนโลยีการรมลำไยสดด้วยซัลเฟอร์ไดออกไซด์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ

4. ระยะเวลาทำการวิจัย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ได้เริ่มงานวิจัยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวลำไยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 โดย Australian Centre for International Agricultural Research (ACIAR) ภายใต้ข้อตกลงร่วมมือในงานวิจัยระหว่าง วท. และ Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization (CSIRO) และ

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก

Department of Agriculture ควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่องานวิจัยในเรื่องดังกล่าวระหว่าง ปี พ.ศ. 2527-2535 หลังจากนั้น ได้ใช้งบประมาณแผ่นดินและงบสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จนถึงปี 2540

การพัฒนาเทคโนโลยีการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์สำหรับลำไยอาศัยหลักการพื้นฐานจากการใช้สารเคมีชนิดนี้กับองุ่นสด งานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีกรรมพันธุ์และลำไยด้วยซัลเฟอร์ไดออกไซด์ มีลำดับขั้นตอนที่เห็นได้ชัดดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2523-2528 ค้นคว้าวิธีการยืดอายุการเก็บรักษาลำไย

พ.ศ. 2527-2533 ได้รับเงินสนับสนุนโครงการวิจัยจาก ACIAR

2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 - การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวของผลไม้เขตร้อน

ระยะที่ 2 - การวิจัยและพัฒนาการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์หลังการเก็บเกี่ยวสำหรับลิ้นจี่และลำไย

- เทคโนโลยีเกี่ยวกับการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์: การ

ศึกษาวิจัยภายในห้องปฏิบัติการ การทดลองซ้ำ ศึกษาความเป็นไปได้ และการขยายขนาดในเชิงพาณิชย์

พ.ศ. 2531

มีการขนส่งลำไยที่ผ่านกระบวนการรมด้วยซัลเฟอร์ไดออกไซด์สู่ตลาดต่างประเทศเป็นเที่ยวแรก เกิดความร่วมมือและประสานงานระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการส่งออกลำไย และ วท.

พ.ศ. 2532-2533

พ.ศ. 2532-2536

มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์กับลำไยอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ

• เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว :
 • การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์
 • สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก

- พ.ศ. 2531-2537 พิจารณากฎเกณฑ์และข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ของประเทศผู้นำเข้า และดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการใช้ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์
- พ.ศ. 2536 การรวมกลุ่มผู้ประกอบการ ลำไย เป็น “ชมรมพัฒนาคุณภาพลำไยเพื่อการส่งออก” (Longon for Export Quality Assurance Club)
- พ.ศ. 2535-2538 จัดให้มีแผนงานการรมควันลำไยที่ถูกต้องวิธี (Good Fumigation Practice Guideline) และมีการตรวจสอบผลตกค้างของ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ณ สถานประกอบการของผู้ส่งออก
- พ.ศ. 2539-2540 ให้ความสำคัญในเรื่องของระบบการรับรองคุณภาพ (Quality Assurance) และการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเกี่ยวกับลำไยเพื่อการส่งออก

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 สรุปแบบแผนการนำผลงานวิจัยมาใช้ในเชิงพาณิชย์

ซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นสารถนอมอาหารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์อาหารหลายชนิด สำหรับผลไม้สด ซัลเฟอร์ไดออกไซด์สามารถควบคุมการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากซัลเฟอร์ไดออกไซด์สามารถก่อให้เกิดความเสียหายกับผลิตภัณฑ์ผลสด (SO₂ injury) ดังนั้น การใช้งานจึงจำกัดอยู่เฉพาะแต่ องุ่น ลำไย และลิ้นจี่ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการใช้ SO₂ กับผลตกค้างของ SO₂ ภายในผลลำไยที่สรุปจากหลายชุดของการทดลอง แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ผลตกค้างของ SO₂ (ppm)

อัตราการใช้ (ml/100g)	เปลือก	เนื้อ	หมายเหตุ
15	1200	0-5	ต่ำเกินไป
20-25	1500-2200	<10	อัตราที่เหมาะสม
30	2200-3200	10-30	อัตราสูงสุดที่จะนำไปใช้
35	>3200	>30	สูงเกินไป

การรม SO₂ กับลำไยในอัตราที่เหมาะสมสามารถควบคุมการเจริญเติบโตของเชื้อราระหว่างการขนส่งและยืดอายุการเก็บรักษาได้นาน 4 ถึง 6 สัปดาห์ที่อุณหภูมิ 0 ถึง 2°C หรือ 5 ถึง 10 วัน ที่อุณหภูมิ 22°C และที่สำคัญที่สุด สามารถทำให้

เทคโนโลยีหลังการแปรรูปเกี่ยวกับ การใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับลำไยเพื่อการส่งออก

ลำไยมีอายุการวางจำหน่าย 2 ถึง 3 วัน ที่อุณหภูมิ 25° ถึง 30°ซ อัตราการใช้ SO₂ ที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับอัตราการดูดซับ SO₂ ของผลลำไย ปริมาณลำไยที่ใช้รวม ปริมาตรเนื้อที่ว่างภายในห้องรม ตลอดจนอัตราการดูดซับ SO₂ ของภาชนะบรรจุผนังห้องรมควันและรอยรั่วของห้อง

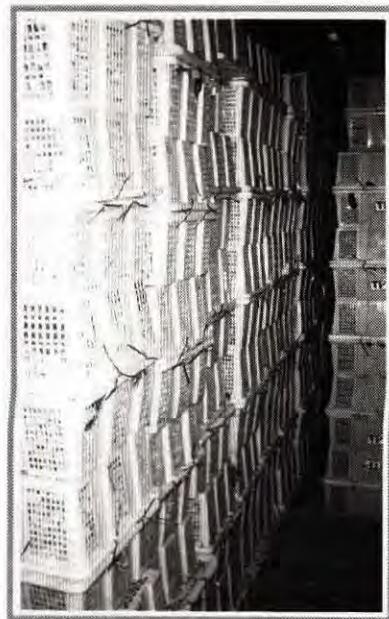
การรม SO₂ กับลำไยสดยึดหลักของการใช้ความเข้มข้นที่สูงในระยะเวลาที่จำกัด การพัฒนาเพื่อกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการรม ได้อาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบการส่งออกหลายรายในระยะเวลามากกว่า 2 ปี กล่าวโดยย่อ คือ การรมลำไยในรูปอุตสาหกรรมจะดำเนินการ ณ สถานประกอบการรมควันของผู้ส่งออก ผลลำไยที่บรรจุอยู่ในตะกร้าพลาสติกจะถูกวางเรียงอย่างมีแบบแผนภายในห้องรมก่อนทำการปิดมิดชิด ขั้นตอนการรมจะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง และถ้าผู้ประกอบการปฏิบัติตามกรรมอย่างถูกวิธีจะสามารถควบคุมระดับของ SO₂ ที่ตกค้างอยู่บนผลลำไยหลังการรมให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจโดยจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค สำหรับกัมมะถันผงที่จะนำมาเผาสามารถคำนวณได้ โดยจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของปริมาณซิลเฟอร์ไดออกไซด์ที่จำเป็นต้องใช้ ทั้งนี้ การคำนวณจะขึ้นอยู่กับสัดส่วนของเนื้อที่ว่างภายในห้องอบและอัตราการดูดซับ SO₂ ของผลิตภัณฑ์

5.2 สรุปผลการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

เพื่อให้การผสมผสานระหว่างผลงานวิจัยที่ค้นพบ และระบบการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวในเชิงพาณิชย์ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ กัน เข้ามาทำงานร่วมกันตลอดจนต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้ประกอบการส่งออกทั้งหลาย ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ได้ถูกกำหนดไว้ภายใต้โครงการนี้ด้วย โดยในระยะเริ่มแรกจะเกี่ยวข้องกับการขยาย

ขนาดหรือเพิ่มปริมาณการรมในแต่ละครั้งและการทดสอบเพื่อความมั่นใจ เมื่อทำการปฏิบัติในเชิงการค้า ตู้รมต้นแบบที่สามารถบรรจุผลไม้ได้ครั้งละ 200 ถึง 300 กิโลกรัม ได้ถูกสร้างขึ้นที่ วท. เพื่อใช้ในการสาธิตเกี่ยวกับหลักเกณฑ์พื้นฐานในการรม ตลอดจนปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของผลลำไยที่ผ่านกรรมวิธี ณ จุดต่างๆ ตั้งแต่ สถานีศึคบรรจุถึงท่าอากาศยานหรือท่าเรือ โดยทำการตรวจสอบในแต่ละครั้งที่ทำการทดลอง การตรวจสอบดังกล่าวยังได้ทำขึ้น ณ ตลาดปลายทาง หรือ ณ ประเทศผู้นำเข้าลำไยที่สำคัญของไทยอันได้แก่ ประเทศ ฮองกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งการดำเนินการในครั้งนี้นอกจากจะเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าที่ผ่านกรรมวิธีการรมควันแล้ว ยังทำให้ทราบถึงสถานะความเป็นจริงรวมถึงการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขของประเทศผู้นำเข้า เพื่อหาแนวทางในการควบคุมปริมาณผลตกค้างของ SO₂ ในเนื้อผลลำไยให้อยู่ในระดับที่เป็นที่ยอมรับของแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ วท. ยังได้พยายามนำเอากลไกต่างๆ ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีมาใช้โดยพิจารณา

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว การใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์ สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก

ถึงความเหมาะสม ในแต่ละเหตุการณ์ เช่น การจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด การจัดสัมมนาและฝึกอบรม หรือทัศนศึกษา ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา วท. ได้ดำเนินการจัด หรือ เอื้อเฟื้อบุคคลากรในการจัดการฝึกอบรม การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดทั้งที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ การใช้ SO₂ ในลำไย และการตลาดของลำไยไทย เป็นจำนวนทั้งสิ้นมากกว่า 500 คน-วัน

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

จากการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาลำไยสดทำให้ลำไย ซึ่งปกติมีอายุการเก็บรักษาและอายุการวางจำหน่ายสั้น สามารถเก็บรักษาได้นานกว่า 6 สัปดาห์ ที่อุณหภูมิ 0-2°ซ ซึ่งพอเพียงกับระยะเวลาในการขนส่งสู่ตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ลำไยที่ผ่านกรรมวิธีการใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์ยังสามารถคงความสดอยู่ได้นานมากกว่า 2-3 วัน ที่อุณหภูมิห้อง จึงทำให้มีอายุการวางจำหน่ายยาวนานขึ้น ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวทำให้ลำไยสดของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ และทำให้การขยายตัวของตลาดเป็นไปอย่างกว้างขวาง จากสถิติการส่งออกลำไยสดของไทย โดยกระทรวงพาณิชย์พบว่า มีการส่งออกลำไยสดเพิ่มสูงขึ้นจากปริมาณ 2,860 ตัน มูลค่า 94 ล้านบาท ในปี 2530 ซึ่งยังไม่มีการใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์ในระบบการผลิต มาที่ปริมาณ

61,052 ตัน มูลค่ากว่า 1,286 ล้านบาท ในปี 2539 อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น ในระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมามาดูเห็นได้ว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยเพิ่มสูงขึ้นเกินกว่า 10 เท่า อันเป็นผลที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาของโครงการ

นอกจากนี้ ผลจากการวิจัยยังสามารถช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนาระบบรับรองคุณภาพลำไยสดเพื่อการส่งออก ให้มีมาตรฐานคุณภาพและความปลอดภัยเป็นที่เชื่อถือยอมรับในตลาดต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการลดปัญหาการกีดกันทางการค้าและที่สำคัญ ประโยชน์จะตกอยู่กับเกษตรกรผู้ปลูกลำไย และผู้ประกอบการส่งออกลำไยให้สามารถผลิตลำไยที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพสูง ขายได้ราคาได้อย่างสม่ำเสมอตลอดไป

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซิลเฟอร์ไดออกไซด์สำหรับลำไยสดเพื่อการส่งออก

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2541

สาขาปรัชญา

เรื่อง

**“จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์
ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527”**

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัยเรื่อง **“จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527”** ของ นางสาวสดชื่น ชัยประสานน์ แห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นงานวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างศิลปะ 2 สาขา คือ ทัศนศิลป์กับวรรณศิลป์ ซึ่งศึกษาถึงอิทธิพลของผลงานของกลุ่มเซอร์เรียลลิสต์ต้นตำรับที่มีต่อศิลปินและนักเขียนไทยร่วมสมัย โดยการรวบรวมค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ทั้งระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ และข้อมูลที่เป็นภาพตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นับว่าเป็นผลงานที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ มีประโยชน์และคุณค่าอย่างยิ่งต่อวงวิชาการ นักวิจัย ศิลปิน นักเขียน นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจด้านศิลปะและวรรณกรรม คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2541 สาขาปรัชญา

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

“จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์ ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527” (Surrealistic Trends in Painting and Literature in Thailand 1964-1984)

1. ผู้วิจัย

นางสาวสดชื่น ชัยประสานัน¹

2. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยเห็นว่าในปัจจุบันมีผู้นำศัพท์ “เซอร์เรียลลิสต์” หรือ “เซอร์” มาใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการศิลปะและวรรณกรรมไทย แต่ยังไม่มีความรู้ด้านนี้อย่างจริงจังมาก่อน เท่าที่มีอยู่ได้แก่ บทความและข้อเขียน

สั้นๆ เกี่ยวกับศิลปินเซอร์เรียลลิสต์บางคนหรือหนังสือประวัติศาสตร์ศิลปะที่กล่าวถึงเซอร์เรียลลิสต์โดยสังเขป ซึ่งให้นิยามคร่าวๆ ประกอบตัวอย่างผลงานทัศนศิลป์และ/หรือมีการเชื่อมโยงเซอร์เรียลลิสต์เข้ากับงานศิลปวรรณกรรมทั้งอดีตและปัจจุบันอยู่บ้าง แต่ก็ยังทำให้ไม่เห็นภาพรวมที่ชัดเจน ในฐานะที่เป็นผู้สอนวิชา

¹ รองศาสตราจารย์

ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

วังท่าพระ ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ 10200 โทร. 2251847 โทรสาร 2265355

• จิตรกรรมและวรรณกรรม
• แนวเซอร์เรียลลิสต์
• ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

วรรณกรรมฝรั่งเศสร่วมสมัยให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอนด้านศิลปะเป็นหลัก เห็นว่าสิ่งที่ควรทำก็คือชำระสะสางความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยายทางศิลปะและวรรณกรรมเซอร์เรียลลิสต์นี้ให้แจ่มแจ้งเป็นที่เข้าใจตรงกันเสียขั้นหนึ่งก่อน เพื่ออาศัยเป็นพื้นฐานที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบผลงานของศิลปินและนักเขียนไทยที่อาศัยแนวทางดังกล่าวเป็นจุดกำเนิดของความบังคลาใจ และหลังจากที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การตีความความเป็นจริงในกวีนิพนธ์และจิตรกรรมเซอร์เรียลลิสต์ในฝรั่งเศส ค.ศ. 1919-1969 แล้วผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาต่อไป ถึงผลกระทบของเซอร์เรียลลิสต์ที่มีต่อศิลปินและนักเขียนไทยร่วมสมัยเพื่อให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการในการสร้างสรรค์อย่างชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

3. ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

โดยเหตุที่กลุ่มเซอร์เรียลลิสต์ให้ความสำคัญอย่างสูงแก่กวีนิพนธ์และจิตรกรรม ในฐานะที่เป็น “กิจกรรมอันประเสริฐของจิต” ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาจิตรกรรมและวรรณกรรมร่วมสมัยของไทย ในช่วง 2 ทศวรรษ คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2507 ถึง 2527 อันเป็นช่วงที่นวนิยายเซอร์เรียลลิสต์ปรากฏชัด และมีปริมาณมากอย่างน่าสังเกต โดยเลือกเอาเฉพาะผลงานที่มีนัยสำคัญต่อการวิจัย ทั้งนี้เพื่อที่จะตอบปัญหาว่าเซอร์เรียลลิสต์มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ศิลปวรรณกรรมไทยร่วมสมัยหรือไม่ หากมี มีมากน้อยเพียงไร และผู้รับได้นำแรงกระตุ้นที่ได้จากแนวโน้มสากลแนวนั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนาเอกลักษณ์ของตนอย่างไร

จิตรกรรมและวรรณกรรม
แนวเซอร์เรียลลิสต์
ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

คำว่า “แนวเซอร์เรียลลิสต์” ในงานวิจัยนี้หมายถึง มีลักษณะ คำ ร่องรอยหรือตัวบ่งชี้ (Indicators) ที่ชวนให้คิดว่าน่าจะได้รับการบันดาลใจทางเทคนิคกลวิธี แนวคิดและ/หรือเนื้อหาจากผลงานของศิลปินและกวีกลุ่มเซอร์เรียลลิสต์ ที่องเดร เบรอตง (André Breton) เป็นหัวหน้า หรือผลงานที่กลุ่มนี้ยกย่องยอมรับว่ามีคุณสมบัติเป็นเซอร์เรียลลิสต์เท่านั้น นิยามต่างๆ เกี่ยวกับเซอร์เรียลลิสต์ใช้ตามที่ได้ค้นคว้าประมวลไว้ในรายงานการวิจัยเรื่องแรก

4. วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

งานวิจัยนี้ส่วนหนึ่งอาศัยข้อมูลเอกสารสิ่งพิมพ์ ทั้งระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ได้แก่ ผลงานของนักเขียนบทความและข้อเขียนของนักวิชาการ และผู้รู้ในวงศิลปะและวรรณกรรม บทสัมภาษณ์ที่เผยแพร่ในวารสารต่างๆ วิทยานิพนธ์ หนังสือและงานวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งในภาษาไทย อังกฤษ และฝรั่งเศส นอกจากนั้นผู้วิจัยก็ได้ศึกษาผลงานของศิลปินทั้งที่เป็นภาพจริง และ/หรือภาพจำลอง (Reproductions) เช่น ในรูปของภาพสไลด์ ภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์การ์ด ตลอดจนภาพในสตูดิโอการแสดง ศิลปกรรมและหนังสือศิลปะ อนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยได้ออกเยี่ยมชมสถานที่ทำงานของศิลปินและนักเขียนทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล ในกรณีที่ศิลปินอยู่ต่างประเทศก็ได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ด้วย

หลังจากที่ได้บากบั่นแสวงหาข้อมูลจนได้ตามต้องการแล้วผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาตัวบ่งชี้ที่แสดงความพ้องและความต่างจากแนวโน้มเซอร์เรียลลิสต์ที่ปรากฏในศิลปะและวรรณกรรมไทยในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา เพื่อทำตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยหลักการของนักวิชาการด้านวรรณคดีเปรียบเทียบเป็นแนวทาง ทั้งได้นำแนวคิดของนักประวัติศาสตร์ศิลป์และนักวิจารณ์ศิลปะมาศึกษาประกอบอีกด้วย

5. ระยะเวลาทำการวิจัย การขอลิขสิทธิ์ภาพและการจัดพิมพ์เผยแพร่

วิจัยเรื่อง “จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสม์ในประเทศไทย” ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2528 แต่เนื่องจากมีความยากลำบากในขั้นตอนการเก็บข้อมูลเป็นอันมาก ทั้งในแง่การเข้าถึงเอกสาร การติดตามสัมภาษณ์ศิลปิน นักเขียน และผู้รู้ ตลอดจนการค้นหาผลงานจิตรกรรมและตัวบทวรรณกรรมที่มีนัยสำคัญต่อการวิจัย จึงทำให้ต้องขยายระยะเวลาการวิจัยออกไปจาก 1 ปี เป็น 9 ปี (2528-2537)

หลังจากที่ได้เสนอรายงานการวิจัยต่อผู้ให้ทุนแล้ว สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มอบรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2537 แก่รายงานการวิจัยเรื่องนี้ และเมื่อสยามสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์แสดงความประสงค์จะจัดพิมพ์ร่วมกับสถาบันวิจัยฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงได้ดำเนินการติดต่อขออนุญาตเผยแพร่ภาพจากพิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศมากกว่า 30 แห่ง ด้วยความร่วมมือของฝ่ายวัฒนธรรมในสถานทูตต่างๆ โดยเฉพาะสถานทูตอเมริกัน และสถานทูตฝรั่งเศส สำหรับภาพของศิลปินไทยนั้น ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากตัวศิลปินและพิพิธภัณฑ์เจ้าของภาพในประเทศไทยโดยตรง รวมระยะเวลาที่ดำเนินการขอลิขสิทธิ์ภาพ ตลอดจนจัดพิมพ์เผยแพร่รายงานการวิจัย 3 ปี (พ.ศ. 2537 ถึง 2539) หนังสือพิมพ์เสร็จ เมื่อต้นปี 2540 ในงานนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ให้ทุนอุดหนุนสมทบเพื่อเผยแพร่ต่อกลุ่มเป้าหมายด้วย

6. เนื้อหาของงานวิจัย

ผลงานของการศึกษาวิเคราะห์ได้นำมาเรียบเรียงโดยแบ่งเป็น 5 บทใหญ่ ในบทแรกซึ่งว่าด้วย “เซอร์เรียลลิสม์กับวงการศิลปะและวรรณกรรมไทยก่อน พ.ศ. 2507” นั้นกล่าวถึงความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเซอร์เรียลลิสม์ในวงการศิลปะและวรรณกรรมไทย ใน

ช่วงก่อนศึกษา โดยเน้นที่บทบาทของศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ผู้นำเอาความรู้เกี่ยวกับศิลปะเซอร์เรียลลิสม์เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ประกอบกับทัศนะของ เสนีย์ เสาวพงศ์ (ศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์) และ จิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นตัวแทนรุ่นแรกจากวรรณกรรมไทยที่ให้ความสนใจแก่ศิลปะเซอร์เรียลลิสม์

บทที่ 2 ศึกษา “ข้อเขียนที่เผยแพร่ความรู้เรื่องเซอร์เรียลลิสม์ในวงการศิลปะของไทย พ.ศ. 2507-2527” โดยแยกออกเป็น 2 ช่วง คือ ในช่วงแรก (2507-2515) เน้นที่ข้อเขียนของ น. ณ. ปากน้ำ ผู้ให้อิทธิพลทางความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้แก่ผู้อ่านทั้งในวงการศิลปะและวรรณกรรม ส่วนช่วงหลัง (2516-2527) เป็นการวิเคราะห์ข้อเขียนของนักวิชาการและผู้รู้ทางศิลปะจำนวน 11 คน โดยเสนอตารางแสดงชื่อศิลปินและผลงานที่ได้รับการระบุว่า มีลักษณะเซอร์เรียลลิสม์ ชื่อผู้ระบุและข้อเขียน ตลอดจนเหตุผลและความเห็นของผู้ระบุไว้ด้วย

สำหรับบทที่ 3 และบทที่ 4 ซึ่งเป็นส่วนหลักของงานวิจัยเรื่องนี้นั้น ประกอบด้วยการประมวลวิเคราะห์ และการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์แนวเซอร์เรียลลิสม์ของศิลปินและนักเขียนไทยร่วมสมัยระหว่าง พ.ศ. 2507-2527 ซึ่งมีทั้งที่ผู้อื่นระบุไว้และที่ผู้วิจัยเห็นว่า มีนัยสำคัญควรนำมาพิจารณา

บทที่ 3 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ผลงานของศิลปินไทย 34 คน จำนวน 112 ภาพ โดยรวมภาพพิมพ์และภาพวาดเส้นที่มีนัยสำคัญต่อการวิจัยเข้าไว้ด้วย มีการจัดแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

• จิตรกรรมและวรรณกรรม
• แนวเซอร์เรียลลิสม์
• ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

ก. ผลงานของศิลปินที่เน้นการแสดงออก ซึ่ง ประสบการณ์ส่วนตัวและจิตใจสำนึก ได้แก่ เกียรติศักดิ์ ชานนารถ และนัยนา โชติสุข

ข. ผลงานของศิลปินที่เสนอเนื้อหาแนววิพากษ์ สังคม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ “นอกรั้ว” มหาวิทยาลัย ศิลปากร ได้แก่ วิโรจน์ นัยบุตร สมชัย หัตถกิจโกศล ณะ เลาทภัยกุล กมล ทศนาญชลี ประเทือง เอม-เจริญ ธรรมศักดิ์ บุญเชิด ไพศาล อีรพงศ์วิษณุพร จิระศักดิ์ พัฒนพงศ์ และอภิรักษ์ โปษยานนท์

ค. ผลงานของศิลปินที่เสนอเนื้อหาแนวศาสนา และ/หรือผสมรูปแบบศิลปะไทยโบราณ ได้แก่ ถวัลย์ ดัชนี พิชัย นิรันดร์ โกวิท เอนกชัย (เขมานันทะ) วรฤทธิ์ ฤทธาคนี ปัญญา วิจิตรธนสาร และ จารุพงศ์ จันทรเพชร

ง. ผลงานของศิลปินที่มีลักษณะเป็นการ ทดลองระยะสั้น ด้วยแรงบันดาลใจจากศิลปะเซอร์-เรียลลิสต์ และ/หรือผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ได้แก่ อวบ สาณะเสน ชวง มูลพินิจ สุพันธ์ กระจำ-เพ็ญ สมพงษ์ อุดลยสารพันธ์ ปริญา ตันติสุข วิวิ-ชา ยอดนิล เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม ศุภชัย สุขชีโชติ โลจนา พลาวงค์ พยัค ชื่นเย็น ดวงรัชฎ์ โตสมบุญ และจรัล พลเดชา

จ. ผลงานทัศนศิลป์ของ อังคาร กัลยาณพงศ์ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปินเซอร์เรียลลิสต์และ ที่พ้องกับเซอร์เรียลลิสต์

ฉ. ผลงานศิลปะที่มีผู้อ้างว่าเป็นงาน “เหนือจริง” หรือ “เซอร์เรียลลิสต์” แต่ขาดตัวบ่งชี้ชัดเจน ได้แก่ จักรพันธ์ โปษยกฤต เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ มณฑะเกียรติ บุญมา และวินัย ปราบริปู

สำหรับบทที่ 4 นั้น นอกจากจะวิเคราะห์ผล งานสร้างสรรค์วรรณกรรมไทยที่มีผู้ระบุว่าลักษณะ เซอร์เรียลลิสต์ในช่วงปี 2507-2527 แล้ว ยังได้ประ-มวลข้อเขียนเกี่ยวกับเซอร์เรียลลิสต์ของนักวิชาการ และผู้รู้ทางวรรณกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน จำนวน 15 คน มาวิเคราะห์ไว้ในตอนต้นบทด้วย โดยสรุปเป็น ตารางแสดงชื่อนักเขียนไทยและผลงานที่ได้รับการ ระบุว่ามัลักษณะเซอร์เรียลลิสต์ พร้อมทั้งแสดงความ เห็นหรือเหตุผลของผู้ระบุไว้เช่นกัน

ส่วนสำคัญของบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ผล งานของกวีและนักเขียนรวม 21 คน ได้แก่ อังคาร กัลยาณพงศ์ สุวัฒน์ ศรีเชื้อ สุชาติ สวัสดิ์ศรี แก้ว ลายทอง ถวัลย์ ดัชนี วิโรจน์ นัยบุตร พิชณ-ศุภ.สุวรรณิ สุคนธา นิพนธ์ จิตรกรรม นิคม ราย-ยวา อัศศิริ ธรรมโชติ วิทยากร เชียงกุล วิสา คัญทัพ สุรัชย์ จันทิมาธร วีระประวัติ วงศ์พัฑ พัน โกสม พิสัย ตี ก วงศ์รัฐ ศิริชัย นฤมิตรเรขการ อุดล เปรมบุญ พิสิฐ สุกรียพงศ์ และสุขสันต์ เหมือน นิรุทธิ์ โดยแยกออกเป็น 4 กลุ่ม ตามประเภท ของงาน คือ กวีนิพนธ์ บทละคร นวนิยาย และเรื่อง สั้น (รวมทั้งสิ้น 49 ชิ้น)

บทสุดท้าย คือ บทที่ 5 เป็นการสรุปสถานภาพ ของศิลปะและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสต์ ในประเทศไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2507 และข้อ เสนอแนะ ทั้งนี้ได้ประมวลข้อเขียนของผู้รู้และนัก วิชาการเกี่ยวกับเซอร์เรียลลิสต์ ตลอดจนผลงาน สร้างสรรค์ของศิลปินและนักเขียนไทยหลังช่วงที่ศึกษา มาประกอบการพิจารณาด้วย

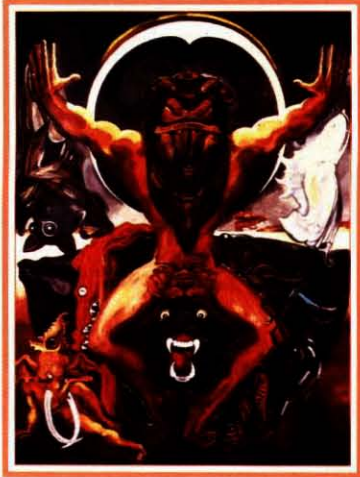
7. ข้อสังเกตบางประการ

ในการนำเสนอผลงานการวิจัยทั้ง 5 บทนี้ เนื้อหา ของแต่ละบท นอกจากจะมีข้อมูลและการวิเคราะห์ แล้ว ยังมีการตั้งข้อสังเกตแทรกไว้ตามประเด็นต่างๆ ด้วย ในที่นี้ขอเลือกสรรมานำเสนอเพียงบางประ-การ ดังนี้

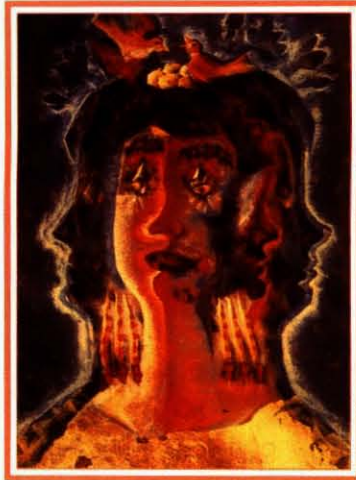
1. ในขณะที่กลุ่มเซอร์เรียลลิสต์เห็นว่าจะต้องต่อ

• ชิดจกรามและวารจกราม
• แนวเซอร์เรียลลิสต์
• ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

ถวัลย์ ดัชนี
เทมียาซาดก 2518 - 19
สีน้ำมัน 200 x 150 ซม.

อังคาร กัลยาณพงศ์
ผู้หญิง 2507
เกรยองสีบนกระดาษ 54 x 39 ซม.

เกียรติศักดิ์ ชานนารถ
ภาวะของจิตใต้สำนึก 1 2523
สีน้ำมันบนผ้าใบ 140 x 120 x 8
เหรียญทอง งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ 26

นัยนา โชติสุข
ทางออกของจิตที่ถูกกดตัน 3 2524
แม่พิมพ์โลหะ 84 x 75 ซม.

ปัญญา วิจินธสาร
วิกฤตการณ์ปัจจุบัน 2522
สีฝุ่นบนกระดาษสา 120 x 165 ซม.
เหรียญทอง จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 3
ประเภทไทยประเพณี

ประเทือง เอมเจริญ
พักบึงแดงปิ่นน้า 2519
สีน้ำมันบนผ้าใบ 135 x 165 ซม.

สมชัย ทัดถิกโกศล
โครงสร้างสังคม 2521
สีน้ำมันบนผ้าใบ 72 x 95 ซม.

- จิตรกรรมและวารณกรรม
- นาวเซอร์เรียลลิสต์
- ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

ด้านลัทธิเหตุผลนิยม (Rationalism) และลัทธิธรรมชาตินิยม (Naturalism) ซึ่งให้ความสำคัญแต่เฉพาะสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผล เชื่อแต่สิ่งที่เห็นได้ จับต้องได้ ได้พิสูจน์ได้อย่างสุดโต่ง เพราะต้องการพลิกคว่ำหรือลบล้างค่านิยมของสังคมและขนบทางศิลปวรรณกรรมซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นกลางในฝรั่งเศส โดยเฉพาะในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 นั้น สังคมไทยช่วงที่เกิดความนิยมเรื่องเซอร์เรียลลิสม์ คือปลายคริสต์ศตวรรษนี้ ยังอยู่ในบริบทของวัฒนธรรมเดิมแม้ว่าจะมีคนที่อยู่ในระดับกลางๆ ของสังคม แต่แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นกลางในประเทศไทยก็ยังไม่ชัดเจนหรือแยกห่างจากกลุ่มสังคมอื่นเด่นชัดพอที่จะนิยามหรือตั้งตัวเป็นศัตรูต่อได้ อนึ่ง สังคมไทยไม่ให้ความสำคัญแก่เรื่องของเหตุผลเท่าใดนักอยู่แล้ว การที่ศิลปินและนักเขียนไทยยกเอาเรื่องความไร้เหตุผลมานำเสนอในผลงาน จึงจะถือว่าเป็นการขัดต่อค่านิยมของสังคมไม่ได้ถนัดนัก อย่างมากที่สุดก็เป็นเพียงการล้อเลียนเสียดสีการถือเหตุผลผิดๆ ไม่ได้ประณามระบบเหตุผลโดยตรง

ในเมื่อสังคมตะวันตกยุคเหตุผลนิยม ถือว่าการเอาคนมาต่อกับสัตว์หรือพืชหรือวัตถุเป็นสิ่งขัดต่อหลักความเป็นจริง พวกเซอร์เรียลลิสต์จึงต่อต้านค่านิยมนี้อย่างรุนแรง โดยเน้นความสมจริงของรูปคนกับสิ่งอื่นที่ต่อกัน เพื่อให้ความขัดแย้งปรากฏชัดอย่างน่าตระหนก การสร้างความขัดแย้งในกรณีเช่น ก้อนหินลอย การดำเนินเรื่องโดยไม่คำนึงถึงลำดับต่อเนื่องของเหตุการณ์ตามความเป็นจริง ฯลฯ ก็เป็นความพยายามที่จะต่อต้านเหตุผลในทำนองเดียวกัน แต่ถ้าหันมาพิจารณาดูระบบความเชื่อในสังคมไทยบ้าง ก็ให้เห็น

ได้ว่า ถึงแม้จะยอมรับเรื่องลำดับเหตุการณ์ตามความเป็นจริง แต่ความเชื่อเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ เรื่องวิญญาณ ผีสาง และพลังจิต ก็ยังเป็นความเชื่อหลักของสังคมอยู่ ดังนั้นก้อนหินลอยได้ หรือสิ่งที่มีชีวิตมีลักษณะผสมระหว่างคนกับสัตว์หรือสัตว์ต่างชนิด จึงมีได้และเป็นไปได้ เสมอ ไม่เฉพาะแต่ในตำนานเท่านั้น ภาพหรือภาพพจน์ทำนองนี้จึงไม่มีพลังที่จะเข้าปฏิกิริยาจากผู้อ่านในสังคมไทยได้เท่ากับที่ผลงานเซอร์เรียลลิสต์สร้างผลกระทบในสังคมตะวันตก

2. สิ่งที่นักเขียนและศิลปินไทยไม่ได้รับมาจากเซอร์เรียลลิสม์เห็นจะได้แก่แนวคิด ปรัชญาการต่อต้านเหตุผล การต่อต้านศาสนาและการให้คุณค่าแก่ผู้หญิง ในฐานะ **“มหาสัจญา”** เพราะคนไทยมีบริบททางวัฒนธรรม สังคม และการเมืองที่ต่างจากกลุ่มเซอร์เรียลลิสต์ ส่งผลให้แนวคิดในเรื่องเหล่านี้ต่างไปด้วย พวกเซอร์เรียลลิสต์ฝรั่งเศสตั้งตนเป็นศัตรูกับชนชั้นกลางและคริสต์ศาสนา เพราะถือว่าทั้งสองฝ่ายนั้นเป็นต้นเหตุที่นำประเทศหรือโลกเข้าสู่สงครามทั้งโดยตรงและโดยอ้อม วิธีที่จะแสดงความเป็นปฏิปักษ์ก็คือ ต่อต้านค่านิยมของชนชั้นกลางและจริยธรรมความเชื่อของคริสต์ศาสนา ส่วนกรณีของไทย ตอนที่รับแนวนิยมของเซอร์เรียลลิสต์มาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายนั้นเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกือบ 20 ปี อันเป็นช่วงที่ไม่เหลือเค้าของความเดือดร้อนอันเนื่องมาแต่สงครามเท่าใดแล้ว ความคิดที่จะเคืองแค้นผู้นำประเทศเข้าสู่สงครามก็เลือนลางไปแล้ว ที่สำคัญก็คือศาสนาหรือองค์ครศาสนาของไทยไม่เคยมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับสงครามเลย ดังนั้นความรู้สึกที่เป็นอริกับศาสนาก็ไม่เกิดขึ้น ทั้งหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้ลดการยึดมั่นถือมั่น ตลอดจนการเน้นเรื่องการปลงและกฎแห่งกรรมก็เอื้อต่อการระบายความกดดันทางใจ ทำให้ไม่ได้เก็บสะสมความคับข้องใจหรือความขุ่นแค้นไว้มากจนเกิดการปะทุระเบิดเหมือนพวกเซอร์เรียลลิสต์ ความบิบบัคทางการเมืองและสังคมของไทยไม่เข้มข้นเท่าของสังคมฝรั่งเศสยุค

ภัณฑารักษ์และบรรณารักษ์
 มิวเซียมแห่งชาติ
 ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

ต้นคริสต์ทศวรรษที่ 20 ถึงแม้จะผ่านยุคที่มีสงคราม
 เวียดนาม การปราบผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เหตุการณ์
 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 แต่สอง
 เหตุการณ์แรกก็ไม่กระทบถึงผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ
 โดยตรง สองเหตุการณ์หลังอาจกระทบกระเทือน
 บ้าง แต่ความรุนแรงของเหตุการณ์ก็ไม่อาจจะเทียบ
 ได้กับสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ที่กระทบถึง
 ชีวิตของพวกเซอร์เรียลลิสต์ในฝรั่งเศสและยุโรป
 ผลงานของศิลปินและนักเขียนไทยในกลุ่มที่นิยม
 เทคนิค กลวิธีแบบเซอร์เรียลลิสต์และมีเนื้อหาเกี่ยว
 กับสังคม เช่น ประเทือง เอมเจริญ สมชัย หัตถกิจ
 โภศล จิระศักดิ์ พัฒนพงศ์ สุวัฒน์ ศรีเชื้อ และ
 สุชาติ สวัสดิ์ศรี ถึงจะมีการต่อต้านสงครามหรือความ
 รุนแรงอยู่บ้าง แต่ก็มิมีลักษณะเป็นเชิงสะท้อนเหตุ-
 การณ์ประกอบการวิจารณ์โดยใช้ความคิดมากกว่าพลัง
 อารมณ์เพื่อเราให้เกิดความคิดที่จะปฏิรูประบบสังคมให้ดี
 ขึ้นไม่ถึงกับจะล้มล้างสังคมเดิมโดยสิ้นเชิงเหมือน
 พวกเซอร์เรียลลิสต์

3. การที่ศิลปินและนักเขียนไทยเลือกรับแรง
 บันดาลใจเฉพาะด้านรูปแบบ เทคนิค กลวิธี เหตุหนึ่ง
 อาจจะเป็นด้วย ไม่ได้รับรู้หรือไม่สนใจแนวคิดซึ่งมี
 ลักษณะแย้งกับวัฒนธรรมไทย นักวิชาการบางคนอาจ
 ได้รับข้อมูลข่าวสารมาก แต่อาจถูกจำกัดด้วยเวลาและ
 โอกาส ทำให้ถ่ายทอดได้น้อยหรืออาจจะเห็นว่าแนว
 คิดนั้น (โดยเฉพาะเรื่องเพศ) เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร
 เผยแพร่ต่อสาธารณชน รสนิยมของคนไทยทั่วไปที่ชอบ
 ความสวยงาม ความประณีต ต่อเนื่อง ก็อาจเป็นเหตุ
 หนึ่งที่ทำให้มีผู้วาดหรือเขียนแบบอัตโนมัติที่ออกจาก
 จิตใต้สำนึกน้อย อนึ่ง การที่ศิลปินไทยนิยมวาดภาพ
 แนวเซอร์เรียลลิสต์แบบ figurative (สายดาลี มากริตต์
 ฯลฯ) มากกว่าแบบ abstract (สายมัซซงมิโร
 ฯลฯ) นั้น นอกจากจะเป็นเพราะต้องการสื่อความแล้ว
 ก็อาจเป็นเพราะรับสืบทอดรสนิยมของศาสตราจารย์
 ศิลป์ พีระศรี ด้วยอีกประการหนึ่ง

4. การที่ศิลปินไทยได้รับแรงบันดาลใจส่วนใหญ่
 ทางด้านเทคนิคกลวิธีหรือรูปแบบวิธีการนำเสนอ ซึ่ง

เห็นด้วยตามากกว่าแนวคิดแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญ
 หรือไม่สนใจรับรู้จุดยืนและปรัชญาของลัทธิเซอร์-
 เรียลลิสต์เท่าใดนัก อาจเป็นเพราะข้อเขียนเกี่ยวกับ
 เซอร์เรียลลิสต์ในภาษาไทยมีอยู่น้อย การเผยแพร่ข้อ
 มูลในเรื่องนี้มีส่วนคลาดเคลื่อน และส่วนใหญ่ไม่ได้
 ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน ศิลปินไทยมีข้อจำกัดใน
 การรับสารจากหนังสือภาษาต่างประเทศทั้งฝรั่งเศส
 และอังกฤษ นอกจากนั้นยังเริ่มความเคลื่อนไหวแนว
 นี้ช้าเพราะอยู่ห่างไกลจากแหล่งกำเนิดของขบวนการ
 เซอร์เรียลลิสต์ต้นตำรับมากจนไม่มีโอกาสที่จะได้ติด
 ต่อสื่อสารระหว่างกันโดยตรง จึงเกิดการตีความโยง
 ประเด็นความมหัศจรรย์ของปาฏิหาริย์ตามตำนาน
 ทางพุทธศาสนา และตัวละครในวรรณคดีไทยเข้า
 ไปพันกับการปะติดปะต่อเสรีและแนวคิดปฏิเสธ
 เหตุผลของเซอร์เรียลลิสต์ และทั้งมีการทวนกลับไป
 ค้นคว้ารูปแบบจิตรกรรมไทยโบราณมาปรับปรุง
 ประยุกต์ด้วยเทคนิคกลวิธีที่ยืมจากเซอร์เรียลลิสต์
 มาใช้ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ใหม่ และเพื่อสื่อสารกับ
 คนร่วมสมัยทั้งไทยและเทศ

5. การนำเอาภาพจากความฝันมาผสมผสาน
 กับความเป็นจริงหรือปะติดปะต่อกันอย่างเสรี ซึ่ง
 เป็นกลวิธีหนึ่งของเซอร์เรียลลิสต์นั้น เป็นอีกวิธีหนึ่ง
 ที่ศิลปินไทยนิยมทำ แต่ในบางกรณีของไทยอาจจะ
 เป็นการผสมผสานสิ่งที่เกิดขึ้นจากจินตนาการ หรือ
 ความฝันล้วนๆ อย่างสนุกมือโดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นของ
 แปลก เพราะอันที่จริงก็เป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับ
 พื้นฐานดั้งเดิมอยู่แล้ว ส่วนข้อที่กลุ่มเซอร์เรียลลิสต์
 จะมีแนวคิดเบื้องหลังอย่างไรวินั้น ดูจะไม่ใช่อะไรที่ศิลปิน
 และนักเขียนไทยส่วนใหญ่เห็นว่ามียุทธศาสตร์ถึงขนาด

• จิตรกรรมและวารสารกรรม
 • แนวเซอร์เรียลลิสต์
 • ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

ที่จะยอมรับหรือต้องศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง เพราะสิ่งที่เห็นที่สำคัญหรือเป็นแก่นสาร น่าจะได้แก่ความคิดจิตใจอย่างไทยๆ รูปแบบ เทคนิค กลวิธี ตลอดจน รายละเอียดหรือองค์ประกอบของภาพศิลปะเซอร์เรียลลิสต์ (หรือศิลปะแนวอื่นๆ) เป็นแต่เพียงเครื่องมือที่ยืมมาใช้สื่อความรู้สึกนึกคิดของผู้สร้างออกมาเท่านั้น การรับ “ของนอก” มาประยุกต์ใช้นั้นเป็นสิ่งที่คนไทยไม่เฉพาะแต่ศิลปินทำอยู่แล้วเป็นปกติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องเสียหายแต่ประการใด ระดับคุณภาพของผลงานต่างกันแต่ฝีมือ ความชาญฉลาดในการผสมผสานลักษณะเด่นของตะวันตกและตะวันออกอย่างแนบเนียน โดยที่ยังคงเอกลักษณ์ของไทยในเชิงประยุกต์และผสมผสานไว้อย่างเหนียวแน่น

6. ผลงานของนักเขียนและศิลปินไทยต่อด้านศาสนาแต่เฉพาะรายละเอียดบางอย่าง ไม่ได้โจมตีสถาบันศาสนาหรือหลักธรรม แต่โจมตีเนื่องจากการตีความบางลักษณะ และออกมาในรูปประชดเสียดสีมากกว่าลัทธิลัทธิเพื่อเสนอแนวทางใหม่ มีการเอาตำนานชาดกเดิมมาเป็นฐาน เพื่อสร้างภาพอุปมาใหม่ให้รูปแบบและการนำเสนออย่างใหม่ เช่น กรณีของถวัลย์ ดัชนี แต่ก็ยังคงสาระเค้าความคิดหรือการตีความเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่ ที่ใหม่ก็คือ กลวิธีการนำรายละเอียดของภาพที่ยืมหรือพัฒนาจากตะวันตกมาประสานกับกลวิธีของตะวันออกและลักษณะเฉพาะตน ทำให้ผลงานจิตรกรรมและวาดเส้นของเขา ดูแปลกใหม่ขึ้น พอที่จะดึงดูดสายตาและความสนใจของผู้ร่วมสมัยทั้งที่ร่วมและต่างวัฒนธรรม

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ศิลปินไทยรับแรงบันดาลใจเชิงเทคนิค กลวิธีและรูปแบบการนำเสนอจาก

จิตรกรรมของซัลวาดอร์ ดาลี มากที่สุด แต่ภาพที่ให้แรงบันดาลใจแก่ศิลปินไทยที่เด่นชัดที่สุดในกลุ่มที่นำมาศึกษาคือ พระไครสต์ของเซนต์จอห์นออฟเดอะครอสส์ (ค.ศ. 1951) นั้น เป็นภาพที่ดาลีวาดขึ้นหลังจาก “ถูกขับ” ออกจากกลุ่มแล้ว และแสดงจุดยืนที่ตรงข้ามกับอุดมการณ์ของเซอร์เรียลลิสต์โดยสิ้นเชิง

7. ตามลักษณะของพวกเซอร์เรียลลิสต์ ผู้หญิงมีความสำคัญในฐานะ “มหาสัจญา” คือเป็นสื่อหรือหนทางไปสู่ “ความรอด” ในชาตินี้แทนคริสต์ศาสนา เพราะเพศสัมพันธ์เป็นทางหนึ่งนำไปสู่ “ความรู้” หรือ “ความจริงสูงสุด” ซึ่งเป็นภาวะที่อยู่เหนือความขัดแย้งทั้งปวง ความเชื่อนี้เป็นปฏิกิริยาต่อจริยธรรมทางเพศของสังคมนั้นชั้นกลางในฝรั่งเศสช่วงนั้นอย่างรุนแรง ส่วนนักเขียนและศิลปินไทย เท่าที่ปรึกษาจากผลงานทั้งก่อนและหลังจากที่รับแรงบันดาลใจจากเซอร์เรียลลิสต์แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีทัศนคติทางเพศต่างไปจากมาตรฐานของสังคมซึ่งมีอยู่ในกรอบของศาสนาพุทธแต่อย่างใด

แต่เดิมมาชายไทยมีทัศนคติต่อผู้หญิงไม่สูงนัก ให้เกียรติแต่เฉพาะแม่เป็นสำคัญ (“ร้อยชู้ฤาเท่าเนื้อเมียตน เมียแล่พันญาติแม่ได้” ลิลิตพระลอ) ผู้หญิงทั่วไปอยู่ในชายที่จะคว่าเอามาเป็นวัตถุบำเรอได้ถ้าไม่เป็นการละเมิดสิทธิของชายอื่น (“เมียของเขาเจ้าอย่าได้ทำร้าย สาวแก่แม่มายเอาเถิดควา” ขุนช้างขุนแผน) ผู้หญิงคือ มารของผู้มุ่งสละโลกเป็นข้าศึกต่อพรหมจรรย์ และ “เป็นเกาะแก่งกีดกันกระแสนกฤตล” (มหาเวสสันดรชาดก) ผู้หญิงในอุดมคติของชายไทยต้องเป็นคนสวย มีเสน่ห์ทางเพศ วานอนสอนง่าย ไม่มีปากมีเสียง เก่งการบ้านการเรือน ไม่เป็นหมัน ไม่ขี้ทิ้ง ถ้ามีทรัพย์ด้วยยิ่งดี (ดังที่มีสำนวนพูดเล่นกันว่า “รูปสวย รวยทรัพย์ อับปัญญา พ่อตาย แม่ยายโง่”)

หลังรับแรงบันดาลใจจากเซอร์เรียลลิสต์ ปรากฏว่าทัศนคติของศิลปินและนักเขียนไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง จะไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปในแง่ที่เป็นบวกยิ่งขึ้นเท่าใด ทั้งนักเขียนและศิลปินไทยดูเหมือนจะได้วิธี

จิตรกรรมและวารณกรรม
แนวเซอร์เรียลลิสต์
ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

แปลกใหม่ที่จะดักดวงผลประโยชน์จากความเป็นผู้หญิงได้นั้นมีอยู่ยิ่งขึ้นมากกว่า ที่เห็นได้ชัดก็คือเอาผู้หญิงเป็นเครื่องมือสำหรับวิพากษ์วิจารณ์สังคมและแสดงนัยทางเพศอย่างโจ่งแจ้งกว่าเดิม แต่ความคาดหวังเกี่ยวกับผู้หญิงก็ไม่ปรากฏว่ามีเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน (แนวความคิดเห็นใจผู้หญิงมีปรากฏอยู่ประปรายทั้งก่อนและหลังการรับอิทธิพลจากเซอร์เรียลลิสม์จึงไม่อาจนำมาสัมพันธ์กับการรับแรงบันดาลใจจากพวกเซอร์เรียลลิสต์ได้)

จิตรกรบางคนบอกว่าเห็นใจผู้หญิง (โสเภณี) แต่ผลงานที่ออกมาไม่ชัดเจนว่าเป็นความจริง เช่นกรณีของ สมชัย หัตถกิจโกศล และ ไพศาล ธีรพงศ์-วิษณุพร ในกรณีของ สุวัฒน์ ศรีเชื้อ สุชาติ สวัสดิ์ศรี และ แก้ว ลายทอง ก็เอาผู้หญิงมาใช้เป็นเครื่องมือเสนอความคิดเชิงวิพากษ์หรือนัยเสียดสีสังคมจากมุมมองของผู้ชาย โดยไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้หญิงเท่าใดนัก ตัวอย่างก็คือ วิถีแก้ปัญหาการข่มขืนผู้หญิงของสุวัฒน์ด้วยการปั้นรูปหญิงเปลือยนอนอ้าขาอยู่กลางสนามหลวงให้ผู้ชายกลัดมันได้บำบัดความใคร่ ซึ่งอันที่จริงเท่ากับเป็นการตอกย้ำความเจ็บปวดของเพศหญิงให้มากขึ้นไปอีก ชายไทยไม่ได้ให้ความสำคัญแก่เรื่องเพศถึงระดับปรัชญาแบบกวีเซอร์เรียลลิสต์ ถึงจะชอบพฤติกรรมทางเพศเหมือนกันแต่ทัศนคตินั้นต่างกัน น่าสังเกตว่าในขณะที่ชายไทยส่วนใหญ่เห็นว่าเรื่องเพศเป็นความบันเทิง ผู้หญิง (รวมทั้งศิลปินหญิง เช่น นัยนา โชติสุข) ยังเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอาย ไม่ใช่หนทางไปสู่ “**ความรอด**” หรือ “**ความหลุดพ้น**” อย่างที่พวกเซอร์เรียลลิสต์ประกาศไว้ในแถลงการณ์ อนึ่ง นิยามของคำว่า “**ความหลุดพ้น**” และ “**เสรีภาพ**” ของศิลปินและนักเขียนไทยกับพวกเซอร์เรียลลิสต์น่าจะไม่เหมือนกัน เพราะมาจากฐานของความเชื่อต่างระบบ ตามหลักพุทธศาสนา เรื่องเพศเป็นกิเลสที่พึงสละให้สิ้นก่อนที่จะบรรลุถึงความหลุดพ้นได้สำเร็จ ไม่ใช่มรรควิธีสู่ความหลุดพ้นดังเช่นที่พวกเซอร์เรียลลิสต์ยึดถือ แม้ความเปรียบเกี่ยวกับผู้หญิงบางลักษณะจะคล้าย

กัน แต่ข้อที่พึงตระหนักก็ถือเป็นอุปมาที่มาจากแนวความคิดที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ส่วนของพวกเซอร์เรียลลิสต์ที่กล่าวถึงการตีแม่ว่าเป็นสิ่งที่น่าสนุก น่าทำ “Il faut battre la mère quand elle est chaude” (ต้องตีแม่ตอนที่แกร้อนรัก) อาจมองเผินๆ ดูคล้ายกับอุปมาเกี่ยวกับการ “ฆ่าพ่อฆ่าแม่เพื่อบรรลุนิพพาน” อยู่บ้าง เพราะเกี่ยวกับการทำร้ายแม่ด้วยกัน แต่ก็เห็นได้ชัดเจนว่าเจตนาที่ต่างกันไกลลิบ

8. เนื่องจากมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ภูมิหลังทางวัฒนธรรมบริบททางสังคม การเมือง และความเชื่อทางศาสนาถึงเพียงนี้ **ก็ไม่จำเป็นต้องแปลกใจที่ผลของการวิจัยจะสรุปได้ว่า ศิลปินและนักเขียนไทยเท่าที่มีผู้ระบุว่า เป็นเซอร์เรียลลิสต์นั้นอย่างมากก็เป็นแค่ผู้ยอมรับแบบกลวิธี เทคนิค ฯลฯ ของกลุ่มเซอร์เรียลลิสต์มาผสมผสานกับเนื้อหาตลอดจนรูปแบบและกลวิธีของไทยโบราณและชาติตะวันตกอื่นๆ เพื่อใช้สื่อเอกลักษณ์หรือรสนิยมเฉพาะตนออกมามากกว่า** ถึงศิลปินและนักเขียนบางคน เช่น เกียรติศักดิ์ ชานนารถ วิโรจน์ นัยบุตร แก้ว ลายทอง ฯลฯ จะมีลักษณะทางจิตวิทยาคล้ายคลึงกัน แต่ก็ต่างด้วยจุดยืนและความเข้มข้นของพลังอารมณ์ที่แสดงออกด้วยภาพ หรือภาพพจน์ ส่วนอังคาร กัลยาณพงศ์ นั้น จากการวิเคราะห์ผลงานของเขาทั้งทัศนศิลป์และวรรณศิลป์ได้ข้อสังเกตว่า มีทั้งความพ้องทางจิตวิทยา และการรับแรงบันดาลใจจากจิตรกรรมของศิลปินเซอร์เรียลลิสต์บางภาพด้วย

9. การต่อต้านลัทธิเหตุผลนิยมของพวกเซอร์เรียลลิสต์ก่อให้เกิดภาพและภาพพจน์ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะไม่ขึ้นต่อเหตุผลของภาพในวรรณคดี

* ศึกษารวมและวารสารกรรม
 * แนวเซอร์เรียลลิสต์
 * ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527*

และจิตรกรรมไทยโบราณ ทำให้นักวิชาการนักเขียน และศิลปินไทยนำทั้ง 2 อย่างมาเชื่อมโยงกันใน ลักษณะที่ถือว่าเป็นสิ่งเดียวกัน และเกิดความภูมิใจ ว่าไทยก็มีศิลปะและวรรณกรรม “เหนือจริง” หรือ “เซอร์เรียลลิสต์” มาก่อนฝรั่ง ผลก็คือเกิดความ นิยมที่จะกลับไปหยิบเรื่องราว ตำนาน ภาพ และ กลวิธีของเก่ามา “ปิดฝุ่น” ทำให้มีสีสันรูปแบบการ นำเสนอใหม่ โดยผสมผสานเทคนิค กลวิธี ภาพพจน์ ของศิลปะตะวันตกโดยเฉพาะเซอร์เรียลลิสต์เข้าไป ด้วย เกิดเป็นศิลปะไทยร่วมสมัยและวรรณกรรม แนวก้าวหน้าที่มีรสชาติแปลกจากเดิม ซึ่งนับว่าเป็น หนทางใหม่สำหรับระบายอารมณ์ ความรู้สึก จินตนา การ ความเครียด ความกดดันทางใจหรือทางสังคม การเมือง พร้อมกับแสวงหาชื่อเสียงและการยอมรับ จากสังคมไปในตัว จะเห็นได้ว่า นัยหลังนี้แสดงถึง จุดยืนที่ต่างจากกลุ่มเซอร์เรียลลิสต์อย่างมาก แต่เมื่อ สำรวจย้อนกลับไปแล้วการมีจุดยืนต่างกันนี้ก็ไม่ใช่เรื่อง แปลก เพราะอันที่จริงการเชื่อมโยงเซอร์เรียลลิสต์ กับศิลปะวรรณคดีไทยก็เกิดขึ้นจากความเข้าใจคลาด เคลื่อนในการแปลและบัญญัติศัพท์แบบตัวต่อ ตัว (Sur-เหนือ realism-ความเป็นจริง) โดยไม่ได้ พะวงถึงนัยประหวัดของคำ หรือไม่ได้สอบสวนหรือ ค้นคว้าถึงเบื้องหลังของการสร้างหรือกำหนดนิยาม ของคำว่า Surrealism ในบริบทของกลุ่มที่มีเบรอตง เป็นหัวหน้า อันที่จริงลักษณะไม่สอดคล้องกับความ เป็นจริงที่ปรากฏในศิลปะวรรณคดีไทยนั้น อาจนิยาม ด้วยคำว่า “เหนือจริง” ตรงกับคำว่า “Surrealist” หรือ “ลัทธิเหนือจริง” ตรงกับ “Surrealism” ทำให้ เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนสับสน ดังนั้น เมื่อก้าว ถึงลัทธินี้ ถ้าจะใช้คำทับศัพท์เสียเลยก็น่าจะดีกว่า

กล่าวโดยสรุป เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่า แรง กระตุ้นความบันเทิงใจจากเซอร์เรียลลิสต์ไม่มีผล กระทบ ต่อการสร้างสรรคของศิลปินและ นักเขียน

ไทยในช่วงเวลาที่ศึกษา หรือแม้แต่หลังจากนั้น แต่ อย่างไร ก็ตาม ก็เห็นได้ว่าศิลปินไทยร่วมสมัยและนัก เขียนไทย “แนวก้าวหน้า” ได้พยายามใช้วิจารณ์ญาณ ในการเลือกรับ ปรับ แปลง และประยุกต์แรงบันดาลใจ ดังกล่าวให้เข้ากับเอกลักษณ์ไทยอย่างแนบเนียน โดยเฉพาะในวงการศิลปะ

8. ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ น่าจะเป็นแรงกระตุ้นให้มีการ ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มและพัฒนาการ ของศิลปวรรณกรรมร่วมสมัยในประเทศไทยให้กว้าง ขวาง ลึกซึ้ง และหลากหลายยิ่งขึ้นไปอีก นอกจากนี้ ยังน่าจะช่วยให้อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย ศิลปิน นักเขียน ตลอดจนผู้สนใจศิลปวรรณกรรม ตระหนัก ถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับทัศนศิลป์ หรือศาสตร์แขนงอื่น ตลอดจนได้เห็นแนวทางการ สร้างสรรคอันเกิดจากการรับแรงบันดาลใจจาก ต่างชาติ ต่างวัฒนธรรมโดยสามารถประสานลักษณะ สากลเข้ากับเอกลักษณ์ไทย ภูมิปัญญาไทย จนเกิด ลักษณะเด่นเฉพาะขึ้นมาได้

จิตรกรรมและวรรณกรรม
แนวเซอร์เรียลลิสต์
ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

เกียรติคุณประกาศ

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541

สาขานิติศาสตร์

เรื่อง

**“การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ
และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการของ
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร”**

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าผลงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร” ของ นายสุรพล นิตไกรพจน์ และคณะ แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเสนอแผนการดำเนินงาน และความเป็นไปได้ในภาพรวมของการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร โดยได้ค้นพบข้อบกพร่องของการดำเนินการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพในปัจจุบัน และได้เสนอแนะแนวทางในการโอนกิจการ ขสมก.ไปเป็นสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจของผู้บริหารที่รับผิดชอบเพื่อโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานครไปดำเนินการในรูปสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพต่อไป คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้ผลงานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2541 สาขานิติศาสตร์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

“การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการของ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร” (Transferring the Bangkok Mass Transit Authority from the Ministry of Transport and Communications to the Bangkok Metropolitan Administration : Analysis and Proposal)

1. คณะผู้วิจัย

นายสุรพล นิติไกรพจน์¹
 นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์¹
 นางสาวพัชรี สีโรส¹
 นายสมคิด เลิศไพฑูรย์¹
 นายสกนธ์ วัลย์บุญวัฒนา¹
 นายสุรศักดิ์ มณีศรี¹

นายสมชาย ศุภธาดา¹
 นายวิชัย ทิรัญวงศ์²
 นางสาวจิรวรรณ เดชานินท์¹ และ
 นายวีระพล สุวรรณันต์³

¹ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 221-6171-80

² ธนาคารแห่งประเทศไทย โทร. 283-5012

³ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทร. 377-7400-19 ต่อ 307

• หลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงาน
 • ในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
 • ให้กรุงเทพมหานคร

2. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

- คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2539 เห็นชอบด้วยในหลักการการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ให้กรุงเทพมหานคร (กทม.) รับผิดชอบ โดยมอบหมายให้กระทรวงคมนาคมรับไปเจรจากับกระทรวงมหาดไทย (กทม.) เพื่อร่วมกันพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และกระบวนการการโอนกิจการ รวมทั้งปัญหาหนี้สินของ ขสมก. ตามแนวทางเลือกที่จะเกิดประโยชน์เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

- การประชุมการโอน ขสมก. ให้ กทม. ครั้งที่ 1 / 2539 เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2539 มีผู้แทนจาก กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กรุงเทพมหานคร และ ขสมก. เข้าร่วมพิจารณา โดยที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการว่าจ้างที่ปรึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐมาทำการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของ ขสมก. อย่างเป็นระบบ เพื่อทำการวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอน ขสมก. ให้ กทม. ต่อไป

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยโครงการศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาทางวิชาการ (Thammasat University Research and Consultancy Center : TU-RAC) ได้รับความพิจารณาให้เป็นที่ปรึกษาของกระทรวงคมนาคม ในการจัดทำรายงานการศึกษาความเหมาะสมในการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการของ ขสมก.

ให้แก่ กทม. ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2539

- กระทรวงคมนาคม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ได้ลงนามในสัญญาว่าจ้างให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นที่ปรึกษา เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการ ขสมก. ให้ กทม. รับผิดชอบ ตามสัญญาจ้างที่ปรึกษา เลขที่ สปค 15/2539 ลงวันที่ 26 กันยายน 2539

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาคือความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการของ ขสมก. ให้ กทม. มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อทำการศึกษาและวิเคราะห์ความเหมาะสมพร้อมทั้งเสนอทางเลือก (Alternatives) เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการในการโอนกิจการของ ขสมก. ให้ กทม. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

4. ระยะเวลาทำการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยได้ใช้เวลาประมาณ 150 วันโดยตามสัญญาในครั้งแรกมีระยะเวลาเพียง 60 วันนับตั้งแต่วันที่ได้มีการลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา คือวันที่ 26 กันยายน 2539 - วันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 ต่อมาได้มีการอนุมัติให้ขยายเวลาออกไปถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540

5. สรุปผลการวิจัย

เมื่อได้นำเสนอภาพทั่วไปและการวิเคราะห์ที่ต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการขนส่งมวลชนโดยองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) แล้ว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เสนอในงานวิจัยนี้ว่า เมื่อพิจารณารูปแบบที่เป็นไปได้ต่างๆ ในการโอนกิจการ ขสมก. ไปยังกรุงเทพมหานคร (กทม.) ตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว รูปแบบที่น่าจะมีความเหมาะสมในทางทฤษฎีและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากที่สุด คือ การ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ให้กรุงเทพมหานคร

จัดตั้งสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพขึ้น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 95 เพราะรูปแบบขององค์กรที่จะจัดตั้งขึ้นนี้จะมีความเป็นนิติบุคคล เป็นอิสระ และมีองค์กรในการบริหารของตนเองแยกต่างหากมาจาก กรุงเทพมหานครได้ โดยยังคงมีฐานะการเป็นนิติบุคคลมหาชนที่จะยังคงมีสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในฐานะหน่วยงานขององค์การปกครองท้องถิ่นของรัฐได้อีกต่อไป ทั้งนี้ โดยได้เสนอให้ กรุงเทพมหานครเป็นผู้ลงทุน ในสัดส่วนที่มากที่สุด ในสหการนี้ คือ ร้อยละ 70 ของทุนทั้งหมด โดยกรุงเทพมหานครจะลงทุนด้วยวิธีการออกพันธบัตรของกรุงเทพมหานคร ในวงเงินจำนวน 2,000 ล้านบาท เพื่อนำเงินมาลงทุนในสหการ และกรุงเทพมหานครจะชำระหนี้พันธบัตรคืนจากส่วนของรายได้ที่มาจากมาตรการการเพิ่มส่วนแบ่งของรายได้ให้แก่ท้องถิ่น และการกำหนดอัตราภาษีหรือฐานภาษีใหม่เพิ่มขึ้นสำหรับกรุงเทพมหานคร ซึ่งรัฐบาลจะต้องให้การรับรองยืนยันการเพิ่มรายได้ดังกล่าว แก่กรุงเทพมหานครเพื่อให้สามารถรองรับภาระในกิจการขนส่งมวลชนนี้ได้ โดยเงินลงทุนส่วนที่ยังขาดอยู่กรุงเทพมหานครจะไม่ต้องรับภาระลงทุน หากแต่รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังจะรับภาระลงทุนในส่วนที่ขาดอยู่ให้ โดยคำนวณจากสินทรัพย์ของ ขสมก. เดิมที่โอนมาให้เป็นทรัพย์สินของสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพแทน

นอกจากกรุงเทพมหานครแล้ว ที่ปรึกษาได้เสนอให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนลงทุนเป็นฝ่ายข้างน้อยในกิจการสหการนี้ด้วย โดยส่วนราชการที่มีส่วนร่วมลงทุนนั้นจะลงทุนโดยไม่ต้องนำเงินมาลงทุนโดยตรง หากแต่คำนวณส่วนของทุนจากสินทรัพย์เดิมของ ขสมก. ที่โอนให้แก่กรุงเทพมหานครนั่นเอง แต่สำหรับรัฐวิสาหกิจสองแห่งที่จะมามีส่วนร่วมลงทุนในกิจการนี้จะต้องลงทุนเป็นวงเงินจริง โดยการหักหนี้ค้างชำระค่าน้ำมันของ ขสมก. ในกรณีของ ปตท. และสำหรับการทางพิเศษแห่งประเทศไทยนั้น จะลงทุนโดยการให้สิทธิ ค่าผ่านทางพิเศษ

สำหรับรถโดยสารประจำทางของสหการ จนครบมูลค่าของทุนที่จะต้องนำมาร่วมลงทุนในสหการ

สำหรับปัญหาการจัดการเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์นั้น งานวิจัยนี้กำหนดให้สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพรับโอนพนักงาน ขสมก. ไปทั้งหมด โดยไม่มีการลดค่าจ้างหรือสิทธิประโยชน์ ต่างๆ ของพนักงานให้ต่ำกว่าที่เป็นอยู่เดิม และจะมีหลักประกันการไม่อนุญาติให้เลิกจ้างพนักงานในระยะ 1 ปีแรกของการโอนกิจการ แต่โดยที่โครงสร้างบุคลากรของ ขสมก. เดิมมีจำนวนพนักงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเดินรถอยู่เกินกว่าความจำเป็นอยู่มาก ดังนั้น จึงได้เสนอให้มีการจัดโครงการ ลาออกโดยสมัครใจของพนักงานเพื่อได้สิทธิ ในการรับค่าตอบแทนที่สูงจากองค์กร (Early Retirement) ขึ้น โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานที่จะให้พนักงานลาออกโดยสมัครใจในจำนวนประมาณ 3,000 คนในระยะเวลาประมาณ 2 ปี หลังการโอนกิจการ โดยตั้งวงเงินค่าใช้จ่ายตอบแทนพนักงานไว้สำหรับกรณีนี้ประมาณ 1,400 ล้านบาท และหลังจากดำเนินการตามโครงการดังกล่าวแล้ว งานวิจัยนี้เสนอให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพ การทำงานของพนักงาน เพื่อให้ได้เฉพาะพนักงานที่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานอย่างแท้จริงเหลืออยู่ภายในองค์กร และได้เสนอให้มีการโอนพนักงาน ไปยังบริษัทลูกของสหการที่จะจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งมวลชน ในลักษณะหน่วยกำไร (Profit Center) อีกด้วย

ในด้านการจัดระบบการบริหารงานและการเดินรถ งานวิจัยนี้ได้เสนอให้ใช้โครงสร้างบริหารคล้ายกับที่เป็นอยู่ใน ขสมก. ปัจจุบันกับสหการขนส่ง

การศึกษาหาหนทางร่วมมือกับทางรถไฟกรุงเทพ และแนวทางการดำเนินงานในทางรถไฟขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
ให้กรุงเทพมหานคร

มวลชนกรุงเทพที่จะตั้งขึ้น โดยมีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีผู้แทนข้างมากจากกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรกำหนดนโยบายและควบคุมการบริหาร โดยมีผู้อำนวยการสหการที่แต่งตั้งมา โดยมีกำหนดระยะเวลาเป็นผู้รับผิดชอบการบริหาร กรุงเทพมหานครและรัฐบาล จะควบคุมการบริหารโดยกระบวนการควบคุมภายหลัง (Control Posteriori) แทนการควบคุมก่อนการตัดสินใจ ทั้งนี้ โดยใช้ระบบสัญญาความร่วมมือในการบริหารงานที่ลงนามร่วมกันระหว่างกรุงเทพมหานคร สหการ และกระทรวงการคลังเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายและควบคุมการดำเนินงานเมื่อครบกำหนดระยะเวลาของสัญญาความร่วมมือที่ลงนามไว้ ทั้งนี้ โดยนับแต่เมื่อมีการโอนกิจการ รัฐบาลจะไม่เข้าไปรับภาระในกิจการขนส่งมวลชนอีกต่อไป หากแต่จะผูกพันรับผิดชอบในมาตรการเพิ่มรายได้แก่กรุงเทพมหานครตามที่ได้ตกลงกันไว้เท่านั้น โดยกรุงเทพมหานครจะเป็นผู้รับผิดชอบในต้นทุนค่าพันธะการให้บริการเชิงสังคม(Public Service Obligation : PSO) ของสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพจากรายได้ของกรุงเทพมหานครที่ได้เพิ่มขึ้นจากรัฐบาลเอง โดยสหการจะแยกระบบบัญชีต้นทุนการให้บริการ เชิงสังคมนี้ออกมาให้ชัดเจน ตามข้อตกลงระหว่างฝ่ายต่างๆ เพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินชดเชย ที่กรุงเทพมหานครจะรับภาระจ่ายให้ทุกปีบัญชีตามต้นทุนที่แท้จริงของการให้บริการ

สำหรับในเรื่องการจัดระบบการเดินรถ นอกจากการเสนอให้จัดโครงสร้างพื้นฐานในการเดินรถต่างๆ ให้มารวมอยู่ในระบบและองค์กรเดียวกันภายใต้สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ ทั้งในการกำหนด

จุดจอดรถ การทำป้ายจอดรถและที่พักคนโดยสาร ตลอดไปจนถึงการจัดระบบรถร่วมบริการใหม่รวมการจัดระบบในกิจการรถตู้โดยสารแล้ว งานวิจัยนี้ เสนอให้ปฏิรูประบบการเดินรถประจำทางใหม่โดยใช้กรอบความคิด เรื่องการจัดระบบใหม่ให้เป็น 86 เส้นทาง ตามแนวทางที่เคยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดระบบการจราจร (ศจร.) แล้ว และปรับเปลี่ยนการจัดระบบเส้นทางเดินรถในบางเส้นทางให้สอดคล้องกับเส้นทางรถให้บริการของระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนด้วย

งานวิจัยนี้ ได้เสนอแนวทางในการประเมินราคาทรัพย์สินและวิธีการปฏิบัติสำหรับการโอนกิจการและได้นำเสนอแนวทางการจัดวางระบบบัญชีขององค์กรใหม่ ที่จะต้องมีการแยกระบบบัญชีต้นทุนค่าพันธะการให้บริการเชิงสังคม (PSO) ออกจากบัญชีดำเนินการปกติของสหการ รวมตลอดไปถึงได้จัดการศึกษาในเรื่องการจัดระบบประกันภัยตนเองของสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพด้วย

สำหรับการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับต้นทุนการให้บริการขนส่งมวลชน งานวิจัยนี้ได้แนะนำให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการขาดทุนจากการประกอบการของ ขสมก. มีหลายปัจจัยแต่ปัจจัยหลักที่สำคัญก็คือการที่ถูกกำหนดอัตราค่าโดยสารไว้ต่ำกว่าต้นทุนในการประกอบการ และการต้องรับภาระในพันธะการให้บริการเชิงสังคม (PSO) ซึ่ง ขสมก. ต้องรับภาระโดยไม่มีการสนับสนุนหรือได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนน้อยมากจากรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามการที่กิจการ ขสมก. มีต้นทุนการประกอบการที่สูงมากนั้น ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาการจัดองค์กรประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการมีบุคลากรที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเดินรถในจำนวนที่สูงมากเกินกว่าความจำเป็น รวมตลอดไปถึงปัญหาการไม่มีที่ทำการอยู่จอดรถ และอยู่ซ่อมรถเป็นของตนเอง ทำให้จำเป็นต้องพึ่งพาบุคคลภายนอกในเรื่องเหล่านี้ รวมตลอดไปถึงการไม่ได้รับความสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลเมื่อแรกจัดตั้งองค์กร ทำให้หน่วยงานนี้มีภาระที่ต้อง

การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการของกิจการขนส่งมวลชนกรุงเทพ ให้กรุงเทพมหานคร

แบกรับดอกเบี้ยเงินกู้ในสัดส่วนที่สูงมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ต้นทุนการให้บริการสูงมากเกินกว่าที่ควรจะเป็นด้วยเช่นกัน

แนวทางสำหรับการจัดการปัญหาต้นทุนการให้บริการ งานวิจัยนี้ได้นำเสนอในภาพรวมว่าในอนาคตกิจการขนส่งมวลชนที่ดำเนินการโดยสหการอาจจะสามารถคงราคาค่าโดยสารพื้นฐานอยู่ที่ 3.50 บาทเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้ ภายใต้เงื่อนไขที่สำคัญหลายประการ เช่น การลดจำนวนบุคลากรลงจำนวนหนึ่ง การได้รับความช่วยเหลือในต้นทุนส่วนที่เป็นพันธะการให้บริการเชิงสังคม (PSO) อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริงจากกรุงเทพมหานคร (ซึ่งจะมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากมาตรการเพิ่มรายได้ท้องถิ่นของรัฐบาล) การปรับปรุงเส้นทาง การเดินรถที่ช้าช้อน และการได้สิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานครที่อาจนำมาใช้เป็นอู่จอดรถหรือซ่อมรถได้ ตลอดจนจนถึงการได้สิทธิในการประกอบการเดินรถที่มีค่าตอบแทนการให้บริการสูงในลักษณะเดียวกับ Micro Bus หรือการแยกกิจการบางประเภทออกไปดำเนินการเป็นบริษัทในรูปแบบหน่วยกำไร (Profit Center) เป็นต้น แต่ทั้งนี้ สมมติฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของข้อเสนอนี้ คือ สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพที่จะมีกรุงเทพมหานครเข้ามารับภาระเป็นผู้ดำเนินการหลักนั้น จะต้องไม่รับภาระในส่วนที่เกี่ยวกับภาระหนี้สินที่เคยมีมาแต่เดิม ตลอดทั้งภาระการรับผิดชอบในส่วนของดอกเบี้ยจากหนี้สินที่มีมาก่อนการโอนกิจการทั้งหมดด้วย

โดยผลของการศึกษาวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงเสนอว่าควรจะได้มีการโอนกิจการขสมก. ให้แก่กรุงเทพมหานครโดยเร็ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการในการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของส่วนท้องถิ่น เพราะไม่ว่าจะพิจารณาจากหลักการในเรื่องประสิทธิภาพการจัดการหรือพิจารณาจากการได้รับประโยชน์จากกิจการขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครนั้น ควรจะต้องให้องค์การ

ปกครองท้องถิ่นของคนกรุงเทพมหานครเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเองอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สำหรับในส่วนของรัฐบาลนั้น หากการโอนกิจการจะไม่ก่อให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นสำหรับประชาชนผู้ใช้บริการ แต่จะก่อให้เกิดภาระต่อรัฐบาลเฉพาะแค่เพียงการรับภาระหนี้สินเดิมของกิจการนี้ กับภาระในการสนับสนุนให้กรุงเทพมหานครมีรายได้เพิ่มขึ้นจนเพียงพอที่จะรองรับภารกิจในเรื่องการขนส่งมวลชน (ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันที่มุ่งกระจายรายได้ไปให้ท้องถิ่นรับภาระในการจัดกิจการบริการสาธารณะท้องถิ่นเองอยู่แล้ว) เช่นนี้แล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นใดที่รัฐจะต้องประวิงการโอนกิจการขนส่งมวลชนนี้ไปให้แก่กรุงเทพมหานครอีกต่อไป เพราะการประวิงการโอนกิจการนี้ไว้ นอกจากจะขัดหลักการของการจัดให้บริการสาธารณะของท้องถิ่น และไม่เปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงรากฐานโครงสร้าง การปฏิบัติงานขององค์กรซึ่งดำรงอยู่มาเป็นเวลากว่ายี่สิบปี โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างที่สำคัญแล้ว ยังจะเป็นการก่อกองภาระในทางงบประมาณและในทางการเงินแก่รัฐบาลโดยไม่สิ้นสุดอีกด้วย

เพื่อให้การดำเนินการตามแนวทางที่จะโอนกิจการขนส่งมวลชนกรุงเทพบรรลุผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้นำเสนอขั้นตอนในการดำเนินการโอน และความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมการโอนกิจการ และขั้นตอนการดำเนินงานภายหลังการโอนกิจการไว้ เป็นตารางแสดงขอบเขตและแนวทางการปฏิบัติแต่ละเรื่องไว้ในงานวิจัยนี้ ตลอดจนได้ยกพระราชกฤษฎีกายุบเลิกองค์การขนส่ง

การศึกษาความเป็นไปได้ในการโอนกิจการขสมก. ปี 2541 และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

มวลชนกรุงเทพ และยกย่องพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพขึ้นไว้ เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับการดำเนินการดังกล่าว ตลอดทั้งได้ร่างบันทึก ข้อตกลงร่วมลงทุนในกิจการสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ ของหน่วยงานภาคมหาชนจำนวน 7 หน่วย ที่เสนอให้มีส่วนร่วมในกิจการดังกล่าวไว้ในงานวิจัยนี้ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการโอนและประหยัดระยะเวลาในการเตรียมการสำหรับเรื่องดังกล่าวด้วย

อนึ่ง เพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์มากที่สุด ในทางปฏิบัติ ที่ปรึกษาจึงได้สรุปแนวทางการปรับปรุง กิจการขนส่งมวลชนกรุงเทพในเรื่องต่างๆ ที่ได้เสนอให้ ดำเนินการเมื่อมีการโอนกิจการเฉพาะส่วนที่อาจจะ ดำเนินการได้ภายใต้โครงสร้างของ ขสมก. ปัจจุบัน โดยไม่มีการโอนกิจการไปยังกรุงเทพมหานคร ไว้เป็นบทสุดท้ายในงานวิจัยนี้ เพื่อให้สามารถ นำมาตรการต่างๆ ในแนวทางที่จะปรับปรุงการบริหารกิจการ ขสมก. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมาใช้ ประโยชน์ ภายใต้สภาวะการณ์ปัจจุบันที่ยังไม่มีการ โอนกิจการ หรือความพยายามที่จะโอนกิจการไม่อาจ กระทำได้ เนื่องจากปัญหาในทางการเมือง สังคม หรือ เศรษฐกิจก็ตาม

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

ประโยชน์ที่จะได้รับ คือแนวทางในการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอน กิจการของ ขสมก. ให้แก่ กทม. ดังนี้

1. แนวทางในการโอนกิจการของ ขสมก. ให้แก่ กทม.

ที่ปรึกษาได้เสนอให้ใช้แนวทางในการโอน กิจการของ ขสมก. ให้แก่ กทม. ในรูปแบบของการจัด

ตั้ง “สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ” โดยการตรา พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามมาตรา 95 แห่งพระราช บัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้และเหมาะสม ที่สุด โดยมีเหตุผลและข้อสนับสนุนหลักที่สำคัญ คือ

1.1 “สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ”

จัดตั้งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายมหาชน คือพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 โดยการตรากฎหมาย ลำดับรองขึ้น “พระราชกฤษฎีกา” ซึ่งมีสถานะทางกฎหมายเป็น “นิติ บุคคลตามกฎหมายมหาชน” มีความเป็นอิสระทั้งในด้านการ บริหารกิจการการ งบประมาณ สามารถถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ทำนิติกรรมสัญญา และผูกนิติ สัมพันธ์ใดๆ ได้ด้วยตนเองแตกต่าง หากจาก กทม. จึงจัดได้ว่าเป็น องค์กรที่เหมาะสมและมีความเป็น อิสระที่จะสามารถรองรับการโอน กิจการของ ขสมก. ซึ่งเป็นองค์กร ขนาดใหญ่ได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อ การจัดทำบริการสาธารณะ ของ กทม.รวมตลอดไปจนถึงการที่ จะไม่ต้องอยู่ในข่ายที่จะต้องรับภาระ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามประมวล รัษฎากรดังเช่นนิติบุคคลเอกชน อื่นๆ ด้วย

1.2 “สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ”

มีสถานะเป็น “วิสาหกิจมหาชน” เช่นเดียวกับ ขสมก. จะมีความแตก ต่างก็เพียงความเป็นเจ้าของซึ่ง เปลี่ยนแปลงจาก “วิสาหกิจของรัฐ” มาเป็น “วิสาหกิจขององค์กร ปกครองท้องถิ่น” เท่านั้น จึง สามารถให้หลักประกันความมั่นคงใน การทำงานสิทธิประโยชน์ และ

ภาพกิจกรรมแนะนำในการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงาน ในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ให้แก่กรุงเทพมหานคร

สวัสดิการต่างๆ แก่พนักงานได้ไม่ต่างจากที่เคยได้รับจาก ชมสมก.

- 1.3 **“สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ”** เป็นองค์กรในภาคมหาชน ทำให้สามารถรับโอนทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ ตลอดจนความผูกพันตามสัญญาต่างๆ ที่มีอยู่ของ ชมสมก. มาได้โดยไม่มีปัญหาทางกฎหมาย และไม่ทำให้การดำเนินกิจการต้องหยุดชะงัก
- 1.4 **“สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ”** สามารถรับโอนบุคลากรของ ชมสมก. ทั้งหมดมาโดยผลของกฎหมาย โดยพนักงานไม่ได้รับความกระทบกระเทือนในเรื่องสิทธิประโยชน์ ความมั่นคงในการทำงานและการนับระยะเวลาทำงานต่อเนื่อง โดยไม่ถือว่าเป็นการเลิกจ้างที่จะมีผลให้รัฐต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่พนักงาน ชมสมก. ตามกฎหมายแรงงาน
- 1.5 **“สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ”** สามารถกำหนดอำนาจหน้าที่ วิธีดำเนินงาน การบริหารกิจการภายใน ตลอดจนวัตถุประสงค์ในทางการบริหารที่เหมาะสม มีความคล่องตัวเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของตนเองได้
- 1.6 **“สหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ”** จะสามารถรับช่วงการดำเนินกิจการขนส่งมวลชนต่อเนื่องไป จากการดำเนินกิจกรรมบริการขนส่งมวลชนของ ชมสมก. ได้ทันทีโดยผลของกฎหมาย โดยไม่มีการสะดุดและหรือหยุดชะงักของการให้บริการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการแต่อย่างใด

แนวทางในการโอนกิจการในรูปของการเปลี่ยนจากวิสาหกิจของรัฐ ไปเป็นวิสาหกิจของส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลมหาชน ในรูปของสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตามข้อเสนอที่ปรึกษานี้ นอกจากจะยังสามารถคงสถานะขององค์กรในภาคมหาชนของกิจการขนส่งมวลชนกรุงเทพไว้ได้แล้ว กระบวนการดำเนินการโอนกิจการยังสามารถทำได้โดยอาศัยอำนาจขององค์กรทางบริหารเอง อันจะทำให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและตรงตามนโยบายของรัฐบาล โดยอาศัยการตราพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 และ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องนำเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาแต่ประการใด

2. การลงทุนร่วมกันของสมาชิกสหการ

ที่ปรึกษาได้เสนอให้มืองค์กรที่จะเข้าร่วมก่อตั้งสหการ และจะเป็นที่มาของเงินลงทุนของสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้แก่

- กทม.
- หน่วยงานราชการอื่น ได้แก่ กรมการขนส่งทางบกและกรมทางหลวง (กระทรวงคมนาคม) กระทรวงการคลัง และ กระทรวงมหาดไทย
- รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

การศึกษาตามแหล่งผลึกจากแหล่งหลักกษัตริย์ และการดำเนินงานนโยบายโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร

สัดส่วนของการจ่ายเงินลงทุนร่วมกันนั้น ที่ปรึกษาเสนอว่า เพื่อคงสถานะของความเป็นเจ้าของกิจการขนส่งมวลชนในเมืองหลวงไว้กับ กทม. เพื่อให้ กทม. รับผิดชอบและใช้อำนาจครอบงำเหนือองค์กรนี้ได้อย่างเต็มที่ ในฐานะที่ กทม.จะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก สำหรับภาระในเรื่องขนส่งมวลชนของผู้อยู่อาศัยใน กทม. นี้ต่อไป เห็นควรกำหนดสัดส่วนความเป็นเจ้าของของ กทม. ในสหการขนส่งมวลชนกรุงเทพไว้สูงถึง 70% ของความเป็นเจ้าของ ส่วนที่เหลืออีก 30% ให้เฉลี่ยไประหว่างหน่วยงานที่เหลืออีก 6 หน่วย ได้แก่ กระทรวงการคลัง 10% กรมการขนส่งทางบก กรมทางหลวง และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย หน่วยงานละ 5% กระทรวงมหาดไทย

3 % และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย 2%

กทม. จะลงทุนด้วยเงินจำนวน 3,999.78 ล้านบาท โดยการออกพันธบัตร กทม. เพื่อนำเงินที่ได้มอบให้แก่สหการ จำนวน 2,000 ล้านบาท ส่วนที่ขาดอยู่อีกกึ่งหนึ่งของเงินลงทุนนั้น รัฐบาลจะรับภาระออกใช้แทน กทม.

การศึกษาดูงานระบบในกำกับและ
หลักเกณฑ์ 300 และแผนกดำเนินงาน
ในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
ให้กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก

สภาวิจัยแห่งชาติ	132
คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ	133
คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ	133
คณะทำงานพิจารณาผลงานที่เสนอขอรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ	137
ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณ	138
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2539	
ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	139
ในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2540	
ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัล	141
ผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2539	
ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	142
ในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2540	
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2527-2541	146
ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517-2541	148

สภาวิจัยแห่งชาติ

1. นายชวน หลีกภัย	นายกรัฐมนตรี
2. นายพิชัย รัตตกุล	รองนายกรัฐมนตรี
3. นายศุภชัย พานิชภักดิ์	รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
4. นายปัญญา เกสรทอง	รองนายกรัฐมนตรี
5. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	รองนายกรัฐมนตรี
6. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายสาวิตรี โพธิ์พิก	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายไชยยศ สะสมทรัพย์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. นายชวน หลีกภัย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. พลเอก วัฒนะชัย วุฒิศิริ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
14. นายธาวินทร์ นิยมานเหมินทร์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
15. นายทีเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
16. นายทิสิตู ลือธรรม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
17. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
18. หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
19. นายบองพล อติเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายวิรัช รัตนเศรษฐ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายสมชาย สุนทรวัฒน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
22. นายเนวิน ชิดชอบ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
23. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายสนธยา คุณปลื้ม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
26. นายเมคิมชัย สะสมทรัพย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
27. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. นายโพธิพงษ์ ลำน้ำ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
29. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. นายวัลลภ อัครวิเศษ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. นายประภัตร โพธสุธน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
33. นายทินิจ จารุสมบัติ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
34. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
35. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
36. นายจอนชัย เทียงธรรม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
37. นายประกอบ สังข์โต	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
38. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
39. นายพรเทพ เคชะโงบลย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
40. นายชุมพล ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
41. นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
42. นายอาคม เองฉ้วน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
43. นายรักเกียรติ สุขธนะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
44. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
45. นายคำรณ ณ ลำพูน	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
46. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
47. นายพลกฤษณ์ หงษ์ทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
48. นายอนุรักษ์ จูริมาศ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
49. นาวาโท เฉชา สุขารมณ	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

นายสิปปนนท์ เกตุทัต	ประธานกรรมการ
นายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ	กรรมการ
นายวิจิตร ศรีสอ้าน	กรรมการ
นายเจตนา นาควัชระ	กรรมการ
นายวิรุฬห์ สายคณิต	กรรมการ
นายณัฐ ภมรประวัตติ	กรรมการ
นายเจริญ วัชรรังษี	กรรมการ
นายอาณัติ อากาศิกรม	กรรมการ
นายสุรินทร์ เศรษฐมานิต	กรรมการ
นายวิทย์ วิศทเวทย์	กรรมการ
นายสรรเสริญ ไกรจิตติ	กรรมการ
นายกระมล ทองธรรมชาติ	กรรมการ
นายนริศ ชัยสูตร	กรรมการ
นายจุมพล สวัสดิทยากร	กรรมการ
นายจิรพันธ์ อรรถจินดา	กรรมการและเลขานุการ
นางจุฑามณี เอี่ยมสุพรรณ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาววนาศรี สามนเสน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาการต่างๆ

1. สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์	
นายวิรุฬห์ สายคณิต	ประธานกรรมการ
นายแก้ว นวลฉวี	กรรมการ
นางทักษิณา สวานานนท์	กรรมการ
นายไพยม อรัณยกานนท์	กรรมการ
นายไพรัช อึ้งยงพงษ์	กรรมการ
นางนวลจันทร์ อินทรวิชะ	กรรมการ
นายประสิทธิ์ เจริญขวัญ	กรรมการ
นายยีน ภูววรรณ	กรรมการ
นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช	กรรมการ
นายศิริธัญญา ไพโรจน์บริบูรณ์	กรรมการ
นายสมชาย ทยานอง	กรรมการ
นายสมบัติ เจริญวงศ์	กรรมการ
นายสมศักดิ์ ปัญญาแก้ว	กรรมการ
นายสุทัศน์ ยกส้าน	กรรมการ
นายสมพร จองค์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
2. สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์	
นายณัฐ ภมรประวัตติ	ประธานกรรมการ
นายเกษม วัฒนชัย	กรรมการ
นายไกรสิทธิ์ ตันศิริรินทร์	กรรมการ
นายจรัส สุวรรณเวลา	กรรมการ
นายนรา แววศร	กรรมการ
นายประพันธ์ ภาณุภาค	กรรมการ
นายประเสริฐ ทองเจริญ	กรรมการ
นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี	กรรมการ
นายพรชัย มาตังคสมบัติ	กรรมการ
นายวิชัย ตันไพจิตร	กรรมการ
นายวิฑูร โอสถานนท์	กรรมการ
นายศุภชัย ไชยธีระพันธ์	กรรมการ
พลโทสุปรีชา โมกษะเวส	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

นายเจริญ วัชรรังษี	ประธานกรรมการ
นายการุณ กลั่นกลิน	กรรมการ
นายเกษม ปราบริบูรณ์	กรรมการ
นายจอมจัน จันทรสกุล	กรรมการ
นางสาวจิราพร ลิ้มปานานนท์	กรรมการ
นายชุมสาย หัสติน	กรรมการ
นางธาวดี ผ่องลักขณ์	กรรมการ
นายเผด็จ สิทธิสุนทร	กรรมการ
นายพิมล เรียนวัฒนา	กรรมการ
นายยงยุทธ ยุทธวงศ์	กรรมการ
นายวิเชียร จีรวงส์	กรรมการ
นายสันต์ พณิชยกุล	กรรมการ
นางสิรินทร์ พิบูลนิยม	กรรมการ
นายสุนิพนธ์ ภูมามงกุฏ	กรรมการ
นางอรพรรณ มาตังคสมบัติ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4. สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

นายอาณัติ อากาศกร	ประธานกรรมการ
นายเจริญศักดิ์ โรจนฤทธิพิเชษฐ์	กรรมการ
หม่อมราชวงศ์ ชัชมนุสร สวัสดิวัตน์	กรรมการ
นายเทอด เจริญวัฒนา	กรรมการ
นายธนิษฐ์ เจียรนวนนท์	กรรมการ
นายธีระ สุตะบุตร	กรรมการ
นายบรรเจิด คดีการ	กรรมการ
นายศักดิ์กรินทร์ ภูมิรัตน์	กรรมการ
นายสันศักดิ์ โรจนสุนทร	กรรมการ
นายอนันต์ คาโลคม	กรรมการ
นายอภิรัตน์ อรุณินท์	กรรมการ
นายอำพน กิตติอำพน	กรรมการ
นายอนุชา จินตนาพันธ์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

5. สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

นายสุรินทร์ เศรษฐมานิต	ประธานกรรมการ
นายโกศล เพ็ชรสุวรรณ	กรรมการ
นายชนะ กลิการ์	กรรมการ
นายธรรมชัย เขาร์ปรีชา	กรรมการ
นายตระกูล อ่วมรักษ์	กรรมการ
นายทวี เลิศปัญญาวิทย์	กรรมการ
นายทองฉัตร หงส์คารมภ์	กรรมการ
นายปภิต กิระวานิช	กรรมการ
นายปราโมทย์ ไม้กลัด	กรรมการ
นายปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์	กรรมการ
นายเลอสรร ธนสุกาญจน์	กรรมการ
นายวิกรม กรมดิษฐ์	กรรมการ
นายศรีสุข จันทรางศู	กรรมการ
นายศิววงศ์ จังคศิริ	กรรมการ
นายสมชอบ ไชยเวช	กรรมการ
นายสุธี อักษรกิตติ	กรรมการ
นายอาชวี เต่าลานนท์	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

6. สาขาปรัชญา

นายวิทย์ วิศทเวทย์
 คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
 นางจุฑามณี เอี่ยมสุพรรณ
 นางฉัตรสมาลัย กบิลสิงห์
 นายประทีป โกมลมาศ
 นายประเวศ วะสี
 นายปรีชา ช่างขวัญยืน
 นายพนม พงษ์ไพบูลย์
 นายमारค ตามไท
 นายสนธิ ลิ้มทองกุล
 นายอานันท์ กาญจนพันธ์
 นายอศุลย์ วิเชียรเจริญ
 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประธานกรรมการ

กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

7. สาขานิติศาสตร์

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
 นายเกษม สรศักดิ์เกษม
 นายเกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์
 นายโกเมน กัทภิรมย์
 นายจรัญ กักดีธนากุล
 นายบวรศักดิ์ อวรรณโณ
 นายประสิทธิ์ ไผ่วิไลกุล
 พล.ต.ต. ปรีชา จิตะฐาน
 นายไมตรี ตันเค็มทรัพย์
 นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์
 นายวิฑิต มั่นตาภรณ์
 นายวิษณุ เครืองาม
 นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย
 นายสุรพล นิติไกรพจน์
 นายอมร จันทรมบูรณ์
 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประธานกรรมการ

กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

8. สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

นายกระมล ทองธรรมชาติ
 นางจุฑามณี เอี่ยมสุพรรณ
 นายธเนศวร์ เจริญเมือง
 นายธนนิติ เศรษฐบุตร
 พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก
 นายมนูชญ์ วัฒนโกเมร
 นายพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว
 นายลิขิต อีร์เวคิน
 นายสมเกียรติ อ่อนวิมล
 นายสุจิต บุญบงการ
 นายอมร รัชชาสัตย์
 นายอารีย์ วงศ์อารยะ
 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประธานกรรมการ

กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

9. สาขาเศรษฐศาสตร์

นายนิริศ ชัยสูตร
 นายกรพจน์ อิศวินิจิตร
 นายไกรวิทย์ โปษยานนท์
 นายฉล่องภพ สุสังกรกาญจน์
 นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา
 คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี
 นายบดี จุณณานนท์
 นายบัณฑูร ล่ำซำ
 นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล

ประธานกรรมการ

กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ

นายภาณุพงศ์ นิธิประภา	กรรมการ
นายสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์	กรรมการ
นายสมชาย กรสวนสมบัติ	กรรมการ
คุณหญิงสุธาวีลย์ เสถียรไทย	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
10. สาขาสังคมวิทยา	
นายจุมพล สวัสดิยากร	ประธานกรรมการ
นางจรรยา สุวรรณทัต	กรรมการ
นายจิระ หงส์คารมภ์	กรรมการ
นางสาวฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ	กรรมการ
นายฉลาดชาย รมีคานนท์	กรรมการ
คุณหญิงชดช้อย โสภณพนิช	กรรมการ
นางสาวธีรนาถ กาญจนอักษร	กรรมการ
นายธีรยุทธ บุญมี	กรรมการ
นายปราโมทย์ ประสาทกุล	กรรมการ
นายประชัย เปี่ยมสมบูรณ์	กรรมการ
นายมีชัย วีระไวทยะ	กรรมการ
นายวรวิทย์ เจริญเลิศ	กรรมการ
นายอดิษฐ์ เขียวสกุล	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
11. สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์	
นายสุวิทย์ วิบุลย์เศรษฐ์	ประธานกรรมการ
นางกาญจนา แก้วเทพ	กรรมการ
นายกิตติน อุคมเกียรติ	กรรมการ
นายกรีช สิบสนธิ์	กรรมการ
นายครรชิต มาลัยวงศ์	กรรมการ
นางธราภา กนกมณี	กรรมการ
นางบุปผาชาติ ทิพศิริกรณ์	กรรมการ
นายบุญรักษ์ บุญญเขตมาลา	กรรมการ
พ.อ.วิชิต สาทรานนท์	กรรมการ
นายวิมลสิทธิ์ ทราย่างกูร	กรรมการ
นายวิระพันธุ์ มุสิกสาร	กรรมการ
นายศุภชัย ตั้งวงศ์ศาสน์	กรรมการ
นายสิทธิชัย โภไคอุดม	กรรมการ
พล.อ.อรุณ ชมไพศาล	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
12. สาขาการศึกษา	
นายพจน์ สะเพียรชัย	ประธานกรรมการ
นางกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	กรรมการ
นางจันทร์ฉาย เตมียาการ	กรรมการ
นางสาวเจือจันทร์ จงสถิตอยู่	กรรมการ
นายชัยยงค์ พรหมวงศ์	กรรมการ
นายทองอินทร์ วงศ์โสธร	กรรมการ
นางบุญเรียง ขจรศิลป์	กรรมการ
นางเพ็ญณี แนนรท	กรรมการ
นางสุนน อมรวิวัฒน์	กรรมการ
นายเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์	กรรมการ
นายเอกวิทย์ ณ ถลาง	กรรมการ
นายอุทัย ดุลยเกษม	กรรมการ
นางอุทุมพร จามรมา	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาผลงานที่เสนอขอรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ

หน้าที่

- (1) พิจารณา ตรวจสอบ กลั่นกรองและจำแนก ผลงานที่เสนอขอรับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ผลงานวิจัยดีเยี่ยม และผลงานประดิษฐ์คิดค้น เพื่อเสนอคณะกรรมการสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องพิจารณาประเมิน
- (2) กลั่นกรองและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงานที่เสนอขอรับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม และผลงานประดิษฐ์คิดค้น ของคณะกรรมการสาขาวิชาการต่างๆ ต่อคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตัดสินชี้ขาด
- (3) ดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบ

1. เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	ประธานคณะกรรมการ
2. รองเลขาธิการฯ ฝ่ายสังคมศาสตร์	รองประธานคณะกรรมการ
3. รองเลขาธิการฯ ฝ่ายวิทยาศาสตร์	รองประธานคณะกรรมการ
4. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์	
1. นายชิน ภู่วรรณ (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายสุทัศน์ ยกส้าน (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
5. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์	
1. นายณัฐ ภมรประวีติ (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายไกรสิทธิ์ ดันดีศรีรินทร์ (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
6. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช	
1. นายเผด็จ สิทธิสุนทร (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นางสิรินทร พิบูลนิม (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
7. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา	
1. นายสันทัต วิจารณ์สุนทร (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายบรรเจ็ด คดีการ (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
8. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย	
1. นายสุวิทย์ เศรษฐมานิต (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์ (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
9. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา	
1. นายวิทย์ วิศุทเวทย์ (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
10. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	
1. นายกระมล ทองธรรมชาติ (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายอมร รัชชาสัตย์ (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
3. นายลิขิต ธีรเวคิน (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
11. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์	
1. นายเกษม สวัสดิ์เกษม (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. พล.ต.ต.ปรีชา ฐิตะฐาน (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
12. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์	
1. นายณัฏฐ์ทิพย์ นาดสุภา (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายภาณุพงศ์ นิธิประภา (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
3. คุณหญิงสุธาวลี เสถียรไทย (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
13. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา	
1. นายจุมพล สวัสดิ์ยากร (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายธีรยุทธ บุญมี (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
3. นายอดิทธิ์ เทียวสกุล (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
14. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์	
1. พล.อ.อ.รวิญ ชมโพทาส (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นายวิมลสิทธิ์ ทรายงู (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
15. ผู้แทนคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา	
1. นายอุทัย คูลเกษม (ผู้แทน)	ผู้ทำงาน
2. นางบุญเรือง ขจรศิลป์ (ผู้แทนสำรอง)	ผู้ทำงาน
16. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	ผู้ทำงาน
17. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการวิจัย	ผู้ทำงานและเลขานุการ
18. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานรางวัลการวิจัยและผลงานประดิษฐ์คิดค้น	ผู้ทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณ นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2539

ด้วยเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2539"
- ข้อ 2. ไต่ยกเล็ก "ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2536"
- ข้อ 3. นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ หมายถึง นักวิจัยไทยซึ่งได้อุทิศตนให้กับการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการอย่างต่อเนื่องมีผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็นผลงานวิจัยที่ท่าสะสมกันมา ทั้งเป็นผู้ที่มีจริยธรรมของนักวิจัยจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงวิชาการนั้นๆ สมควรเป็นแบบอย่างแก่นักวิจัยผู้อื่นได้
- ข้อ 4. การประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติตามระเบียบนี้ให้กระทำเป็นประจำทุกปี โดยการมอบเงินรางวัลมูลค่า 300,000 บาท เหยียดนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติและ ประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติคุณ
ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติเห็นสมควร ก็อาจพิจารณา เสนอชื่อนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติตามระเบียบนี้ เพื่อขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เชิดชูเกียรติคุณด้วย
- ข้อ 5. การเสนอชื่อนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ให้กระทำโดย
  - (1) นิติบุคคลภาคเอกชนรวมทั้งสมาคมต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม วิชาชีพหรือวิชาการ
  - (2) หน่วยงานราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจ
  - (3) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา
  - (4) กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ หรือ
  - (5) ผู้ที่เคยได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติให้เสนอชื่อผู้สมควรประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติไปยังสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ข้อ 6. คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติการ ประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิชาการละ 1 คน โดยอาจตั้งคณะบุคคลขึ้นพิจารณาและให้ความเห็นเสนอแนะได้
- ข้อ 7. ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจออกข้อกำหนด สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติตามระเบียบนี้ว่าด้วยวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้
- ข้อ 8. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2539

(ศาสตราจารย์ สิปปนนท์ เกตุทัต)
ประธานกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณ เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2540

เพื่อให้การปฏิบัติในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติเป็นไปโดยเรียบร้อย อาศัยระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2539 ข้อ 6 เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจึงออกข้อกำหนด ดังนี้

- ข้อ 1. ให้ยกเลิกข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2539 ฉบับประกาศ ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2539
- ข้อ 2. ผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเพื่อประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2539
- ข้อ 3. ผลงานวิจัยของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อฯ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
  - (1) ต้องเป็นผลงานวิจัยดีเด่นที่แสดงถึงความคิดริเริ่มและเป็นผลงานวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องที่ทำสะสมกันมาเป็นเวลาดังแต่ 5 ปีขึ้นไป และแต่ละเรื่องจะต้องมีรายงานผลงานวิจัยแสดงประกอบการพิจารณาด้วย
  - (2) เป็นผลงานวิจัยซึ่งมีศักยภาพที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
- ข้อ 4. การเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
  - (1) ผู้เสนอต้องเป็นหัวหน้าหน่วยราชการระดับภาควิชา, คณะ, กรม หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐวิสาหกิจ สมาคม หรือนิติบุคคล หรือกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ หรือผู้ที่เคยได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
  - (2) ผู้เสนอจะต้องไปชี้แจงรายละเอียดต่อคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก หากคณะกรรมการฯ ดังกล่าวต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม
  - (3) ผู้เสนอจะต้องส่งเอกสารไปยัง

เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ถนนพหลโยธิน จตุจักร
กรุงเทพฯ 10900

โดยวงเล็บมุมของด้านขวามือว่า "นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ" และประทับตรา "ลับเฉพาะ" ด้วย โดยประกอบด้วยเอกสารต่างๆ ดังนี้

- ก. โบนำส่งเอกสารในการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ตามแบบ วช.1 จ/1 จำนวน 10 ชุด
- ข. ใบเสนอประวัติและผลงานของผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ตามแบบ วช.1 จ จำนวน 10 ชุด
- ค. รายงานผลการวิจัยของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ เรื่องละ 3 ชุด
- ง. เอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ (ถ้ามี) จำนวนอย่างละ 3 ชุด ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ส่งคืนเอกสารต่างๆ ตามข้อ ก-ง แก่ผู้เสนอ

- ข้อ 5. สาขาวิชาการหรือสหวิทยาการที่ทำการวิจัย ให้ระบุว่าจะอยู่ในกลุ่มวิชาการหรือสหวิทยาการใด ดังต่อไปนี้
- (1) สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ฟิสิกส์ ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลกและอวกาศ ธรณีวิทยา อุทกวิทยา สมุทรศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา ฟิสิกส์ของสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (2) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทยศาสตร์ สาธารณสุข เทคนิคการแพทย์ พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ สังคมศาสตร์การแพทย์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (3) สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัชประกอบด้วยกลุ่มวิชาอินทรีย์เคมีอินทรีย์เคมีชีวเคมีเคมีอุตสาหกรรม อาหารเคมี เคมีโพลีเมอร์ เคมีวิเคราะห์ ปิโตรเคมี เคมีสิ่งแวดล้อม เคมีเทคนิค นิวเคลียร์เคมี เคมีเชิงฟิสิกส์ เคมีชีวภาพ เภสัชเคมีและเภสัชวิเคราะห์ เภสัชอุตสาหกรรม เภสัชกรรม เภสัชวิทยา และพิษวิทยา เครื่องสำอาง เภสัชเวท เภสัชชีวภาพ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (4) สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ทรัพยากรพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทรัพยากรสัตว์ ทรัพยากรประมง ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร ระบบเกษตร ทรัพยากรดิน ธุรกิจการเกษตร วิศวกรรมและเครื่องจักรกลการเกษตร สิ่งแวดล้อมทางการเกษตร วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (5) สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรมวิจัยและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (6) สาขาปรัชญา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วรรณคดี ศิลปกรรม ภาษา สถาปัตยกรรม ศาสนา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (7) สาขานิติศาสตร์ประกอบด้วยกลุ่มวิชากฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา กฎหมายเศรษฐกิจ กฎหมายธุรกิจ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมาย วิธีพิจารณาความ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (8) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายศาสตร์ อุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันทางการเมือง ชีวิตทางการเมือง สังคมวิทยาทางการเมือง ระบบการเมือง ทฤษฎีการเมือง รัฐประศาสนศาสตร์ มติสาธารณะ ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง เศรษฐศาสตร์การเมือง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (9) สาขาเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (10) สาขาสังคมวิทยา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา สังคมวิทยา ประชากรศาสตร์ มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม ปัญหาสังคมและสังคมสงเคราะห์ อาชญาวิทยา กระบวนการยุติธรรม มนุษย์นิเวศวิทยาและนิเวศวิทยาสังคม พัฒนาสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิศาสตร์ สังคม การศึกษาความเสมอภาคระหว่างเพศ คติชนวิทยา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (11) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม การสื่อสารด้วยดาวเทียม การสื่อสารเครือข่าย การสำรวจและรับรู้จากระยะไกล ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ เทคนิคพิพิธภัณฑและภัตตาคาร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (12) สาขาการศึกษาประกอบด้วยกลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา บริหารการศึกษาจิตวิทยา และการแนะแนวการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาพิเศษ พลศึกษา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 6. ให้ข้อกำหนดนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 27 สิงหาคม 2541

(นายสุวิทย์ วิบุลย์เศรษฐ์)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2539

ด้วยเป็นการสมควรกำหนดระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังนี้

- ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2539"
- ข้อ 2 ใ้ยกเลิก ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2537
- ข้อ 3 ในระเบียบนี้
"รางวัล" หมายถึง เงินที่ให้เป็นรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมในแต่ละสาขาวิชาการ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติแล้ว
"ผลงาน" หมายถึง ผลงานวิจัยที่เสนอขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
"สาขาวิชาการ" หมายถึง สาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อกำหนด สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
"สำนักงาน" หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
"คณะกรรมการบริหาร" หมายถึง คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ
- ข้อ 4 การเสนอผลงานเพื่อขอรับรางวัล
ผู้เสนอผลงานเพื่อขอรับรางวัล อาจเป็นบุคคล คณะบุคคลหรือหน่วยงานทั้ง ภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดสำนักงานตามระเบียบนี้
- ข้อ 5 การให้รางวัล
ให้จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัล โดยให้รางวัลประจำสาขาวิชาการละ 200,000 บาท พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรเกียรติคุณแก่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคน
- ข้อ 6 ลักษณะของผลงานที่เสนอขอรับรางวัล
ผลงานที่เสนอขอรับรางวัลต้องมีลักษณะดังนี้
(1) ไม่เป็นวิทยานิพนธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการรับปริญญา หรือวุฒิบัตร
(2) เป็นผลงานของนักวิจัยไทยที่ทำในประเทศไทย หรือหากทำในต่างประเทศ ผลงานวิจัยนั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยอาจมีนักวิจัยชาวต่างประเทศร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้
(3) เป็นผลงานที่มีคุณภาพสูง หรือใช้วิธีวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ที่เหมาะสม มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ นับเป็นผลงานที่สำเร็จสมบูรณ์ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่หรือเสนอในการประชุมวิชาการแล้ว
- ข้อ 7 หลักเกณฑ์การพิจารณา
ผลงานที่สมควรได้รับรางวัลต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
(1) เป็นการคิดค้นขึ้นใหม่ มีแนวความคิดริเริ่มเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการหรือธุรกิจ เอกชนหรือสังคมส่วนรวม มีศักยภาพหรือนำไปประยุกต์ใช้ได้ผลดี
(2) คิดแก้ไข หรือดัดแปลงวิธีที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น
(3) เป็นการส่งเสริมความรู้ด้านนั้นให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
(4) มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับทฤษฎีหรือมีส่วนสร้างเสริมทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง หรือ เป็นการสร้างทฤษฎีใหม่
- ข้อ 8 การพิจารณาตัดสินและอนุมัติ
ให้คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาชี้ขาดและอนุมัติให้รางวัล โดยอาจตั้งคณะบุคคลขึ้นพิจารณา และให้ความเห็นเสนอแนะได้
- ข้อ 9 ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีอำนาจออกข้อกำหนดสำนักงานตามระเบียบนี้ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้
- ข้อ 10 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2539

(ศาสตราจารย์ สิปปนนท์ เกตุทัต)
ประธานกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ

ข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2540

เพื่อให้การปฏิบัติในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมเป็นไปโดยเรียบร้อย อาศัยระเบียบของสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการให้รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2539 ข้อ 9 เลขานุการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงออกข้อกำหนด ดังนี้

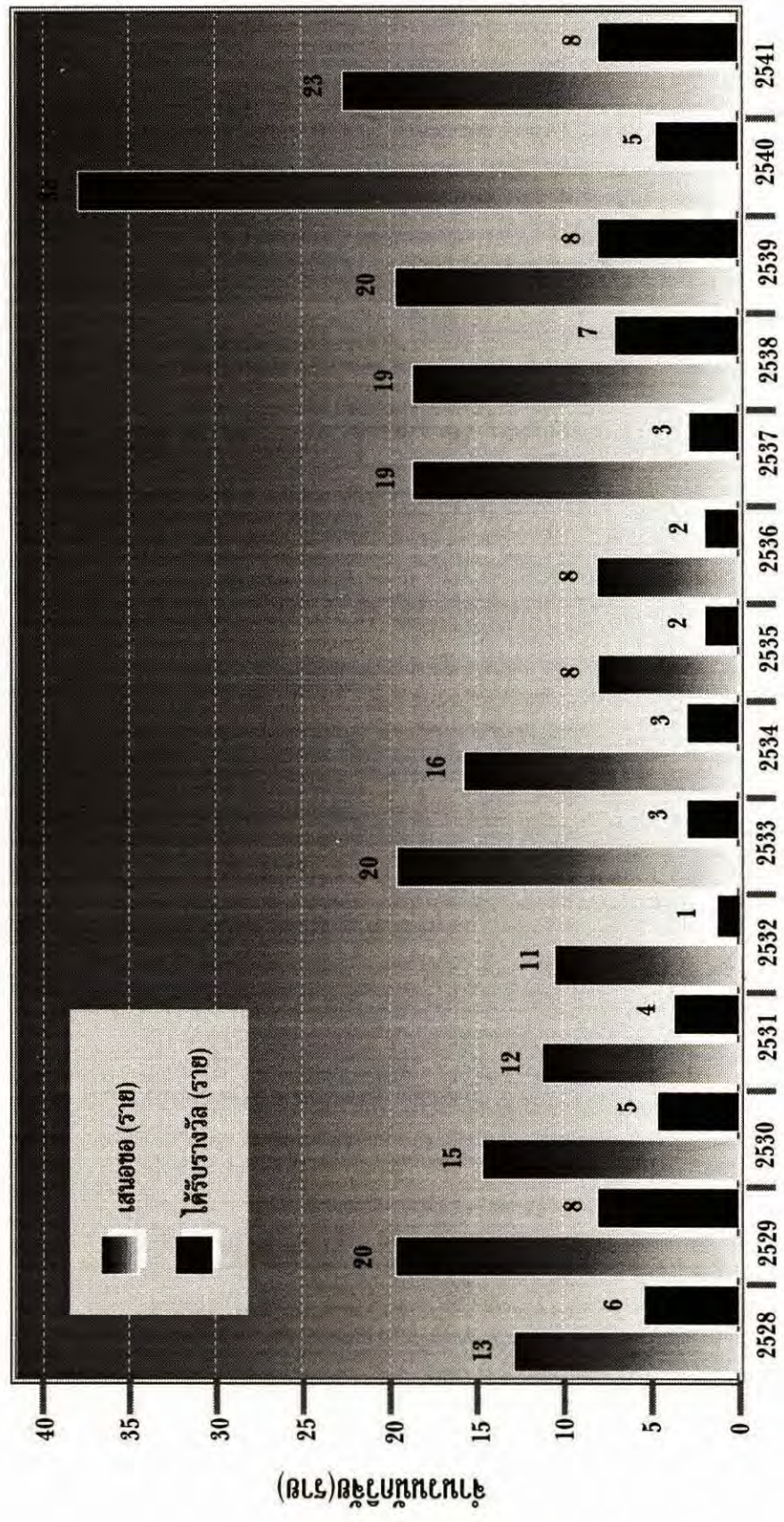
- ข้อ 1 ให้ยกเลิกข้อกำหนดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม พ.ศ. 2539 ฉบับประกาศ ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2539
- ข้อ 2 ผู้เสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลฯ จะต้องจัดส่งรายละเอียดภายในกำหนดระยะเวลาตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่องการเสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี ดังนี้
  - (1) ใบนำส่งเอกสารในการเสนอผลงานวิจัย เพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ตามแบบ วช. 1 ข จำนวน 10 ชุด
  - (2) ใบนเสนอผลงานวิจัย เพื่อขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ตามแบบ วช. 2 ข จำนวน 10 ชุด
  - (3) บทคัดย่อผลงานวิจัย(ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) จำนวน 10 ชุด
  - (4) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 5 ชุด
  - (5) สิ่งพิมพ์ (เช่น วารสาร ฯลฯ) หรือสำเนาสิ่งพิมพ์ที่ได้พิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยไว้ จำนวน 5 ชุด
  - (6) เอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ จำนวน 5 ชุด (ถ้ามี)ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ส่งคืนเอกสารต่างๆ ตามข้อ 2 แก่ผู้เสนอผลงานวิจัย
- ข้อ 3 สาขาวิชาการหรือสหวิทยาการที่ทำการวิจัย ให้ระบุไว้ในสาขาวิชาการใด ดังต่อไปนี้
  - (1) สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ฟิสิกส์ ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลกและอวกาศ ธรณีวิทยาอุทกวิทยา สมุทรศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา ฟิสิกส์ของสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (2) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทยศาสตร์ สาธารณสุข เทคนิคการแพทย์ พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ สังคมศาสตร์การแพทย์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (3) สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช ประกอบด้วยกลุ่มวิชา อนินทรีย์เคมีอินทรีย์เคมี ชีวเคมี เคมีอุตสาหกรรม อาหารเคมี เคมีโพลีเมอร์ เคมีวิเคราะห์ชีวเคมี เคมีสิ่งแวดล้อม เคมีเทคนิค นิวเคลียร์เคมี เคมีเชิงฟิสิกส์ เคมีชีวภาพ เภสัชเคมีและเภสัชชีวเคราะห์ เภสัชอุตสาหกรรม เภสัชกรรม เภสัชวิทยาและพิษวิทยา เครื่องสำอาง เภสัชเวท เภสัชชีวภาพ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (4) สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยาประกอบด้วยกลุ่มวิชา ทรัพยากรพืชการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทรัพยากรสัตว์ ทรัพยากรประมง ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ เพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร ระบบเกษตร ทรัพยากรดิน ธุรกิจการเกษตร วิศวกรรม และเครื่องจักรกลการเกษตร สิ่งแวดล้อมทางการเกษตร วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- (5) สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรมวิจัย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (6) สาขาปรัชญา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วรรณคดี ศิลปกรรม ภาษา สถาปัตยกรรม ศาสนา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (7) สาขานิติศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา กฎหมายเศรษฐกิจ กฎหมายธุรกิจ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายวิธีพิจารณาความ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (8) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ประกอบด้วยกลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายศาสตร์ อุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันทางการเมืองชีวิตทางการเมือง สังคมวิทยาทางการเมือง ระบบการเมือง ทฤษฎีการเมือง รัฐประศาสนศาสตร์ มติสาธารณะ ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง เศรษฐศาสตร์การเมืองและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (9) สาขาเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วยกลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (10) สาขาสังคมวิทยา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา สังคมวิทยา ประชากรศาสตร์ มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม ปัญหาสังคมและสังคมสงเคราะห์ อาชญาวิทยา กระบวนการยุติธรรม มนุษย์นิเวศวิทยาและนิเวศวิทยาสังคม พัฒนาสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิศาสตร์สังคม การศึกษาความเสมอภาคระหว่างเพศ คติชนวิทยา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (11) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม การสื่อสารด้วยดาวเทียม การสื่อสารเครือข่าย การสำรวจและรับรู้จากระยะไกล ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ เทคนิคพิพิธภัณฑสถานและภัณฑาคาร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - (12) สาขาการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา พื้นฐานการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา บริหารการศึกษา จิตวิทยาและการแนะแนวการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาพิเศษ พลศึกษา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ข้อ 4 ให้ข้อกำหนดนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 27 สิงหาคม 2540

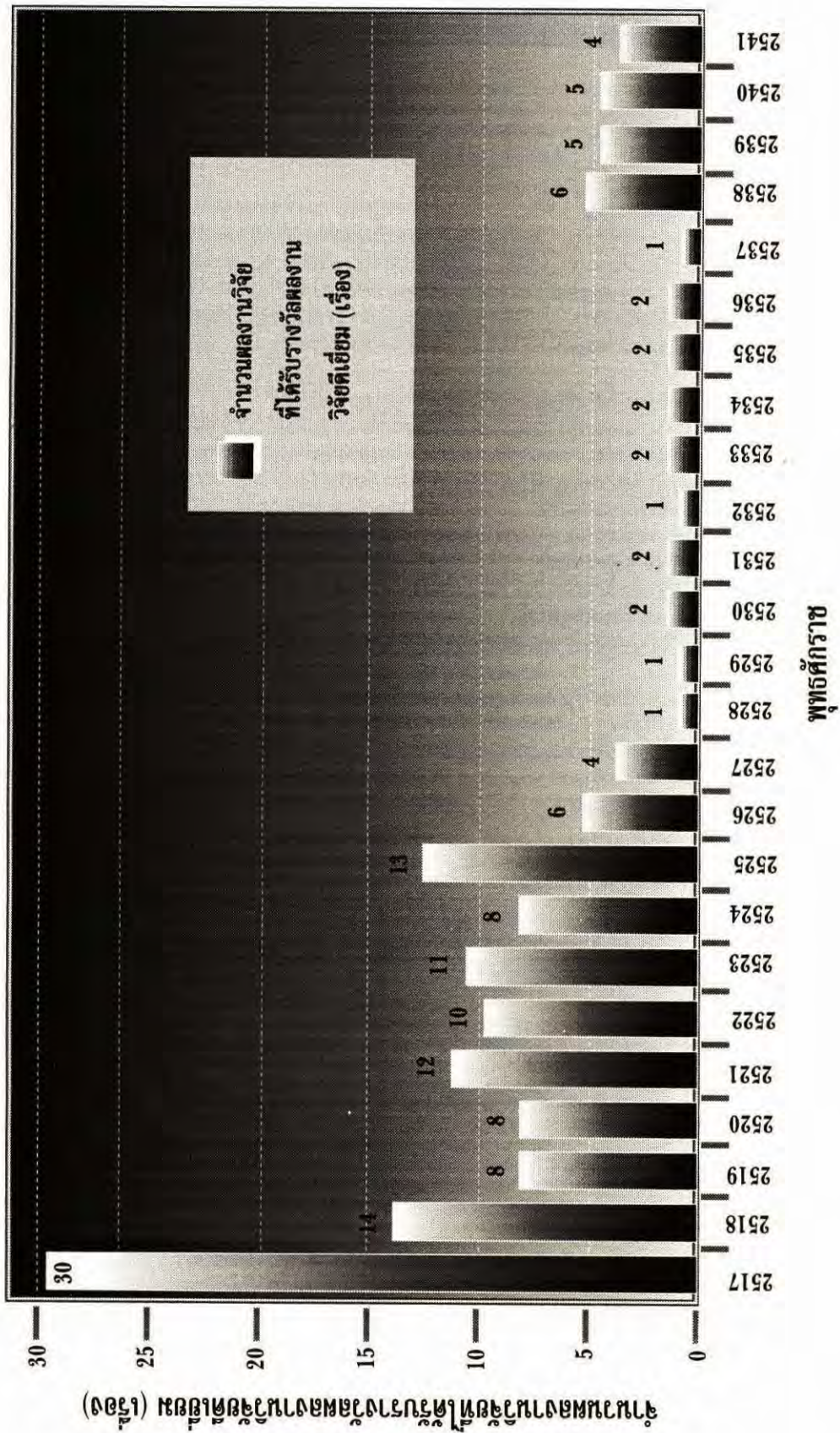
(นายสุวิทย์ วิบูลย์เศรษฐ์)
เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบสถิตินักวิจัยที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ และนักวิจัยที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2528-2541

พุทธศักราช

แผนภูมิที่ 2 สถิติผลงานวิจัยที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น
ตั้งแต่ พ.ศ. 2517-2541

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2527-2541

ปี 2527

- ไม่มีผู้ได้รับรางวัลฯ

ปี 2528

1. นายไสว สุนทรโรวาท	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายจรัส สุวรรณเวลา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายเทพ เชียงทอง	สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
4. นายสมเกียรติ ฐิตะธูราน	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
5. นายเชียน ธีระวิทย์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
6. นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา	สาขาเศรษฐศาสตร์

ปี 2529

1. นายวิรุฬห์ สายคณิศ	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายอารี วัลยะเสวี	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายสุวิทย์ ไบไม้	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
4. นายสมศักดิ์ ปัญญาแก้ว	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
5. นายมนตรี ตราโมท	สาขาปรัชญา
6. นายชัยอนันต์ สมุทวณิช	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
7. นายอัมมาร สยามวาลา	สาขาเศรษฐศาสตร์
8. นายสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์	สาขาสังคมวิทยา

ปี 2530

1. นายสุทัศน์ ยกส้าน	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายนิกร คูสิตาน	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายสรสิทธิ์ วัชรโรทยาน	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
4. นายอานันต์ อภิภากริม	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
5. นายบรรจบ พันธุเมธา	สาขาปรัชญา (ภาษาไทย)

ปี 2531

1. นายประเวศ วะสี	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายสุธรรม อารีกุล	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายประเสริฐ ณ นคร	สาขาปรัชญา (ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี)
4. นายลิขิต ธีรเวคิน	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ปี 2532

1. นายวิศิษฎ์ สิตปรีชา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

ปี 2533

1. นายสำรวย ช่วงโชติ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายสุจินต์ จินายน	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายจิตติ ดิงศภัทย์	สาขานิติศาสตร์

ปี 2534

1. นายประเสริฐ ทองเจริญ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายสำรวย สังข์สะอาด	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
3. นายอมร รักษาสัตย์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ปี 2535

1. นางภัทรรพ อิศรางกูร ณ อยุธยา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายเปี่ยมศักดิ์ เมนะเศวต	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2527-2541

ปี 2536

1. นายสุพร เกิดสว่าง	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายปวิณ ปุณศรี	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ปี 2537

1. นายธีระวัฒน์ เหมะจุธา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายทศพร วงศ์รัตน์	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายวิหิต มันทาภรณ์	สาขานิติศาสตร์
4. นายไกรยุทธ ธีรยาศินันท์	สาขาเศรษฐศาสตร์

ปี 2538

1. นายถิรพัฒน์ วิลัยทอง	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายศรชัย หล่ออารีย์สุวรรณ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
4. นายจงรักษ์ ผลประเสริฐ	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
5. ม.ร.ว.แห่งน้อย ศักดิ์ศรี	สาขาปรัชญา
6. นายสมบัติ จันทร์วงศ์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
7. นายเทียนฉาย กีระนันทน์	สาขาเศรษฐศาสตร์

ปี 2539

1. นายชิน ภู่วรรณ	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นางวันเพ็ญ ชัยคำภา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายประพนธ์ วิไลรัตน์	สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
4. นายจรัญ จันทลักษณ์	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
5. นายสมชาติ โสภณรณฤทธิ์	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
6. นายอมร จันทร์สมบูรณ์	สาขานิติศาสตร์
7. นายเมธี ครองแก้ว	สาขาเศรษฐศาสตร์
8. นางดวงเดือน พันธุ์นาวัน	สาขาสังคมวิทยา

ปี 2540

1. นายขง ภู่วรรณ	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายบรรพต ณ ป้อมเพชร	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
3. นายกฤษณพงศ์ กิรติกร	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
4. นายวิมลสิทธิ์ ทรายางกูร	สาขาปรัชญา
5. นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	สาขาเศรษฐศาสตร์

ปี 2541

1. นางยงค์วิมล เลณบุรี	สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์
2. นายวิชัย โปษยะจินดา	สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
3. นายจำรัส ลิ้มตระกูล	สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช
4. นายสายชล เกตุษา	สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
5. นายวัลลภ สุระกำพลธร	สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย
6. นางมุสดี ทิพทัส	สาขาปรัชญา
7. นายดิน ปรัชญพฤทธิ์	สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
8. นางสาวผาสุก พงษ์ไพจิตร	สาขาเศรษฐศาสตร์

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517-2541

ปี 2517 รางวัลที่ 2

1. การใช้วิตามินเอ ขนาดเดียวในปริมาณสูงในหญิงแรกคลอด เด็กแรกเกิดและเด็กในวัยเรียน เพื่อป้องกันการเกิดตาบอด เนื่องจากการขาดวิตามินเอ	นางอุษา ธนังกุล และคณะ
2. การศึกษาและวินิจฉัยด้วยการถ่ายภาพของมะเร็งหลังโพรงจมูกก่อนและหลังการรักษาด้วยรังสี	นายวิโรจน์ สุชาติ และคณะ
3. การศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดโรคเหน็บชาในคนไทย	นางสิรินทร์ วิโมกข์สันถ์ และคณะ
4. สารประกอบเคมีในพืชสมุนไพรไทย อันดับที่ 3 สเตโมนาซิเตล-สเตโมเนลและสเตโมนิน	นายเทพ เชียงทอง และคณะ
5. วิจัยศึกษาคุณสมบัติของยาฆ่าเชื้อที่มีพิษของสมุนไพรราชคฤกษ์	นางศศิธร วสุวัต และคณะ
6. การใช้เชื้อกรรมพันธุ์ของข้าวโพดให้เป็นประโยชน์ในประเทศไทย	นายสุจินต์ จินายน และคณะ
7. ผลผลิตของป่าและความอุดมสมบูรณ์ของดิน บริเวณนิคมต๋อยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	นายชูป เข็มนาถ และคณะ
8. ทดลองดินถมบนดินอ่อน	นายวิชาญ กุฬพัฒน์ และคณะ
9. พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่นที่ขัดกับสังคม	นางจรรยา สุวรรณทัต และคณะ
10. ความสามารถในด้านการบริหารงานของเมืองสำคัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในอันที่จะรับผู้อพยพจากโครงการฝายมอญเข้ามาอยู่อาศัยในเมือง : การศึกษาเฉพาะจังหวัดขอนแก่น	นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคณะ
11. อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	นายประภาส จักกะพาก และคณะ
12. การกระจายรายได้และทรัพย์สินในประเทศไทย	นายอุดม เกิดพิบูลย์

รางวัลที่ 3

1. การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอัตราการเจริญเติบโต อัตราการตาย และคุณภาพของอาหารแต่ละชนิดต่อการเจริญเติบโตของเต่าหญ้า (Ridley turtle) ในท้องทดลอง	นายบุญเลิศ ผาสุก และคณะ
2. การระบายน้ำลงใต้ดินทางบ่อบาดาล	นางวชิ วัฒนรงค์
3. การปรับปรุงดินทรายเพื่อใช้ทำพื้นที่ทาง	นายประวิตร ปุษะนาวิ และคณะ
4. ลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทย ที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย	พันเอก บรรจบ อิศกุลย์ และคณะ
5. สัมฤทธิ์ผลการศึกษามากับ	นายทรง ศาตวรรณ และคณะ
6. การสำรวจวิจัยทางสังคมสงเคราะห์บริเวณแหล่งเสื่อมโทรมท่าเรือคลองเตย จังหวัดพระนคร	น.ส.จิราพร สาครพันธุ์ และคณะ
7. สำรองที่อยู่อาศัยและปัญหาของประชาชน ในแหล่งเสื่อมโทรมบริเวณหลังบ้านรับรองมิ่งมงคลลีลา เรือนไทยเดิม	นางเหวี รัชชานนท์ และคณะ
	นายฤทัย ใจจงรัก

รางวัลชมเชย

1. ผลของอาหารต่อซีรัมโคเลสเตอรอล	นายสนอง อุณากร และคณะ
2. การคิดค้นวิธีการที่มีประสิทธิภาพกว่าเดิม เพื่อแยกเชื้อแบคทีเรียไวรัสจากคนไข้โรคเลือดออก	นางไพโรจน์ คุณะเกษม และคณะ
3. การศึกษาโรคมะเร็งทางอิมมูโนวิทยา	นางสมเนตร บุญพรคนาวัน และคณะ
4. การวิเคราะห์ปริมาณของกรดอะมิโนในอาหารไทย	นางสุภาพ สวางปาน และคณะ
5. การปรับปรุงผลผลิตของถั่วเหลืองโดยใช้ไรโซเบียม	นายสมศักดิ์ วงใน และคณะ
6. การแยกเชื้อ Mycoplasma และการศึกษาโครงสร้างจุลภาพ (Ultra structure) ในโรงพุ่มไม้กวาด (Witches broom) ของลำไย	นายธีระ สุตะบุตร และคณะ
7. ผลการทดลองเพาะพันธุ์ปลากะพงขาว (Lates Calcarifer Bloch) โดยวิธีผสมเทียม	นายสวัสดิ์ วงศ์สมนึก และคณะ
8. ปัจจัยทางนิเวศวิทยาบางประการในนาุ้งที่จำกัดการเจริญเติบโต และมีชีวิตรอดของกุ้งแช่บ๊วยขาว (Penaeus merguensis de Man)	นายทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์ และคณะ
9. การสร้างความทันสมัยในนครเชียงใหม่ : การศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาเมือง	นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคณะ
10. โครงการวางเครื่องหมายการเดินเรือในลำแม่น้ำเจ้าพระยา	นายประวิติ แสงสุพรรณ

ปี 2518

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาโรคนิ้วกระเพาะปัสสาวะในประเทศ	นายอารี วัลยะเสวี และคณะ
2. กำลังของแหวนยึดแบบวงแหวนผ้า	นายสนั่น เจริญเผ่า และคณะ
3. การถ่ายทอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันด้วยคอมพิวเตอร์	นายอุดม วโรตม์สิขิตต์ และคณะ
4. ทรรศนะของคนไทยที่มีต่อเงินและญี่ปุ่น	นายเขียน ธีระวิทย์
5. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทยกับญี่ปุ่นทางด้านการค้าและการลงทุน	นายณรงค์ชัย อัครเศรณี และคณะ
6. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้โทษในประเทศไทย และปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน	นายเสริม ปุณณะพิตานนท์ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การศึกษากลไกของการขีดและการแทรกซ้อนที่ร้ายแรงของระบบอวัยวะอื่นในมาลาเรีย	นางถนอมศรี ศรีชัยกุล และคณะ
2. ลักษณะอากาศใกล้ผิวดินของป่าดิบแล้ง สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา	นายเกษม จันทร์แก้ว และคณะ
3. การศึกษาโรคไวรัสที่สำคัญของพืชในประเทศไทย ชุดที่ 1	นายธีระ สุตะบุตร และคณะ
4. The Orchids of Thailand	นายเต็ม สมิตินันท์ และคณะ

- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
-
-

ผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2517-2541

5. คุณสมบัติด้านวิศวกรรมของดินบาดาลบริเวณกรุงเทพฯ
6. ผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ของเด็กไทยในระดับชั้นต่างๆ
7. ผลประโยชน์ทางด้านสันตนาการของโครงการผามอง
8. The Thai Professorial Role :
An Assessment of Role Expectations

นายชัย มุกตะพันธ์ และคณะ
นางจรจรา สุวรรณทัต และคณะ
นายประเทศ สุตะบุตร
นางรพี สุวรรณะชญ

ปี 2519

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. พจนานุกรมไทย-เมี้ยว (มิง) และพจนานุกรมอังกฤษ-เมี้ยว
2. โครงสร้างการคุ้มครองจริงในประเทศ : การศึกษานโยบายการค้า

นายสุริยา รัตนกุล
นายณรงค์ชัย อัครเศรณี

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การศึกษาระดับวิถามินี 12 ในซีรัมอาหารบางชนิดและการดูดซึมวิถามินี 12 ในประเทศไทย
2. การวิเคราะห์สิ่งตกค้างจากยากำจัดศัตรูพืชในผักภายในประเทศไทยโดยเทคนิคนิวตรอน แอคนิวเอชัน
3. ผลของการใช้ระบบวนวัฒนต่อคุณสมบัติของดินในป่าสักไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจของไทย
4. การทดลองหาวิธีเลี้ยงแตนเบียนไตรโคแกรมมาออสตราลิคัมเพื่อปราบศัตรูพืช
6. การนำวัสดุเหลือใช้ทิ้งเสีย (กากตะกอนกรอง) จากโรงงานน้ำตาลมาผลิตไบโอดีเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางลิปสติก และยา

นายสุวิทย์ อารีกุล และคณะ

นายสุชาติ มงคลพันธุ์ และคณะ

นายบุญวงศ์ ไทยอุตสาห์ และคณะ
นายเต็ม สมิตินันท์ และคณะ
นายสุธรรม อารีกุล และคณะ

นางศศิธร วสุวัต และคณะ

ปี 2520

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง
2. การวางแผนพัฒนาในประเทศไทย การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการวางแผนพัฒนาระยะที่ 3

นายโชติ กัลยาณมิตร
นายจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. สาเหตุที่ทำให้ระดับน้ำทะเลในบริเวณสัดหีบเปลี่ยนแปลง
2. การวัดกัมมันตภาพรังสีในประเทศไทย
3. บทบาทการแข็งตัวของเลือดในหลอดเลือดต่อการกำเนิดพยาธิสภาพในโรคไตอักเสบชนิดต่างๆ ที่พบบ่อยและวิธีการรักษาแผนใหม่
4. ฟอสฟอรัสในมาลาเรียคือยาคอลโรควินในประเทศไทยและการคิดเชื่อมโยงกันปล่อย
5. การออกแบบโรงงานที่บน้ำมันปาล์มขนาดเล็กสำหรับกลุ่มเกษตรกรสวนปาล์มของประเทศไทย
6. เส้นทางใหม่ในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศลาว

นางอัสพรสุดา ศิริพงศ์
นายแสวง โทธิเงิน
นายประสิทธิ์ พุตระกูล

นายสุภัทร สุจิต และคณะ

นายสัมพันธ์ชัย กลิ่นพิบูล และคณะ

นายบุญญรักษ์ นิงสานนท์

ปี 2521

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. มาตรฐานการเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็กไทยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่
2. การปรับปรุงพันธุ์ข้าวเหลืองสำหรับประเทศไทย
3. การปรับปรุงคุณภาพของดินลูบบางชนิดโดยใช้ซีเมนต์

นายหัชชา ณ บางช้าง และคณะ

นายอาวุธ ณ ลำปาง และคณะ
นายธีระชาติ รินไกรฤกษ์ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. โรคพิษสุนัขบ้า
2. การศึกษาหาวิธีรักษาโรคเท้าช้างโดยหัตถกรรม
3. การผ่าตัดถุงน้ำตาโดยใช้กล้องจุลทรรศน์
4. สารสกัดจากโพลีเอทาพิวป้องกันยุงกัด
5. ศึกษาพันธุ์ไม้ไทยวงศ์มะกอกน้ำ วงศ์ไม้คางคก และวงศ์ผักเบียงหินของไทย
6. โรคเรื้อรังคางของอ้อยในประเทศไทย
7. การปรับปรุงพันธุ์ข้าวโดยใช้กัมมันตภาพรังสีให้ได้ผลผลิตและความต้านทานโรคไหม้ดีขึ้น
8. วรรณกรรมประกอบการเล่นหนังใหญ่วัดขนอน จังหวัดราชบุรี
9. การศึกษาระบบการค้าเงินงานกลุ่มอภิปรายจากสื่อมวลชนในประเทศไทย

นายวิชาญ วิทยาศัย และคณะ

นายวิจิตร บุญยะไพฑร และคณะ
นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์ และคณะ
นายประคอง พันธุ์ไธโร และคณะ
นายจำลอง เพ็งคล้าย และคณะ

นายสมเกียรติ ฐิตะฐาน และคณะ
นายปรีชา ชัมพานนท์ และคณะ

พันตรีหญิง มะอบ โปชะภฤกษ์
นายพจน์ ชุมศรี และคณะ

ปี 2522

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น

1. ความหนาแน่นของสถานะอิเล็กทรอนิกส์แบบแก๊สเขียนวิธีอินทิเกรตตามเส้นทาง
2. การป้องกันโรคหนองในทางคลินิกโดยยาสอดช่องคลอดที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง "ราม่า 006"
3. การสิ้นสุดและการศึกษาโรคเพลกในเปิดเพื่อผลิตวัคซีนกาฬโรคโดยใช้เชื้อไวรัสที่แยกได้จากการระบาดของโรคเพลกในเปิดในประเทศไทย

นายวิรุฬห์ สายคณิต

นายอนุวัตร ลิมสุวรรณ และคณะ

นางอรุณศรี ดันตสวัสดิ์

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517-2541

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. แหล่งพลังงานความร้อนใต้พิภพของภาคเหนือของประเทศไทย
2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโภชนาการติดเชื้อและการตอบสนองของร่างกายในคนไทย
3. การศึกษาโรครากและโคนเน่าของทุเรียน :
1. ศึกษาลักษณะอาการและสาเหตุ
2. การใช้ดินตยที่ต้านทานต่อโรค
4. ดัชนีวัดความแข็งแรงของดินทรายผสมกับยางมะคดยน้ำและสารผสมอื่น
5. คุณสมบัติทางวิศวกรรมและการใช้งานของกากหินน้ำมันแม่สอด
6. ผลกระทบของระบบการคลังต่อการกระจายรายได้ของไทย
7. โอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นายทวีศักดิ์ รมังควงศ์ และคณะ
นายปมศ มิคะเสน และคณะ

นายขจรศักดิ์ ภวกุล และคณะ

นายธีระชาติ รื่นไกรฤกษ์ และคณะ

นายประจิต จิรปภกา
นายเมธี ครงแก้ว
นางสุภาวดี จันทวานิช และคณะ

ปี 2523

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาภูมิคุ้มกันของลำไส้ต่อเชื้ออหิวาต์ : การเตรียมอิมมูโนกลูตินินที่บริสุทธิ์และการศึกษาความคุ้มกันของแอนติบอดีต่ออิมมูโนกลูตินินในการป้องกันโรคอหิวาต์ในสัตว์ทดลอง
2. การทดลองค้นคว้าอาร์ทีเมียในนาเกลือ
3. แบบจำลองการพยากรณ์การไหลของแม่น้ำเจ้าพระยาและสาขา
4. ท้องถิ่นห่างไกลกับการบริหารงานของรัฐ : กรณีแม่ฮ่องสอน

นางวันเพ็ญ ชัยคำภา และคณะ

นายอนันต์ ต้นสุตะพานิช
นายธวัชชัย ดิงสัญชัย และคณะ
นายจักรกฤษณ์ นรนิติพัฒนา และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. คุณสมบัติและการเปลี่ยนแปลงของวัตถุกึ่งตัวนำที่อุณหภูมิต่างๆ
2. การให้น้ำเกลือทางปากรักษาโรคท้องร่วงโดยให้น้ำเกลือที่เตรียมจากเกลือแกงและน้ำตาลทราย
3. การศึกษาหารระดับยาควินินในซีรัมของผู้ป่วยเด็กโรคมาลาเรียฟิลซีปาริมหลังการรักษาด้วยการฉีดยาควินินเข้าหลอดเลือดดำ
4. การศึกษาการใช้ไมโครไฟเป็นเข็มฐานรากอาคารในดินอ่อนในกรุงเทพฯ ระหว่างปี 2515-2523
5. การผลิตไบโอดีเซลจากมูลสัตว์โดยดัดแปลงแบบบรรจุด้วยตัวกลาง
6. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับออสเตรเลียในทรรศนะของคนไทย
7. คำนิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด

นายทวี ต้นศิริ และคณะ
นางวันดี วราวิทย์ และคณะ

นางอรุณี ทรัพย์เจริญ และคณะ

นายประจิต จิรปภกา และคณะ

นายสุเมธ ชวเดช และคณะ
นายเขียน ธีระวิทย์
นางสาวสุนทร โคมิน และคณะ

ปี 2524

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. อุณหภูมิวิกฤตของสารตัวนำยิ่งยวดที่มีสองแถบพลังงานเมื่อมีสิ่งเจือปนแบบแอนเดอรสัน

นายสุทัศน์ ยกส้าน

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การศึกษาพลังงานแสงแดดเพื่อใช้ในทางประยุกต์
2. การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิผิวหนังทะเลต่อเดือนในมหาสมุทรอินเดียตอนเหนือและทะเลจีนตอนใต้ จากข้อมูลของดาวเทียมโททอสในอา ปี 2520
- การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิผิวหนังทะเลในอ่าวไทย จากข้อมูลดาวเทียมโททอสในอา ปี 2520
3. การค้นคว้าสูตรอาหารเสริมทารกโดยใช้ผลผลิตทางการเกษตร
4. การขุนกระต่ายส่งตลาดโดยการใช้อาหารข้นและอาหารเสริม
5. การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการศึกษาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6. เทคโนโลยีเซลล์แสงอาทิตย์
7. จริยธรรมของเยาวชนไทยและความสัมพันธ์ภาษาไทย

นายนิกร มังกรทอง และคณะ
นางอัปสรสุดา ศิริพงษ์

นางรัตนา อิตตปัญญา และคณะ
นางเขวามาลย์ คำเจริญ และคณะ
นายสมศรี อรุณันท์ และคณะ

นายสมศักดิ์ ปัญญาแก้ว
นางดวงเดือน พันธุมนาวิน

ปี 2525

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาวิจัยการกำจัดจุงจระเพื่อนำไปใช้เป็นปุ๋ย
2. เมืองโบราณบริเวณชายฝั่งทะเลเดิมของที่ราบภาคกลางประเทศไทย : การศึกษาค่าแหล่งที่ตั้งและภูมิศาสตร์สัมพันธ์
3. การสำรวจเพื่อจัดบริการโทรเลขในท้องถิ่นชนบทไทย

นายอุดม เชื้อน้อย และคณะ
นางผ่องศรี วนาสิน และคณะ

นายเศรษฐพร คูศิริพิทักษ์ และคณะ

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. การรักษามะเร็งของตับ
2. สารเคมีจากดินย่านางและฤทธิ์ในการลดความดันโลหิตในหนู
3. พันธุ์ข้าวเหนียว กข. 10
4. การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการลุ่มน้ำบนภูเขา
5. การศึกษาการเลี้ยงนกกระทาเป็นสัตว์เศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงนกกระทา
- การศึกษาระดับพลังงานและระดับโปรตีนในอาหารนกกระทาเลี้ยง
- การศึกษาการฟักไข่และนกกระทาไข่
6. อิทธิพลของระยะปลูกข้าวไร่และการจัดการดินที่มีต่อการชะพังของดิน

นายอุกฤษช์ เป่งวานิช และคณะ
นายพิเชษฐ์ วิริยะจิตรา และคณะ
นายปรีชา ชัมพานนท์ และคณะ
นายเกษม จันทร์แก้ว และคณะ
นางเขวามาลย์ คำเจริญ และคณะ

นายติลก วัฒนวิเชียร และคณะ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517-2541

7. การทดลองแยกทองแดงจากแร่แหล่งภูทองแดง จังหวัดเลย
8. กฎหมายกับการประกันสังคมของลูกจ้างในประเทศไทย
9. ประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม
10. การอพยพจากที่สูงลงสู่ที่ราบ : ศึกษากรณีชาวเขาเผ่ามูเซอและแม้วเคลื่อนย้ายมาใช้ชีวิตร่วมกับส่วนรวม

นางสาวไพลิน วิโรทัย และคณะ
นายธีระ ศรีธรรมรักษ์
นางฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ

นายสนธิ วงศ์ประเสริฐ และคณะ

ปี 2526

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ประชากรวิทยาวิทยาในประเทศไทย
2. พันธุ์ไม้วงศ์มะเกลือของไทย

นายสำรวย ช่างโชติ
นายจำลอง เพ็งคล้าย

ประกาศนียบัตรชมเชย

1. ระบบนิเวศน์วิทยาเอศตูรีของอำเภอฟังงาภาคแผนที่
2. การพัฒนาบริเวณอนามียุทธศาสตร์ระดับจังหวัด
3. การศึกษาโรคสมัทของเดือนซึ่งพบใหม่ในประเทศไทย
4. การเลี้ยงปลาคุคุด้านในบ่อคอนกรีตกลมระบบน้ำหมุนเวียน

นางอัปสรสุดา ศิริพงษ์ และคณะ
นางมาลินี วงศ์พานิช และคณะ
นายสมเกียรติ ฐิตะฐาน และคณะ
นายวิทย์ ธารชลานุกิจ และคณะ

ปี 2527

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ระบบวัดสเปกตรัมของนิวตรอนพลังงานสูงและสเปกตรัมของโคอินซิเดนซีนิวตรอน ที่ปล่อยออกมาจากแหล่งกำเนิด Am-Be
2. การวัดกะโหลกศีรษะในภาพรังสีของคนไทย
3. การปรับปรุงพันธุ์อ้อยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ
4. การออกแบบและประยุกต์ระบบประมวลสัญญาณดิจิทัลด้วยคอมพิวเตอร์

นายถิรพัฒน์ วัลย์ทอง และคณะ

นางนิตยา สุวรรณเวลา และคณะ
นายปริดา จาคิกวณิช และคณะ
นายไพรัช ธีขพงษ์ และคณะ

ปี 2528

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาเห็ดกลุ่ม Agaric ในประเทศไทย

นางสาวอนงค์ จันทร์ศรีกุล และคณะ

ปี 2529

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การวิจัยเพื่อค้นหาพืชของไทยที่มีคุณสมบัติในการป้องกันและกำจัดแมลงวันทอง

นายสุธรรม อารีกุล และคณะ

ปี 2530

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. ความสามารถของเซลล์เอ็น-เค ในการทำลายเชื้อมาลาเรียชนิดฟิลิปปินส์ในเม็ดเลือดแดงที่ติดเชื้อซึ่งเลี้ยงไว้ในอาหารเลี้ยงเชื้อ
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการหมักชีวภาพในประเทศไทยโดยใช้กลูสเปอร์เซียรา

นางวันเพ็ญ ชัยคำภา และคณะ

นางนภา โสฬ์ทอง และคณะ

ปี 2531

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. เมตลโลบลาสโตมาของสมองเด็ก : การศึกษาเนื้องอก 35 ราย โดยเน้นการแตกตัวของเซลล์ของเนื้องอก
2. อ้อยพันธุ์อยู่ทอง 1

นายวีระ กสานติกุล และคณะ

นายปริดา จาคิกวณิช และคณะ

ปี 2532

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การสร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน

นายสนธิ สัตโยภาส

ปี 2533

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การศึกษาความถูกต้องของแผนที่การใช้ที่ดินจากภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง ซึ่งจำแนกโดยคอมพิวเตอร์บริเวณจังหวัดนราธิวาส
2. การประเมินผลโครงการสร้างงานในชนบท พ.ศ. 2531 (ภาคกลาง)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี และคณะ

นายสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ

ปี 2534

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

1. การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเขตชุมชนเมือง
2. การศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา

นายสมชาย คุรงค์เดช และคณะ
นางสาวประสงค์ ราชณัฐ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม ประจำปี 2517-2541

ปี 2535

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- โรคพิษสุนัขบ้า
- การศึกษาเรื่องหงส์จากศิลปกรรมในประเทศไทย

นายธีระวัฒน์ เทมะจุกา และคณะ
นางสาวกัญญรัตน์ เวชศาสตร์

ปี 2536

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบการหลังฮอร์โมนคอร์ติซอลในร่างกายมนุษย์
- การศึกษาพยาธิกำเนิดของโรคโลหิตจางอะพลาสติก

นางยงควีมล เลณบุรี

นายสุรพล อิศโรกรศีล และคณะ

ปี 2537

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- ปัญหาและการป้องกันไวรัสตับอักเสบบีในประเทศไทย

นายยง ภู่วรรณ และคณะ

ปี 2538

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- ธาลัสซีเมียและฮีโมโกลบินผิดปกติในประเทศไทย
- การทำงานของวิตามินอีในการลดโคเลสเตอรอลในกระต่าย
- พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
- การวิเคราะห์โครงสร้างการคลังของหน่วยการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดเชียงใหม่
- ประมวลความรู้เรื่องข้าว
- ความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
ต่อกระบวนการยุติธรรม : การวิจัยสำรวจปัจจัยและผลกระทบต่อระดับยูนิแควริเทอและระดับมัลติแควริเทอ

คุณสุภา ณ นคร และคณะ
นายประพนธ์ วิไลรัตน์ และคณะ
นายวิมลสิทธิ์ ทรายางกูร และคณะ

นายวรพิตย์ มีมาก

นายอัมมาร สยามวาลา และคณะ
นายประชัย เปี่ยมสมบูรณ์

ปี 2539

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- การเปลี่ยนแปลงทางเลือดและการเกิดภาวะแทรกซ้อนในมาเลเรีย
- การสร้างและการประยุกต์ใช้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในคน
- การศึกษาวิวัฒนาการพันธุ์กระบองไทยสีพื้นบ้านในภูมิภาคตะวันออก
- แนวพระราชดำริทางกฎหมายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ดินทำกินในเขตป่า: กรณีศึกษาภาคเหนือตอนบน

พันเอกพิเศษหญิงถนอมศรี ศรีชัยกุล และคณะ
นายวิชัย บุญแสง และคณะ
นายศักดิ์ ปิ่นแห่งเพ็ชร
นายวิชญ์ เครื่องงาม
นายอานันท์ กาญจนพันธุ์ และ
นางมิ่งสรรพ ขาวสะอาด

ปี 2540

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- ผลของยาฉีดคุมกำเนิดชนิดไปเมครอกซีโปรเจสเทอโรนอะซิเตทในการป้องกันการเกิดเนื้องอกมดลูกชนิดไลโอโมโอมาที่ต่อมรักษาโดยการผ่าตัด : การศึกษาแบบมีกลุ่มเปรียบเทียบในหลายสถาบัน
- ยีนสังเคราะห์โคโคโรไฟเลต ริคักเทสเพื่อการศึกษากลไกการต่อยาแอนติไฟเลตในเชื้อมาลาเรียฟิลิปปินส์
- การพัฒนาโคโคโรไฟเลตเป็นยาเชื่อมป้องกันกำจัดเชื้อราชนิดใหม่
- ลิมนีสาน
- เศรษฐกิจการเมืองไทยสมัยกรุงเทพฯ

นายภิเศก ลุมพิกานนท์ และคณะ

นายวรชาติ สิริวรารักษ์ และคณะ

นายเกษม สร้อยทอง และคณะ
นายวิโรฒ ศรีสุโร
นางสาวผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ

ปี 2541

รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

- ยุ่งกันปล่องมีนิมัสสปีชีส์เอเซียตะวันออกเฉียงใต้ในประเทศไทยและผลกระทบต่อความปลอดภัย
- เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว : การใช้ซิลิโพลีไดออกไซด์สำหรับลำโพงเพื่อการส่งออก
- จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสม์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527
- การศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแผนการดำเนินงานในการโอนกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้กรุงเทพมหานคร

นายสุภัทร สุจริต และคณะ

นายชิงชิง ทองดี และคณะ

นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์

นายสุรพล นิติไกรพจน์ และคณะ

ปก รูปเล่ม : 'ลพ สารรัตน์

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ดอกเบญจ โทร.272-1169-72

ว
05
12/2541

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ
สิ่งแวดล้อม. สำนักงานคณะ
กรรมการวิจัยแห่งชาติ
รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี
2541 . รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

รางวัล

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม

ลักษณะและความมุ่งหมายของรางวัล

“รางวัล” หมายถึง เงินที่ให้เป็นรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมในแต่ละสาขาวิชาการ

“ผลงาน” หมายถึง ผลงานวิจัยที่เสนอขอรับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จะมอบเงินรางวัลแก่ผู้วิจัยที่ได้รับรางวัล โดยให้รางวัลประจำสาขาวิชาการละ 200,000 บาท พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรเกียรติคุณแก่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคน

รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ

นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ผลงานวิจัยดีเยี่ยม

2 5 4 1

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
196 ถนนพหลโยธิน จตุจักร กทม. 10900
โทร. 5792288

